

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Årsredovisning 2008 för socialtjänstnämnden

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner årsredovisningen.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnar årsredovisningen till kommunstyrelsen.
3. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden återredovisar 4,9 mnkr i outnyttjade medel för utomlänsplacerade personer med funktionsnedsättning.
4. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eva C Sandberg

Eddie Friberg

Fredrik Jurdell

Rita Kahn

Stella Dellios

Eva Sandberg

Innehåll

Årsredovisning 2008 för socialtjänstnämnden.....	1
Bakgrund.....	5
Kommunfullmäktiges mål för 2008.....	5
Sammanfattande analys.....	6
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	13
KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:.....	13
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök.....	13
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	13
1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad.....	13
NÄMNDMÅL:.....	13
Utveckla stadens insatser enligt såväl alkohollagen som socialtjänstlagen..	13
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	15
1.2 Jobb istället för bidrag.....	15
NÄMNDMÅL:.....	16
Öka sysselsättningen och medverka till egenförsörjningen.....	16
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	22
1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas.....	22
NÄMNDMÅL:.....	23
Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska.....	23
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	24
1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad.....	24
NÄMNDMÅL:.....	25
Kvinnofrid ska råda i staden.....	25
NÄMNDMÅL:.....	28
Utveckla stadens brottsförebyggande arbete.....	28
NÄMNDMÅL:.....	28
Säkra jour samt den psykosociala kris- och katastrofberedskapen dygnet runt.....	28
KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:.....	29
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras.....	29
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	29
2.1 Stockholmsmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald.....	29
NÄMNDMÅL:.....	30
Säkra valfrihet och konkurrens i verksamheterna.....	30
KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:.....	33

<i>2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen.....</i>	<i>33</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>36</i>
<i>Förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och ungdomar</i>	<i>36</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>49</i>
<i>Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på lika villkor</i>	<i>49</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>59</i>
<i>Förbättra insatserna mot hemlösheten</i>	<i>59</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>67</i>
<i>Öka möjligheterna för personer med missbruksproblem att upphöra med eller minska sitt missbruk</i>	<i>67</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>71</i>
<i>Tillhandahålla familjerådgivning till alla som begär det</i>	<i>71</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>72</i>
<i>Utveckla stödet till frivilligorganisationer</i>	<i>72</i>
<i>KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:</i>	<i>75</i>
<i>2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare</i>	<i>75</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>76</i>
<i>Socialtjänstnämnden ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare.....</i>	<i>76</i>
<i>KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:</i>	<i>78</i>
<i>3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva</i>	<i>78</i>
<i>KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:</i>	<i>78</i>
<i>3.1 Budgeten ska vara i balans</i>	<i>78</i>
<i>KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:</i>	<i>93</i>
<i>3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna</i>	<i>93</i>
<i>NÄMNDMÅL:</i>	<i>93</i>
<i>Effektiv administration</i>	<i>93</i>
<i>Övrigt</i>	<i>98</i>

Bilagor

- Bilaga 1a Budget och bokslut per verksamhet
- Bilaga 1b Uppföljning per kostnads- och intäktsslag
- Bilaga 2 Uppföljning av budget
- Bilaga 3 Nyckeltal SLK
- Bilaga 4 Bokslut 2008 med noter
- Bilaga 5 Kommunfullmäktiges uppdrag till socialtjänstnämnden 2008

Bakgrund

Stadens nämnder ska årligen lämna en årsredovisning som utgör underlag till stadens årsredovisning och uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2008.

Nämndernas årsredovisning ska fokusera på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål samt hur nämnderna bidragit till att uppfylla dessa.

Socialtjänstnämndens årsredovisning har utarbetats av förvaltningsledningsgruppen. Den är upprättad i stadens webbaserade uppföljningsstöd ILS-webb. Årsredovisningen är en rapport ur ILS-webb. Socialtjänstnämnden omfattas inte av alla kommunfullmäktiges verksamhetsmål.

Kommunfullmäktiges mål för 2008

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök - Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

- Jobb istället för bidrag
- En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas
- Bostadsbyggnadstakten ska vara hög
- Framkomligheten i regionen ska öka
- Stockholmare ska uppleva ett rikt varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv
- Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

- Stockholmare ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald
- Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö
- Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen
- Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

- Budgeten ska vara i balans
- Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna
- Skatten ska sänkas

Sammanfattande analys

Socialtjänstnämnden svarar för en omfattande och komplex verksamhet som i huvudsak vänder sig till människor i utsatta och svåra situationer. I detta ärende finns utförliga redovisningar och kommentarer till verksamhetens utfall. Denna sammanfattning lyfter fram axplock ur verksamhetsåret 2008 per verksamhetsområde.

Nämnden och förvaltningen har såväl ett stadsövergripande ansvar för socialtjänstfrågor som en omfattande driftsverksamhet. Den sistnämnda utförs av verksamheter i egen regi och i nära samarbete med frivilligorganisationer och privata entreprenörer. Därutöver bygger verksamheten på samverkan med stadsdelsnämnderna och andra relevanta myndigheter och förvaltningar.

Utifrån kommunfullmäktiges mål för verksamheten har nämnden angivit inriktningen att verksamheten ska fokusera på barn och ungdomsfrågor, hemlöshetsfrågor, jobb i stället för bidrag och hedersrelaterade frågor. En annan viktig utgångspunkt har varit arbetet med valfrihet och konkurrens.

Kvalitets- och effektivitetsfrågor har givits ett stort utrymme i förvaltningens arbete under året. Flera av förvaltningens verksamheter deltog i tävlingen om stadens kvalitetsutmärkelse och Uppsökarenheten vann i klassen övrig vård och omsorg.

Förvaltningen har under året arbetat med flera större organisationsfrågor i syfte att utveckla kvalitet och kostnadseffektivitet. Enheten för hemlösa har varit föremål för en omfattande genomlysning med avseende på organisation och ekonomi. Denna ligger till grund för ett utvecklingsarbete under kommande år. Förvaltningens boenden har tidigare varit organiserade i tre olika enheter och har nu lagts samman i en boende- och behandlingsenhet.

Inför 2009 har kommunfullmäktige beslutat att Jobbtorg Stockholm, SFI Stockholm och rekryteringsprogrammet ska samordnas med socialtjänstförvaltningen. En ny förvaltningsorganisation har byggts upp som träder i kraft den 1 januari 2009.

Bokslut och årets resultat

Resultatet för nämnden visar på ett underskott på 0,3 mnkr vilket ska relateras till en omslutning på nära 1,2 mdr. Socialtjänstnämnden har bidragit till att uppfylla stadens inriktningsmål om kostnadseffektivitet i verksamheterna genom en konstruktiv budgetdialog och genom att periodiskt och löpande genomföra en konsekvent uppföljning. Arbetet med internrevisionen har också bidragit till att inrikt-

ningsmålet har uppfyllts. Socialtjänstnämnden har haft en ekonomi i balans och prognossäkerheten har varit god under året.

Barn och ungdomar

Inom ramen för barnuppdraget i Stockholms stad (BUSS) har en översyn av stadens samlade insatser och resurser för barn och ungdom pågått under året. En delrapport med en första kartläggning presenterades för nämnden i oktober. Kartläggningen resulterade i fem utvecklingsområden inom stadens sociala barn- och ungdomsvård; rättssäkerhet och myndighetsutövning, utbud och efterfrågan inom öppenvård, familjevård, resultatuppföljning/effektmätning och stadsgemensam kompetensutveckling. Utredningen ska lämna en slutrapport till nämnden i mars 2009.

Arbetet med att implementera handläggnings- och dokumentationssystemet BBIC (Barns Behov i Centrum) har fortsatt och förvaltningen har genomfört en tredagarsutbildning i systemet med samtliga socialsekreterare som arbetar med barn och unga. Förvaltningen fortsätter att stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet genom en BBIC-samordnare.

Inom HVB barn och ungdom verkställs påföljden ungdomstjänst. Antalet ungdomar som är dömda till ungdomstjänst fortsätter att öka i jämförelse med tidigare år. För 2008 uppgår antalet domar till ca 230 jämfört med ca 170 under 2007. På grund av den ökade belastningen har en kö på 5-6 månader uppstått. Under 2009 förstärks därför verksamheten med 2 anställningar.

Förvaltningens institutioner inom barn- och ungdomsvården har under året haft en fortsatt minskning av efterfrågan på akut- och utredningsplatser. Däremot har verksamheten för ensamkommande asylsökande flyktingbarn ökat kraftigt.

På Maria Ungdoms utrednings- och behandlingsenhet har drygt 420 ungdomar/familjer aktualiserats. Av dessa var 144 flickor. Ungdomsjouren har noterat att antalet ungdomar i City har ökat markant. Jouren har registrerat drygt 6 700 kontakter med ungdomar och drygt 300 föräldrakontakter.

Antalet nya ungdomar som aktualiserats för brottsofferstöd var 479 – en ökning med 7,9 procent jämfört med 2007. De vanligaste brotten som ungdomarna utsatts för är misshandel och olaga hot. Medelåldern är 15 år och det är jämnt fördelat på flickor och pojkar.

Förvaltningen ansvarar för rekrytering och utbildning av familjehem för hela staden och har under året genomfört fyra grundutbildningar för familjehem. Sam-

manlagt har 39 familjer utbildats och ställts till stadsdelsnämndernas förfogande. För sjätte året i rad arrangerade förvaltningen, i samarbete med länets övriga kommuner, Familjehemmens dag på Gröna Lund. Under året har också ett arbete påbörjats för att förenkla processen när en stadsdelsnämnd söker familjehem. I början av 2009 kommer varje handläggare själv att kunna gå in i ett register och på ett enkelt sätt göra en första grovmatchning.

Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd

Stadens mål med att minska bidragsberoendet uppnåddes fram till och med september då antalet hushåll visade en rekordlåg nivå – 9 722 – att jämföra med den högsta nivån – 25 392 – i juni 1997. Under årets tre sista månader blev det dock en svag uppgång. Den gynnsamma bidragsutvecklingen kan framförallt förklaras med det var en relativt god arbetsmarknad fram till sista kvartalet. En annan bidragande orsak är sannolikt även arbetslinjens tydliga krav på självförsörjning och stadens satsning på Jobbtorg Stockholm.

Under våren 2008 tillsatte förvaltningen en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsförvaltningarna och juridiska avdelningen för att ta fram verktyg och rutiner för handläggningen av ekonomiskt bistånd. Detta arbete resulterade bl.a. i en särskild utredningstyp för felaktiga utbetalningar (FUT) i paraplysystemet, mallar för utredning och beslut om återkrav samt utbildning för chefer och handläggare. Förvaltningen har även haft i uppdrag att utreda omfattningen av felaktiga utbetalningar (FUT) och startade i juni en förstudie – FUT-projektet. Resultatet av förstudien presenteras i en särskild rapport i början av 2009.

Funktionsnedsättning

Under hösten 2008 har förvaltningen arbetat med förberedelserna för införandet av valfrihet inom LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna, daglig verksamhet samt korttidsboende för barn, ungdomar och vuxna. Ett antal arbetsgrupper har arbetat med hur upphandlingarna ska genomföras, hur paraplysystemet ska anpassas och hur den enskildes val ska gå till. Valfrihetssystemet införs den 1 juli 2009.

Förvaltningen leder en genomförandegrupp för utbyggnad av bostäder med särskild service och vid årsskiftet fanns det i staden totalt 870 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS och totalt 470 lägenheter i olika boendeformer för psykiskt funktionshindrade. En behovsinventering visar på ett fortsatt behov av drygt 850 lägenheter med särskild service under en femårsperiod.

Funktionshindersinspektörerna har under 2008 bl.a. genomfört en granskning av daglig verksamhet i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och kommit med förslag till åtgärder.

Förvaltningen har genomfört ett stort antal utbildningar för personal inom socialpsykiatri, bl.a. en högskolekurs för boendestödare i samarbete med Ersta Sköndal Högskola. Utbildningarna fortsätter under 2009. Vidare har förvaltningen genomfört utbildningar kring våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, riktlinjer för nya handläggare, stadens avgiftssystem samt utförardokumentation för beställare och utförare.

Hemlöshet

Under våren 2008 gjorde förvaltningen en kartläggning av antalet hemlösa i staden. Jämfört med den förra kartläggningen 2006 har antalet hemlösa minskat med 150 personer och uppgick i april 2008 till 3 081 personer.

Taköverhuvudgarantin har uppnåtts under hela 2008. Förvaltningen gör dagligen en uppföljning och den visar på en ökad beläggning på akutboenden och härbärgen jämfört med tidigare år.

Förvaltningen har under året arbetat med en ny inriktning mot hemlösheten i enlighet med nämndens beslut. Arbetet innebär bl.a. att förvaltningen har utökat insatserna för hemlösa barn och ungdomar, utökat stödet till de som bor länge på härbärge och arbetat aktivt för att öka tillgången till försöks- och träningslägenheter.

Missbruk

Förvaltningen har tillsammans med länets kommuner och landstinget tagit fram ett nytt gemensamt policydokument som behandlar evidensbaserade metoder och arbetssätt inom förebyggande arbete, tidiga insatser och vård- och behandlingsinsatser.

En kartläggning av personer med missbruksproblem inom stadens socialtjänst genomfördes i oktober 2008. Den visade att 3 372 personer var aktuella inom socialtjänsten, av dessa var en fjärdedel kvinnor. Den vanligaste huvuddrogen är alkohol följt av amfetamin, opiater och cannabis. Kartläggningen visar vidare att 38 procent av de aktuella är hemlösa och att behovet av vård- och behandlingsinsatser är stort.

Implementeringen av ASI (Addiction Severity Index) som en del i missbruksutredning för kartläggning och bedömning av individuella behov har fortsatt. Under

året har grundutbildningar, utbildning i statistikmodul samt metoddagar genomförts. Projektet fortsätter under 2009.

Förvaltningens institutioner för vuxna missbrukare har haft en något lägre beläggning än förväntat. Orsakerna till den lägre beläggningen kommer att utredas i samband med genomförandet av den nya boendeenheten.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende har haft 320 besökare och drygt 3 600 genomförda samtal under året. Av dessa kom 60 besökare via PUMAN (Programmet Unga Med risk att utveckla Alkohol- och/eller Narkotikamissbruk).

Kvinnofrid

Arbetet med att implementera stadens program för kvinnofrid har fortsatt, bl.a. genom att förvaltningen genomfört en utbildning för anställda inom socialtjänsten som i sitt yrke möter våldsutövande män.

Kartläggningen av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär har fortsatt och förvaltningen har genomfört ett antal studier och intervjuer. Projektet avslutas i mars 2009 då också en slutrapport ska presenteras för nämnden.

Prostitutionsenheten bedriver uppsökande arbete i staden och erbjuder stödjande samtal, rådgivning och information. Under året har drygt tusen samtal genomförts och 52 kvinnor och 5 män har varit aktuella för behandlande samtal. Uppsökarna har haft kontakt med totalt 187 kvinnor varav 45 har varit nya.

Till socialjouren har 730 kvinnor vänt sig för att få skydd eller stöd. Det är en minskning med ca 45 ärenden jämfört med föregående år. Kriscentrum för kvinnor har under året haft 70 kvinnor och 53 barn i det skyddade boendet. Den öppna mottagningen har tagit emot 988 besök och till våldtäktsmottagningen har 730 besök kommit

Socialjour

Socialjouren hade ca 20 000 ärenden under 2008 vilket är en minskning med ca 1 000 jämfört med föregående år. Jouren har handlagt 4 600 barnavårdsärenden – en ökning med 100 ärenden jämfört med 2007. Inom socialjouren finns också jourhavande kurator som under 2008 hade ca 10 000 samtal, ungefär samma antal som året före.

Serveringstillstånd

Nämnden har i uppdrag att handlägga ansökningar om serveringstillstånd och att utöva tillsyn vid stadens restauranger enligt alkohollagen. I slutet av 2008 var det totala antalet serveringstillstånd 1 691, en ökning med 11 restauranger jämfört med föregående år. Antalet inspektioner uppgick till 2 914 vilket är en liten ökning jämfört med 2007. Inspektionerna är både rutintillsyn och påkallad tillsyn där det finns misstankar om oegentligheter. Det vanligaste skälet till att ett serveringstillstånd återkallas är ekonomisk misskötsamhet.

Utrednings- och statistikkontoret genomför årligen en kundundersökning där de frågar tillståndshavare, sökande av serveringstillstånd och de som varit föremål för sanktioner upplever kvaliteten vid myndigheten. Rapporten för 2008 visar att enhetens kunder, liksom tidigare år, är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

Under 2008 inledde förvaltningen ett projekt för att utveckla e-tjänster för restaurangföretagare. Projektet är pilotprojekt för stadens e-arkiv och för e-tjänstportalen med målet att förenkla och snabba på handläggningen. Den nya e-tjänsten beräknas vara i bruk under andra halvåret 2009.

Preventionscentrum Stockholm

Nystartade Preventionscentrum Stockholm har under 2008 utformat sin nya organisation i enlighet med nämndens intentioner. Ett FoU-råd har bildats med uppgift att bl.a. inventera vilken kunskapsbas som finns inom staden och förvaltningen samt vilka behov som finns inom FoU-området, att föreslå forsknings- och utvecklingsområden samt att göra årliga forskningsplaner för socialtjänstområdet och följa upp dessa.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till inrättande av Stockholms socialtjänstakademi med representation av 19 forskare från olika forskningsdiscipliner i huvudsak inom socialtjänstens område och som är knutna till olika lärosäten runt om i Sverige.

Valfrihet och konkurrens

Förvaltningen har i enlighet med aktivitetsplanen genomfört upphandlingar av Råcksta stöd- och referensboende samt Norrtulls planeringshem. Efter beslut i SotN tilldelades kontraktet för båda verksamheterna Stockholms Stadsmission. Härutöver har förvaltningen genomfört ett antal stadsgemensamma upphandlingar, bl.a. av vissa boenden enligt socialtjänstlagen samt strukturerad öppenvård och stödboende för barn, ungdomar och familjer. Under året har också förstudier ge-

nomförts för kommande upphandlingar av Bandhagshemmet, Älvis/Linden, Duvnäs föräldrastöd samt Östagar den.

Den 1 januari 2009 infördes kundval för familjerådgivning i Stockholms stad och förvaltningen har under 2008 arbetat med att förbereda detta. I juni inbjöds utförare att ansöka om att bedriva familjerådgivning och 17 privata utförare och organisationer anmälde intresse. Av dessa har förvaltningen tecknat avtal med 9 utförare som uppfyllde kraven.

Utöver arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag och genomföra upphandlingar med anbudsinfordran, öppning och värdering av anbud arbetar förvaltningen kontinuerligt med uppföljning av de avtal som tecknats med olika entreprenörer.

Frivilligorganisationer

Nämnden ger stöd till drygt 100 organisationer och föreningar som är ett komplement eller alternativ till stadens egna verksamheter inom den sociala sektorn. Förvaltningens arbete innebär bl.a. att utreda och bedöma ansökningar om ekonomiskt stöd, ge råd och stöd till organisationerna samt följa upp verksamhet och ekonomi. Under 2008 har förvaltningen genomfört sju seminarier för organisationerna, bl.a. i arbetsgivarkunskap och ekonomisk redovisning.

Personalen

Förvaltningen har under året arbetat aktivt med att minska sjukfrånvaron, trots detta har en viss ökning skett under 2008 till 6,9 procent jämfört med 6,6 vid utgången av 2007. Förvaltningens mål är att under 2009 sänka sjukfrånvaron till 6 procent.

Resultatet av den medarbetarenkät som staden genomförde 2008 visar att förvaltningens medarbetare ger ett gott betyg för arbetsförhållandena. Nöjd medarbetarindex (NMI) var 61 jämfört med staden som helhet med NMI 59. Enkäten visar emellertid på några förbättringsområden, bl.a. området hälsa. Under 2009 kommer förvaltningen mot denna bakgrund att ta fram en plan för ett mer strukturerat hälsoarbete.

Förvaltningen har genomfört en lönekartläggning och resultatet visar inte på några osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. De löneskillnader som finns beror på individuella kvalifikationer, anställningstidens längd, erfarenhet och marknadskrafter.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg och växande stad för boende, företagande och besök

Socialtjänstnämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet genom det arbete som bedrivs med ansökningar om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger. Vidare har nämnden arbetat såväl stadsövergripande inom arbetsmarknadsområdet som haft ansvar för att utföra arbetsmarknadsinsatser. Socialtjänstnämnden har också bidragit till tryggheten i staden genom stadsövergripande brottsförebyggande arbete och kvinnofridsarbete. Nämnden har också ansvarat för socialjour, skyddat boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn och tillhandahållit rådgivning och stöd inom detta område samt till personer som prostituerar sig eller köper sexuella tjänster.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Inom socialtjänstnämndens verksamhetsområde är det tillståndsenheten och funktionen för folköl- och tobakstillsyn som har företag som sina kunder. Nämnden kan anses uppfylla KF-målet då ett kontinuerligt utvecklingsarbete pågår för att ha en hög servicenivå.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	16,46 %	2 %	öka	Årsredovisning 2008
● Antal anställda till avknoppade verksamheter	0 st	0 st	öka	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Utveckla stadens insatser enligt såväl alkohollagen som socialtjänstlagen

● Uppfylls helt

Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

Antalet restauranger med serveringstillstånd till allmänheten och till slutna sällskap var vid utgången av år 2008 1 626 stycken. Därmed har en ökning med 11

restauranger ägt rum under året. Till dessa kommer tillstånd för servering av alkohol drycker på båtar, tåg och flyg (trafikservering) vilka är 65 till antalet. Det totala antalet serveringstillstånd var vid årets slut 1 691 st.

Såväl antalet inkomna ansökningar om serveringstillstånd som antalet beslut har legat på samma nivå som året innan. Antalet beslut har under år 2008 totalt uppgått till 1 820 st. Tillståndsutskottet har haft 11 sammanträden under året och fattat 264 beslut. Utskottet beslutar om nyetableringar, administrativa ingripanden (återkallelser och varningar) samt sena serveringstider. Så kallade ägarskiften, ändringar av befintliga tillstånd och tillfälliga tillstånd fattar förvaltningen beslut om enligt delegation.

Som ett led i tillståndsenhetens kvalitetsarbete utför utrednings- och statistikkontoret (USK) årligen en kundundersökning. De frågar hur tillståndshavare, sökande av serveringstillstånd och de som varit föremål för sanktioner upplever kvaliteten (service, tillgänglighet, kompetens, lyhördhet, samsyn, handläggningstid, skyddsaspekter, utredningstid och rättssäkerhet) vid myndigheten. Rapporten år 2008 visar att enhetens kunder, liksom tidigare år, är nöjda eller mycket nöjda med verksamheten.

Tillståndsenheten arbetar målmedvetet med att prioritera, förstärka och vidareutveckla tillsyns- och sanktionsarbetet. En viktig del i arbetet är och har varit att få till stånd en hög kvalitet och rättsäkerhet. Att säkerställa god service till kunderna är också viktigt. Antalet handläggare har därför utökats med tre tjänster, vilka alla tillsattes i början av året. Totalt arbetar nu 16 personer på tillståndsenheten.

Antalet inspektioner under året har uppgått till 2 914 (2 521 år 2007). Det är en ökning jämfört med året innan, men 2007 var antalet inspektioner något färre än vanligt. Av det totala antalet inspektioner har 24 utförts inom ramen för regional samordnad tillsyn under ledning av länsstyrelsen och 419 tillsammans med polismyndigheten. Av det totala antalet inspektioner var 21 procent före klockan 20:00, 54 procent mellan 20:00 och 00:00 och 25 procent mellan klockan 00:00 och 05:00. De inspektioner som utförs inom ramen för regional samordnad tillsyn är huvudsakligen riktade till restauranger där misstankar om oegentligheter föreligger. I den övriga tillsynen bedrivs såväl rutintillsyn som påkallad tillsyn.

Antalet administrativa ingripanden (återkallelser och varningar) har minskat något jämfört med 2007. Det vanligaste skälet till att ett serveringstillstånd återkallas är ekonomisk misskötsamhet. Ingripanden gällande alkoholpolitiska olägenheter slutar ofta med en varning. Enligt utvecklad praxis (domstolsprövning) bör varning alltid föregå återkallelse av serveringstillstånd när det är fråga om alkoholpolitiska olägenheter, såvida det inte är fråga om mycket allvarlig överträdelse. Detta för-

hållande gäller inte ifråga om ekonomisk misskötsamhet i samma höga utsträckning.

Förvaltningens erfarenhet är att tillståndshavare som meddelats varning utifrån alkoholpolitiska olägenheter sällan fortsätter att missköta sig. Varningar har en stor effekt och i synnerhet om de förenas med villkor om förordnade ordningsvakter, utbildning i ansvarsfull alkoholservering och/eller framtagande av policy. De höga krav som ställs på dem som bedriver sen serveringsverksamhet har stor betydelse för att förhindra framförallt ordnings- och nykterhetsproblem. Tillståndsenheten skickar vid smärre förseelser ut informationsbrev redan på ett tidigt stadium, vilket också bidrar till att förebygga att problem uppstår.

Under året har ett stort projekt för att utveckla e-tjänster för restaurangföretagare inletts. En omfattande processkartläggning ledde fram till en kravspecifikation för ett nytt verksamhetssystem. Avrop har gjorts inom gällande ramavtal, och genomförandeavtal har tecknats med Logica Sverige AB. Projektet är pilotprojekt både för stadens e-arkiv och för e-tjänstportalen, vilket gör att det har stor samhörighet med dessa två projekt. Målet är att förenkla och snabba på handläggningen, samt förbättra arbetsmiljön för tillståndsenhetens anställda. Den nya e-tjänsten beräknas kunna tas i bruk fullt ut under andra halvåret 2009.

I mars hölls för första gången i Stockholm en Krögarmässa på initiativ av tillståndsenheten. Cirka 200 deltagare kom och lyssnade på föredragningar och besökte utställningar. Krögarmässan arrangerades i samarbete med samverkande myndigheter och organisationer.

Folköls- och tobakssamordning

Uppdraget innebär samordning, information, utbildning, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan, i förekommande fall utredningsarbete i frågor som rör folköl- och tobakstillsyn i Stockholm. Sedan 2008 ansvarar nämnden även för tillsynen av receptfria nikotinläkemedel. I dagsläget utövar staden tillsyn över 1 126 försäljningsställen för folköl och tobak. Av dessa säljer 320 även receptfria nikotinläkemedel.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

◆ Uppfylls delvis

Socialtjänstnämnden har ett stadsövergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågor samt utför på beställning av framför allt stadsdelsnämnderna olika tjänster för enskilda personer inom arbetsmarknadsområdet. Enheten för hemlösa stöder de klienter som har möjlighet att få arbete eller sysselsättning och medverkar till att de får nödvändiga insatser. Att etablera sig på arbetsmarknaden när man står utanför

denna är svårt och trots ett engagerat och ambitiöst arbete kan nämnden inte anses fullt ut nå KF-målet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal vuxna bidragstagare i staden med ekonomiskt bistånd	327 st	330 st	11 700 st	Årsredovisning 2008
◆ Stadens kostnader för ekonomiskt bistånd	24 971 tkr	22 000 tkr	minska	Årsredovisning 2008
Kommentar: Kostnaderna avser utbetalt ekonomiskt bistånd till enskild klient på Enheten för hemlösa och Socialjouren.				
● Antal personer som har ett långva- rigt beroende av ekonomiskt bistånd	207 st	230 st	minska	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Öka sysselsättningen och medverka till egenförsörjningen

◆ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

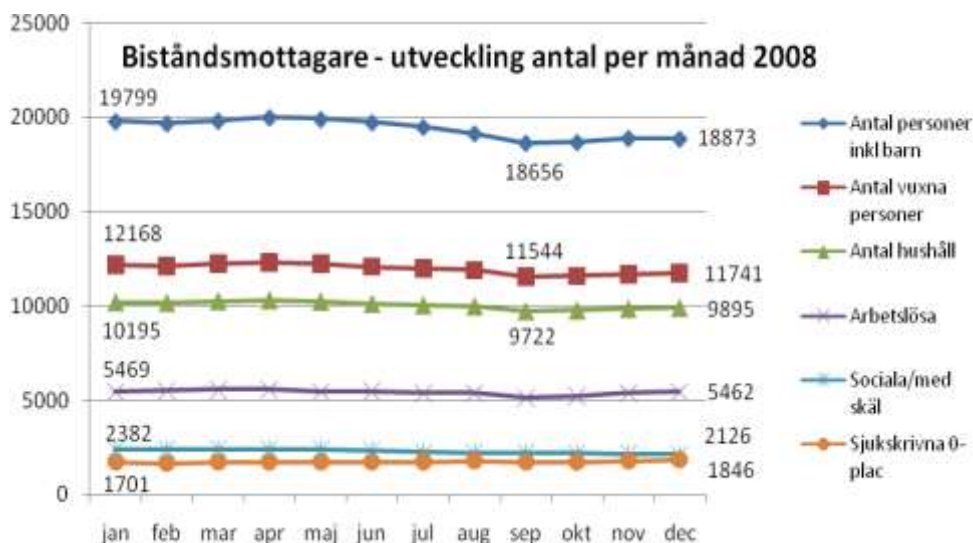
Ekonomiskt bistånd

Stadens övergripande mål 2008 var att minska bidragsberoendet och alla som kan arbeta och försörja sig själva, helt eller delvis, ska hjälpas ur bidragsberoendet. I budget angavs också att det är av stor vikt att stävja felaktiga utbetalningar och att rutinerna för anmälan av bidragsbrott aktivt följs.

Målet att minska biståndsmottagandet i staden uppnåddes fram till och med september månad då antalet biståndsmottagare och hushåll uppvisade en för staden rekordlåg nivå.

De tidigaste statistikuppgifterna som står att finna är från början av 1970-talet och biståndsmottagandet har aldrig varit så lågt som i september 2008. Antalet biståndshushåll var då nere i 9 722 hushåll att jämföra med den högsta nivån som uppvisades i juni 1997 då antalet hushåll var 25 392.

Efter den stadiga minskningen fram till september inträffade dock ett trendbrott i oktober med en svag uppgång som fortsatt under årets sista månader.

Sammantaget under året har antalet biståndsmottagare inklusive barn per månad minskat med 4,6 procent, antalet vuxna personer per månad minskat med 3,5 procent och antalet hushåll per månad med 2,9 procent. Minskningen har varit mindre än under 2007 då antalet vuxna personer per månad minskade med 12,1 procent och antalet hushåll per månad minskade med 11,3 procent. Antalet hushåll som varit aktuella någon gång under året var 18 146 vilket är en minskning med 8,3 procent jämfört med 2007. Andelen biståndsmottagare i procent av befolkningen var 4,1, vilket är rekordlåg nivå för staden, och en minskning med 0,5 procent.

Bidragstiden har fortsatt ökat och var 6,7 månader per biståndshushåll, vilket är en ökning med 0,1 månad. Den största minskningen har skett inom gruppen med sociala/medicinska hinder med 10,7 procent. Antalet arbetslösa per månad är i stort sett oförändrat. De arbetslösa minskade fram till september, men står sedan i huvudsak för ökningen under sista kvartalet. Antalet sjukskrivna har kontinuerligt ökat varje månad och ökningen är totalt 8,5 procent.

Utvecklingen av antalet biståndshushåll varierar något mellan nämnderna men de flesta stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa uppvisar relativt små förändringar totalt för året. Även den traditionella uppgången under sommaren uteblev.

Även kostnadsutvecklingen varierar mellan nämnderna. De totala kostnaderna för utbetalt bistånd uppgår till 885 mnkr, att jämföra med 920 mnkr år 2007, och innebär en minskning med 3,8 procent. Av de totala kostnaderna utgörs 89,1 procent av försörjningsstöd (789 mnkr) vilket är en oförändrad andel jämfört med året

innan. De största kostnadsposterna i övrigt kan hänföras till logikostnader, tandvård samt läkarvård och medicinkostnader. Logikostnaderna har ökat både i andel och i kostnad till 24,6 mnkr (2,8 procent), en ökning med 17 procent jämfört med föregående år. Tandvårdskostnader har minskat med 20 procent till 16,0 mnkr (1,8 procent). Kostnaderna för läkarvård och medicin är 14,8 mnkr (1,7 procent) vilket är relativt oförändrat. Medelbidraget per hushåll och månad var 7 284 kr och har ökat med 242 kr (3,4 procent). Ökningen kan främst förklaras med kostnadsutvecklingen under året, då hushållsstorleken, 1,83 personer per hushåll, är oförändrad.

Under 2008 har 247 000 beslut om ekonomiskt bistånd fattats i staden, varav 202 000 med bifall (78 procent) och 44 000 med avslag (22 procent).

Den sammantaget fortsatt gynnsamma bidragsutvecklingen under året kan framförallt förklaras med att en relativt god arbetsmarknad har dröjt kvar i Stockholm fram till sista kvartalet. Bidragande orsaker är sannolikt även arbetslinjens tydliga krav på den enskildes medverkan till självförsörjning och satsningen på Jobbtorg Stockholm med insatser för att hjälpa de arbetslösa att få arbete.

Felaktiga utbetalningar(FUT)

Inriktningen på stadens arbete mot felaktiga utbetalningar är att dessa i första hand ska förebyggas genom tydlig information och vägledning till de sökande om vad som gäller, samt genom noggranna kontroller före utbetalning. Om det ändå blir fel ska det felaktigt utbetalda beloppet regelmässigt återkrävas och skyldigheten enligt bidragsbrottslagen uppfyllas. Från och med januari 2008 ska alla beslut om återkrav på grund av felaktiga utbetalningar och bidragsbrottsanmälningar registreras i stadens IT-stöd för handläggare, paraplysystemet.

Först under hösten 2008 har ett mer strukturerat arbete mot felaktiga utbetalningar inletts vid majoriteten av stadens förvaltningar. En ny utredningstyp för felaktiga utbetalningar och bidragsbrott samt möjlighet att registrera beslut om återkrav enligt 9 kap 1§ socialtjänstlagen (SoL) och bidragsbrottsanmälningar enligt 6§ bidragsbrottslagen har skapats i paraplysystemet. Ur systemet har följande statistikuppgifter hämtats:

Förvaltning	Antal inledda FUT- utredningar*	Antal FUT- ärenden med beslut*	Antal beslut om återkrav enl. SoL 9:1	Antal beslut om bidrags- brottsanmälan
Rinkeby-Kista	22	5	2	2
Spånga-Tensta	1			
Hässelby-Vällingby	4	2	1	1
Bromma	13	5	4	2
Kungsholmen	3			
Norrmalm	3			
Östermalm	2			
Södermalm	19	15	8	7
Enskede-Årsta-Vantör	6	2	2	
Skarpnäck	2			
Farsta	0			
Älvsjö	11	4	2	2
Hägersten-Liljeholmen	9			
Skärholmen	26	7	1	6
Enheten för hemlösa	2			
Staden totalt	123	40	20	20

*Ärenden utan beslut är fortfarande under utredning

Antalet uppmärksammade felaktigheter, och på grund av detta inledda utredningar, varierar stort mellan förvaltningarna. Antalet inledda utredningar är dock ännu inget mått på hur mycket felaktigheter som faktiskt förekommer vid respektive förvaltning. Sannolikt skiljer sig den verkliga förekomsten inte så mycket mellan de olika förvaltningarna. Uppdraget att stävja felaktiga utbetalningar är ett nytt ansvarsområde inom socialtjänsten och stadens strukturer för arbetet har under året varit i ett uppbyggnadsskede. Ett mer aktivt arbete kom igång först under andra halvåret och stadens förvaltningar har kommit olika långt när det gäller att systematisera arbetet.

Förvaltningens insatser

Inom verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd har förvaltningen tillhandahållit generellt verksamhetsstöd och samordning till stadsdelsförvaltningarna. Detta avser kunskapsförmedling, omvärldsorientering, rättstillämpning, handläggningsfrågor och utveckling av arbetssätt samt att lyfta stadsgemensamma frågor och problem i syfte att hitta lösningar. Förvaltningen har anordnat 10 nätverksmöten för cheferna inom ekonomiskt bistånd.

På försök anordnades under hösten en tvådagars utbildning med riktlinjerna som utgångspunkt för 25 nyanställda chefer och socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd. Behovet av platser var dock mycket större varför planeringen är att nya kurstillfällen ska hållas fortlöpande ett par gånger per år.

Verksamhetsstödet har även inriktats på arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Under våren 2008 tillsatte förvaltningen en arbetsgrupp, där representanter för stadsdelsförvaltningarna och juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret (SLK) ingick, för att ta fram stadsövergripande verktyg och rutiner för handläggningen. Detta resulterade en omarbetning av blanketten för ansökan om ekonomiskt bistånd, en vägledning för ärendegång och formella krav, en särskild utredningstyp för FUT i paraplysystemet, mallar för utredning och beslut om återkrav och polisanmälan samt i en utbildning för chefer och handläggare.

Förvaltningen har även i uppdrag att utreda omfattningen av felaktiga utbetalningar och att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på åtgärder. För att utreda förutsättningarna för stadens fortsatta arbete startades därför i juni en förstudie (FUT-projektet). Resultatet av förstudien presenteras i särskild rapport. Inom ramen för projektet har en handbok för förebyggande arbete och FUT-utredningar utarbetats liksom informationsmaterial till de sökande på 10 språk. Projektet har även lämnat verksamhetsstöd i form av utbildning och handledning till alla förvaltningar.

Inom ramen för det nationella arbetet mot felaktiga utbetalningar som avslutades i juni har förvaltningen aktivt belyst frågeställningar och problem ur socialtjänstens perspektiv. Förvaltningen har under året representerat kommunerna i myndighetsövergripande arbetsgrupper för kontrollmetoder och kontaktytor mellan myndigheterna.

Förvaltningen har medverkat vid införandet av Jobbtorg Stockholm och då främst utifrån myndighetsutövningens verksamhetsperspektiv. Bland annat har rutinen för samarbete och informationsöverföring mellan stadsdelsförvaltningarna respektive socialtjänstförvaltningen och Jobbtorg Stockholm arbetats om.

Förvaltningen har medverkat vid Socialstyrelsens framtagande av utvidgad nationell statistik avseende orsaker och ändamål. Förvaltningen har ingått i en grupp under ledning av stadsledningskontoret för utvärdering av resursfördelningsmodell ekonomiskt bistånd.

Enheten för hemlösa

Enhetens insatser syftar till att ge personer som varit utan arbete en möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden eller i någon form av sysselsättning med egen försörjning. Enheten har en person som specialiserat sig inom området och tar emot remisser från handläggarna på personer som är redo för olika arbetsmarknadsåtgärder. Därefter görs en individuell handlingsplan upp. Enheten erbjuder

olika former av arbetsrehabilitering. Enheten har tillgång till 25 o.s.a-platser (offentligt skyddat arbete) och har utnyttjat 19 under året. Arbetspraktik och arbetsförmågutredningar erbjuds även personer genom förvaltningens enhet START. Sammanlagt har enheten haft 88 personer i olika former av arbetsrehabiliterande åtgärder under 2009. Anledningen till att alla o.s.a-platser inte utnyttjats under året är att det inte varit möjligt att matcha personer med de arbetstillfällen som erbjudits samt att enheten förmedlat 59 klienter till Jobbtorg som eventuellt kunnat passa för o.s.a.

Enheten ansvarar för att personer utan medel får sin försörjning tryggad utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Under 2008 fick i genomsnitt 336 personer försörjningsstöd per månad. Personer som har svårt att hantera sin pension försöker enheten motivera till att skriva på en fullmakt, så att enheten kan förvalta den och i vissa fall att en god man eller förvaltare utses i samma syfte. 95 personer har en sådan fullmakt. Majoriteten av enhetens klienter har sin ekonomi tryggad genom sjukersättning eller pension. Ett fåtal har sin försörjning genom arbete. Många personer har en så omfattande sjukdomsbild att sjukersättning borde utgå istället för socialbidrag. En sådan kartläggning och diskussion med Försäkringskassan pågår för närvarande.

Stockholms Arbetsmarknadstjänster (START)

START:s övergripande mål är att förbereda och förbättra möjligheterna för personer med arbetsrelaterad problematik att finna, få och behålla ett arbete och därigenom klara egen försörjning. Enheten erbjuder tjänster för arbetslivsinriktad rehabilitering, yrkesinriktad praktik, yrkeskurser och jobbsökarverksamhet. START erbjuder även sysselsättningsverksamheter för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning.

Under verksamhetsåret 2008 har enheten fokuserat på att anpassa tjänsteutbudet till jobbtorgens behov av rehabinsatser. Jobbtorgen har från START i första hand efterfrågat tjänsten arbetsförmågebedömningar. Målgruppen som den tjänsten avser står oftast mycket långt från ett arbete på öppna arbetsmarknaden.

På grund av minskad och förändrad efterfrågan på START:s tjänster under årets första åtta månader genomfördes en organisationsförändring genom sammanslagning av tre team till två. Det har inneburit en effektivisering genom samordning av olika yrkeskompetenser på de två kvarvarande teamen. Dessutom kommer lokalkostnader och andra till verksamheten tillhörande kostnader att minska.

Inom enheten pågår ett ständigt arbete för att på olika sätt öka medarbetarnas delaktighet i utvecklings och förändringsarbete. Ett system med tvärgrupper med re-

presentation från olika yrkesgrupper och olika arbetsplatser har i uppdrag att diskutera olika frågeställningar. Resultatet av tvärgruppernas arbete leder till fortsatt nödvändiga förändringar och utveckling av verksamheten.

Det totala antalet inkommande uppdrag till START 2008 minskade med 25 procent i jämförelse med 2007. Under året utfördes 300 uppdrag jämfört med 430 föregående år. Efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna på tjänster från START minskade drastiskt under året. De valde istället att hänvisa den målgrupp av klienter som tidigare remitterades till enheten till Jobbtorgen.

KrAmiMoa

KrAmiMoas uppdrag är att inskrivna elever ska finna, få och behålla ett arbete och därmed kunna leva ett självständigt liv. Verksamheten är en samverkan mellan socialtjänst, kriminalvård och Arbetsförmedlingen. Denna samverkan har fungerat mycket bra.

131 elever har varit inskrivna på KrAmiMoa under 2008 för att genomgå enhetens vägledningsprogram. 60 av dessa har erhållit arbete, en majoritet med stöd av lönebidrag, 5 elever har börjat studera och 17 elever är ute i praktik. Ett 30-tal elever har avbrutit sin placering, oftast på grund av återfall i missbruk eller att de drabbats av sjukdom. Målet för året var att minst 50 elever efter vistelsen vid KrAmiMoa skulle vara ute i arbete/studier/praktik. Slutresultatet blev att drygt 80 elever nådde detta.

En klientundersökning genomfördes under året som visar på ett mycket gott resultat avseende innehåll i verksamheten. Eleverna upplevde att de fått hjälp samt att de bemötts på ett bra sätt av personalen. Efter varje avslutning av första delen vägledningsprogrammet har också en grupputvärdering gjorts av programmet vilket lett till många värdefulla synpunkter från eleverna. Utifrån dessa synpunkter har enheten kontinuerligt utvecklat programmet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

◆ Uppfylls delvis

Nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden och utifrån sina förutsättningar medverkat till att uppfylla KF-målet. Däremot har inte nämnden nått sitt mål om antalet miljöbilar i nämndens verksamheter och inte heller målet om sortering av papper.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel miljöbilar i stadens for- donspark inkl. leasade fordon ♦ exkl. utryknings- och specialfor- don	72,55 %	75 %	Öka	Årsredovisning 2008
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, ♦ städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	Öka	Årsredovisning 2008
Andel inköpta ekologiska livsme- ♦ del i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	2 %	2 %	Öka	Årsredovisning 2008
Andel förnyelsebart drivmedel i ♦ stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	2 %	2 %	Öka	Årsredovisning 2008
Andel av verksamheter som har ett ♦ systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla näm- nder)	100	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
♦ Elförbrukning (alla nämnder)	4 158 061 kWh	4 200 000 kWh	minska	Årsredovisning 2008
Andel av stadens verksamheter ♦ som sorterar ut förpackningar, papper och matavfall (alla näm- nder)	98 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2008
Kommentar: Indikatorn visar endast sortering av papper. Nämnden saknar uppgift om sortering av förpackningar och matavfall.				

NÄMNDMÅL:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

♦ Uppfylls delvis

Miljöarbetet 2008 inriktades liksom tidigare år på de områden inom verksamheterna som har störst negativ miljöpåverkan, nämligen avfallshantering, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Förvaltningen har fört samman miljöarbetet med arbetet med stadens kvalitetsstrategi och arbetar enligt ett miljöledningssystem. Miljöledningssystemet syftar till att minimera den miljöpåverkan som olika verksamheter har i en organisation. Målet är att alla verksamheter ska föra in miljöarbetet som en naturlig del i den dagliga verksamheten. I den löpande internkontrollen inom socialtjänstförvaltningen följs även miljöfrågor upp.

Årets miljöenkät har skickats till samtliga verksamheter och 50 (77 procent) svar har inkommit. I svaren redovisar 49 verksamheter att de källsorterar papper, 48 verksamheter källsorterar glas, 45 verksamheter källsorterar metall och 49 verksamheter sorterar ut (miljö-) farligt avfall. 23 (85 procent) av förvaltningens verksamheter som har boende/arbetsplacerade elever har involverat dessa i arbetsplatsens miljöarbete. 41 verksamheter har en egen rese- och transportpolicy som går i linje med förvaltningens rese- och transportpolicy.

Den samlade elförbrukningen har inte förändrats i någon större utsträckning. Tidigare minskning av förbrukningen ligger fast. Förvaltningen arbetar vidare för att varje verksamhet ska ha egen kontroll över sin energi/elförbrukning. Lokalinventeringar som genomförts har ökat medvetenheten i energifrågor vad gäller både förbrukning och driftskostnader.

Förvaltningen delar årligen ut ett internt miljödiplom till de verksamheter som följer förvaltningens miljöpolicy, har infogat miljöarbetet i den dagliga verksamheten samt har ett ständigt pågående miljöarbete. 2008 års diplom delades ut till sju verksamheter

Andelen miljöbilar i förvaltningen är vid 2008 års utgång 38 (72 procent). Enligt den utbytesplan förvaltningen lagt fast beräknas antalet miljöbilar i förvaltningen vid 2010 års utgång uppgå till 100 procent.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

◆Uppfylls delvis

Socialtjänstnämnden medverkar till att skapa trygghet i staden genom det stadsövergripande arbetet med kvinnofridsfrågor och brottsförebyggande arbete. Nämnden har också verksamheter som medborgarna direkt kan vända sig till. Det är knappast möjligt att helt uppfylla målet. Behoven har under året ibland varit större än resurserna i förvaltningens verksamheter.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Kvinnofrid ska råda i staden

◆ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

En stadsövergripande trygghetsmätning har genomförts för att ge underlag till stadsdelsförvaltningarnas lokala brottsförebyggande råd. Fjorton lokala rapporter av trygghetsmätningens resultat har tagits fram och en utvärdering pågår.

Implementeringen av stadens program för kvinnofrid har fortsatt. Förvaltningen har genomfört en kurs till anställda inom socialtjänsten som i sin yrkesutövning möter våldsutövande män. Förvaltningen har deltagit aktivt i "Operation Kvinnofrid". Projektet med kartläggning av det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär har fortsatt under 2008. Inom ramen för projektet har Stockholms universitet genomfört en studie av hur ärenden hanteras i stadsdelsförvaltningarna. Under året har en rad andra studier och intervjuer genomförts i syfte att ge en helhetsbild av hur dessa frågor hanteras i staden.

Med stöd av projektmedel från länsstyrelsen för en utbildningssatsning kring våldutsatta kvinnor med funktionsnedsättning har en trestegsutbildning tagits fram under 2008. Del 1 och del 2 har genomförts under året, med totalt ca 440 deltagare.

Prostitutionsenheten

Enheten bedriver uppsökande arbete samt erbjuder stödjande samtal, rådgivning och information. Enhetens landstingsdel arbetar med gynekologiska undersökningar och provtagningar. Landstingsdelen har tagit emot 898 besök av 260 kvinnor och 17 män. Enhetens barnmorska har under året haft 146 samtalsbesök av 15 kvinnor rörande sex och samlevnad. Vid 55 tillfällen har klienten/patienten uteblivit. (återbud 24 procent och uteblivna 14 procent). Denna del bekostas till 75 procent av landstinget. Nytt under året var möjligheten att erbjuda HIV-provtagning i

samarbete med det s.k. häktesprojektet. Denna del av verksamheten måste enheten söka medel till varje år.

Behandlarna har erbjudit 1 391 samtalstider totalt under året, 1 046 samtal har genomförts. Under året har 52 kvinnor och 5 män varit aktuella för behandlande samtal. Vid 345 tillfällen har klienten uteblivet (återbud 17 procent och uteblivna 16 procent).

Uppsökande arbete genomförs kvälls- och nattetid med två uppsökande pass per vecka. Uppsökande arbete bedrivs även dagtid, där en av uppsökarna på bestämda tider varje vecka besöker Klaragården, Klara Kyrka, Hvilan, och Convictus. 93 länkningar har genomförts under året. Dessa länkningar gäller 50 personer (som alltså kan länkas vidare vid flera tillfällen). Man har vid dessa tillfällen haft samtalskontakt med 90 prostituerade, vid sammanlagt 477 tillfällen, vilket innebär ca 6 samtal per kväll. Uppsökarna har mött 45 nya kvinnor i prostitution under året. Uppsökarna har även arbetat 15 pass på hotell som enheten samarbetar med. Uppsökarna har under året haft 283 inbokade samtalsbesök gällande 30 kvinnor och 3 män. Vid 79 tillfällen har klienten uteblivit (återbud 19 procent och uteblivna 9 procent).

Sammantaget innebär detta att uppsökarna har uppfyllt planerad prestation att arbeta ute minst 2 kvällar per vecka. Antalet samtalskontakter vid dessa tillfällen understiger uppskattad prestation något. Antalet länkningar vidare överstiger med god marginal den planerade prestationen.

Vad gäller traffickingutsatta har enheten under året lämnat stöd till 60 brottsutsatta personer varav 11 har erhållit placering i skyddat boende. Antalet ärenden är beroende av polisens utredningsarbete. Alla traffickingutsatta i Stockholms län har erhållit stöd.

KAST-verksamheten (Köpare av sexuella tjänster)

Beslutat antal samtalstider (3 per vecka) har erbjudits under året. 9 män har erhållit 116 samtalstider. Under en procent har lämnat återbud respektive uteblivit. Beslutad telefontid för KAST-telefonen 4 timmar per vecka har genomförts. Under året har 57 samtal sammantaget registrerats på KAST-telefonen. Under året har en ökning av antalet sexköpare som önskar samtalskontakt ökat. Samtliga har haft KAST-telefonen som första kontakt med enheten.

Hvilan

Hvilan har erbjudit skyddat boende till våldsutsatta kvinnor med missbruks- och/eller psykiska problem.

Socialjouren

Till Socialjouren har 730 personer vänt sig för att få skydd och/eller stöd i en misshandelssituation, vilket är en minskning av denna typ av ärenden med ca 45 ärenden jämfört med 2007. Socialjouren har vid alla tillfällen en misshandlad kvinna kontaktat Socialjouren och bedömts vara i behov av skydd ombesörjt detta. Vid flera tillfällen har det varit svårt att ordna skyddat boende, på grund av platsbrist, men jouren har alltid sett till att annat boende har ordnats. Socialjouren har under 2008 placerat 76 kvinnor och deras barn.

Kriscentrum för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor har följande uppdrag:

Jourtelefonen är öppen dygnet runt. Telefonlinjen är främst avsedd för kvinnor i behov av stöd och hjälp; men även kollegor och samarbetspartners använder denna telefon. Antalet samtal uppgick till 3 867 under 2008. Samtalen fördelades jämnt under året förutom i september månad då samtalen drastiskt ökade med 47 procent.

Öppen mottagning inklusive våldtäktsmottagning

Kvinnor som lever eller har levt i en nära relation där de blivit utsatta för psykiskt, fysiskt och/eller sexuellt våld kan, anonymt och kostnadsfritt, erbjudas en serie samtal (upp till ca 10 samtal) av återupprättande och stödjande karaktär. Kvinnor som har blivit utsatta för en våldtäkt kan erbjudas kris- och korttidsterapi dvs. en serie samtal (upp till ca 12 stycken). Under 2008 har den öppna mottagningen tagit emot 988 besök och våldtäktsmottagningen har tagit emot 730 besök. 45 nybesök har inte kunnat beredas möjlighet till kontakt på grund av att alla tider har varit uppbokade. 51 (3,2 procent) besök uteblev, vilket är mycket lågt. Sedan juli månad har ingen kvinna blivit avvisad på grund av platsbrist på öppna mottagningen.

Skyddat boende

Upp till 10 våldsutsatta kvinnor och deras barn kan, efter beslut av socialtjänsten, erbjudas skyddat boende. Det är ett kollektivt boende med gemensamt kök, vardagsrum och badrum. Kvinnorna ansvarar själva för sina barn, mathållning och städning. Kvinnorna erbjuds såväl återupprättande samtal som praktisk hjälp. Under året har verksamheten noterat en ökning av kvinnor med allvarliga fysiska skador. Överlag har kvinnorna utsatts för allvarligare våld än tidigare. Detta i sin tur har krävt större insatser för både kvinnan och eventuella barn, eftersom barnen

till dessa kvinnor har uppvisat svårare symtom som en konsekvens av våldet. Vid ett flertal tillfällen har extra personalinsatser krävts. Under året har personalen sett att mer tid gått åt till att få relevant kontakt med och beslut från stadsdelsförvaltningar angående placeringar, speciellt i de fall som kvinnor har placerats av socialjouren på kriscentrum. Under 2008 har 70 kvinnor samt 53 barn placerats på kriscentrum. Totalt under året har 98 förfrågningar om boende avvisats på grund av platsbrist varav under sommarmånaderna juni och juli avvisades 34. Stadsdelsförvaltningarna och socialjouren under icke-kontorstid har ansvar för att hitta alternativa boendelösningar när det inte finns plats på skyddat boende. Kriscentrums beläggning uppgick till 91procent och totalt har 70 kvinnor och 53 barn bott på kriscentrum under 2008.

Kriscentrum för kvinnor har som uppdrag att vara en kunskapsbank för andra som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med våldsutsatta kvinnor. Enheten tar emot studiebesök minst en gång per månad och besöker även andra verksamheter och samarbetspartners för information och dialog. Under 2008 har efterfrågan på studiebesök varit mycket stort både från internationellt och nationellt håll. 37 studiebesök har gjorts på Kriscentrum, varav tolv internationella besök, fem från landstinget, sju från staden, fyra från frivilligorganisationer, tre från skolor och universitet, fem från andra kommuner samt ett från Socialdepartementet. Kriscentrum har hållit två föreläsningar; en i Kaliningrad på uppdrag av Nordiska ministerrådet samt en serie föreläsningar på uppdrag av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Fem cafékvällar har anordnats för våldsutsatta kvinnor, huvudsyftet med kvällarna har varit att sprida och öka kvinnornas kunskap om det svenska samhället, dess politik samt kvinnornas egen hälsa.

NÄMNDMÅL:

Utveckla stadens brottsförebyggande arbete

● Uppfylls helt

Stadsövergripande arbete

Stadens brottsförebyggande program har reviderats och beslutats under året i socialtjänstnämnden. Arbetet med att främja samverkan mellan skola, polis och socialtjänst har fortskridit och särskilda nätverksträffar mellan aktörerna har arrangerats av förvaltningen. Under året har 14 lokala rapporter av Trygghetsmätningens resultat presenterats .

NÄMNDMÅL:

Säkra jour samt den psykosociala kris- och katastrofberedskapen dygnet runt

● Uppfylls helt

Socialjouren

Socialjouren har öppet dygnet runt årets alla dagar. Under 2008 hade socialjouren ca 20 000 ärenden, vilket är en minskning med ca 1 000. Till Socialjouren har ca 3 700 besökare kommit, motsvarande siffra för 2007 var 4 200, alltså en minskning med 500 besökare. Socialjouren har varit på ca 800 hembesök/uttryckningar, vilket är en minskning med 150 jämfört med 2007. Eftersom det inte går att förutse vilka akuta situationer som kan uppkomma måste socialjouren ha en minimibemanning årets alla dagar för att klara sitt uppdrag.

Socialtjänstnämnden och socialjouren inväntar beslut från stadsledningskontoret vad gäller den fortsatta utvecklingen i frågan om den psykosociala kris- och katastrofberedskapen och vilket uppdrag och vilka resurser socialjouren tilldelas. Socialjouren har varit delaktig i arbetet vid 6 tillfällen vad gäller insatser vid olika kriser i staden under 2008.

Jourhavande kurator

Till Jourhavande kurator inkom ca 10 000 samtal under 2008, vilket motsvarar siffran för 2007. 65 procent av samtalen kommer från kvinnor över 40 år och den dominerande problematiken är ensamhet och psykisk ohälsa.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:

2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Socialtjänstnämnden har bidragit till medborgarnas valfrihet genom de upphandlingar i konkurrens som genomförts enligt planen för upphandling och konkurrens. Nämnden bidrar till att utveckla kvalitet och valfrihet genom det stadsövergripande arbetet inom verksamhetsområdena barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, hemlöshet och vuxna med missbruksproblem. Socialtjänstnämnden bidrar också till att uppfylla KF:s mål genom de verksamheter som medborgarna antingen kan vända sig direkt till för stöd i olika former eller där nämnden på beställning av framför allt stadsdelsnämnderna säljer olika tjänster.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Socialtjänstnämnden följer den plan för upphandling och konkurrens som nämnden antagit och uppfyller därmed sin del av KF-målet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Medborgarnas upplevelse av ● valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns	65 %	65 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Antal genomförda avknoppningar	0 st	0 st	öka	Årsredovisning 2008

Kommentar: I upphandlingen av Räcksta stöd- och referensboende lades ett avknopparbud. Avknopparbudet tilldelades dock inte kontraktet.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Slutföra utredningsarbetet för en kundvalsmodell gällande familjerådgivning	2008-01-01	2008-12-31	

Kommentar: Utredningsarbetet avslutat och behandlat i socialtjänstnämnden 2008-03-18.

NÄMNDMÅL:

Säkra valfrihet och konkurrens i verksamheterna

● Uppfylls helt

Upphandling

Förvaltningen har uppdraget att öka valfriheten, uppmuntra fler privata alternativ och att stärka frivilligorganisationernas ställning.

Förvaltningen genomför kontinuerligt många egna upphandlingar och upphandlingar för stadsdelnämndernas räkning. Därutöver genomför förvaltningen kontinuerligt ett stort antal upphandlingar av varor och tjänster inom ramen för de avtal staden har tecknat med olika leverantörer.

Enligt gällande riktlinjer är myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner undantagna från upphandling i konkurrens. Socialtjänstnämnden har i aktivitetsplan för upphandling och konkurrens (bilaga till VP 2008), beslutat om verksamheter som är lämpliga att konkurrensutsätta. De verksamheter som kommer att upphandlas i konkurrens är i första hand boendeenheter och rådgivande verksamheter. Dessa verksamheter är viktiga delar av förvaltningen men kan, i linje med fullmäktiges policys, likväl drivas av annan utförare. De upphandlingar som förvaltningen genomfört under 2008 är följande:

Socialtjänstnämndens verksamheter som upphandlats i konkurrens:

- Råcksta stöd- och referensboende
- Norrtulls planeringshem

Under 2008 har förstudier gjorts för Bandhagshemmet, Älvis/Linden, Duvnäs föräldrastöd samt Östagar den inför förestående upphandling i konkurrens av verksamheterna.

Övriga upphandlingar som förvaltningen genomfört under 2008:

- Vissa boenden enligt socialtjänstlagen (stadsgemensam)
- Strukturerad öppenvård (mellanvård), stödboende och öppenvård för barn, ungdomar och deras familjer (stadsgemensam)
- Revisorstjänster
- Instrumentbaserade drogtestar
- Alkohol - och narkotikarådgivning
- Familjerådgivning enligt kundvalsmodellen

Socialtjänstnämnden har samtliga stadsdelsnämnders (förutom Östermalms stadsdelsnämnd) uppdrag att upphandla personliga ombud. Upphandlingen påbörjades under 2008 och avtalet planeras att börja löpa från den 1 september 2009. Övriga upphandlingar som förvaltningen börjat förbereda under 2008 är alternativ SFI (svenska för invandrare), med planerat startdatum för avtalet den 1 juli 2009 samt tjänster till Jobbtorg Stockholm, med planerat startdatum för avtalet den 1 september 2009.

Utmaning/avvikelse från aktivitetsplan

Den 4 december 2007 utmanades två verksamheter för konkurrensutsättning, Bandhagshemmet och Linden (numera Älvis/Linden). Bandhagshemmet är ett stödboende för hemlösa kvinnor och män med beroendeproblem och/eller psykiska funktionshinder. Älvis/Linden erbjuder 12-stegsbehandling samt ett drogfritt boende till de som är i behov av lättare omvårdnad, stödboende och/eller ett mer självständigt boende.

Socialtjänstnämnden beslutade den 31 januari 2008 att anta utmaningen samt att ta med de utmanade verksamheterna i nämndens aktivitetsplan för 2008.

Västan, ett heldygnsböende för kvinnor har skjutits fram till 2009 års aktivitetsplan.

Egenregianbud

Vid konkurrensupphandlingen av Råcksta stöd- och referensboende och Norrtulls planeringshem lades egenregianbud. Syftet med att lägga egenregianbud är att få bästa tänkbara aktör för att driva verksamheten, med hänsyn tagit kvalitet och pris. Stadsmissionen tilldelades emellertid uppdraget att driva båda verksamheterna då de lämnade det bästa anbudet.

Avknoppning

I aktivitetsplanen anges att socialtjänstnämnden generellt kommer att uppmuntra och stimulera till avknoppning. Förvaltningen har utsett en kontaktperson i avknopningsfrågor som stödjer medarbetare vilka visat intresse för att avknoppa. I upphandlingen av Råcksta stöd- och referensboende lades ett avknopparanbud. Avknopparanbudet tilldelades dock inte kontraktet.

Kundval familjerådgivning

Socialtjänstnämnden har beslutat att införa kundval för familjerådgivning från och med den 1 januari 2009 och förvaltningen har under 2008 arbetat med att förbereda kundvalet. I juni 2008 inbjöd socialtjänstnämnden intresserade företag och organisationer att ansöka om att få bedriva kommunal familjerådgivning för staden. Totalt 17 utförare anmälde intresse och av dessa godkändes nio privata och organisationsdrivna familjerådgivare som förvaltningen tecknade avtal med. Med stadens egen familjerådgivning innebär det att det från och med 1 januari finns tio utförare att välja mellan. Kundvalet administreras centralt i förvaltningen genom en kundvalsmottagning som också har ansvaret för uppföljning och kvalitetssäkring av utförarna.

Övrigt

Utöver arbetet med att ta fram förfrågningsunderlag och genomföra upphandlingen med anbudsinfordran, öppning och värdering av anbud arbetar förvaltningen kontinuerligt med uppföljning av de avtal som tecknats med olika entreprenörer.

I utformandet av avtal följer förvaltningen de anvisningar som juridiska avdelningen och finansavdelningen utarbetar. Detta gäller också den antidiskrimineringsklausul som rekommenderas.

Förvaltningen har ett omfattande samarbete med ideella organisationer. Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) har under 2008 beviljat ca 100 organisationer/föreningar ekonomiskt stöd som komplement eller alternativ till stadens egen vård eller omsorg. Dessa föreningar ökar valfriheten för socialt mycket utsatta grupper i Stockholm.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

◆ Uppfylls delvis

Socialtjänstnämnden har ansvar för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning samt utför på beställning av framför allt stadsdelsnämnderna olika insatser inom verksamhetsområdet. Nämnden svarar också för verksamheter som medborgarna direkt kan vända sig till. Förvaltningen bedömer att nämnden delvis uppfyller KF-målet då ett ambitiöst arbete pågår för att öka kvaliteten inom omsorgsverksamheterna. Att fullt ut uppfylla målet är knappast möjligt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008

Kommentar:

Enheten för hemlösa redovisar 0 domar som inte verkställts. KF-indikatorn kan inte fyllas i av förvaltningen.

KF-indikatorn "**Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)**", som ska finnas på stadsdelsnämnderna och på förvaltningen, saknas helt. Enheten för hemlösa redovisar 0 ej verkställda beslut avseende denna indikator.

Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (äldreomsorg)	0,08 %	minska	Årsredovisning 2008
--	--------	--------	---------------------

Kommentar: KF-indikatorn avseende Enheten för hemlösa kan inte fyllas i av förvaltningen. Hur uppgiften kommit in ovan är oklart. **Enheten för hemlösa redovisar 0 beslut enligt LSS eller SoL (äldreomsorg) som inte verkställts.**

Andel familjehem med grundutbildning	42,23 %	100 %	Årsredovisning 2008
--------------------------------------	---------	-------	---------------------

Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	5 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2008
--	------	------	------	---------------------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Enheten för hemlösa redovisar 0 ej verkställda domar avseende äldreomsorg. KF-indikatorn avseende

Enheten för hemlösa kan inte fyllas i av förvaltningen. Hur uppgiften kommit in ovan är oklart.

Indikatorn **"Antal ej verkställda beslut enligt LSS och SoL (äldreomsorg)"** saknas helt. Enheten för hemlösa redovisar 0 ej verkställda beslut inom äldreomsorgen.

Indikatorerna **"Antal ej verkställda domar (individ- och familjeomsorg)"** och **"Antal ej verkställda beslut enligt SoL och LSS (individ- och familjeomsorg)"** saknas. Enheten för hemlösa redovisar 0 ej verkställda beslut och domar inom individ- och familjeomsorgen.

Tak-över-huvudet-garantin (individ- och familjeomsorg)	100 %	100	100 %	Årsredovisning 2008
Nöjda brukare (HVB barn och unga)	75 %	75 %	100 %	Årsredovisning 2008
Nöjda brukare (HVB vuxna)	92 %	75 %	100 %	Årsredovisning 2008
Nöjda brukare (enheten för hemlösa)		70 %	100 %	Årsredovisning 2008

Kommentar: Strukturerade brukarundersökningar på hela klientunderlaget på Enheten för hemlösa är inte realistiskt att genomföra med hänsyn till målgruppens problembild.

Antal hemlösa	3 081 st	3 231 st	minska	Årsredovisning 2008
Andel av utredningar där strukturerade metoder för utredning av missbruk används	50 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2008
Andel av utredningar inom IoF, socialpsykiatri där metoden DUR används	64,84 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2008
Andel individuella handlingsplaner inom IoF, socialpsykiatri	71,43 %	75 %	100 %	Årsredovisning 2008
Andel vuxna i öppenvård (individ- och familjeomsorg)	10,73 %	5,5 %	öka	Årsredovisning 2008

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Utreda införande av en vägen-vidare-garanti	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utreda möjligheten att införa en vårdgaranti för missbrukare	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utbilda familjehem	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utarbeta förslag på lämpliga projekt att finansiera med de avsatta medlen för utbyggnad av boenden för hemlösa	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utreda möjligheterna för en garanti om anpassning av bostäder inom max 3 månader från beslutsdatum. I uppdraget ligger även att se över formerna samt arbetsformerna för genomförandegruppen	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Under året har förvaltningen lämnat förslag till nya arbetsformer för genomförandegruppen och utbyggnaden i staden. Socialtjänstnämnden godkände ärendet i september 2008.			
☒ Utreda formerna för kvalitetssäkringsarbete samt inrättande av inspektörsfunktion för individ- och familjeomsorgen	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Utredningen har slutförts och förslaget att inrätta inspektörer inom stadens individ- och familjeomsorg har behandlats av socialtjänstnämnden i juni 2008.			
☒ Genomföra en översyn gällande stadens mål, riktlinjer, insatser, kvalitetssäkring och uppföljning gällande arbetet med barn och ungdomar i behov av vård och stödinsatser	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utforma stadsövergripande brukarundersökningar avseende stöd och service till personer med funktionsnedsättning	2008-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Underlag till frågeformulär inför en brukarundersökning inom stadens socialpsykiatri har tagits fram 2008. Undersökningen genomförs under 2009.			
☒ Upphandla verksamhet inom socialpsykiatri och handledning	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Utred införandet av en värdighetsgaranti för personer med funktionsnedsättning	2008-01-01	2008-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Utveckla och samordna det förebyggande arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2008-12-31	
☒ Utveckla och samordna samarbetsformer med landstinget avseende personer med psykisk ohälsa och/eller missbruk	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Följ upp och redovisa resultat av olika strukturerade metoder	2008-01-01	2008-12-31	
☒ Bidra till att fler evidensbaserade metoder införs i stadsdelsnämnderna	2007-01-01	2008-12-31	
☒ Redovisa resultat av insatser för personer med missbruk och psykisk ohälsa	2008-01-01	2008-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förbättra levnadsvillkoren för utsatta barn och ungdomar

◆ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

Andelen barn och unga 0-18 år bland befolkningen har beräknats till 161 533 vid årsskiftet 2008/2009 (från 159 170 år 2005). Åldersgrupperna 12 -22 åringar har ökat med 6,5 procent från år 2005 och beräknas omfatta 94 869 individer vid årsskiftet 2008/2009. Åldersgruppen 0-12 år beräknas omfatta 111 969 individer. Ökningen antas fortsätta under åren 2009 och 2010. Befintliga resurser förväntas omfatta större grupper och fler individer både inom det förebyggande området och inom vård- och behandlingsområdet, vilket kommer att kräva en ytterligare effektivisering av insatser på alla nivåer.

Samverkan med skolan

Under året har ett arbete pågått kring att utveckla ändamålsenliga former för samverkan mellan skola och socialtjänst. Diskussioner har i detta sammanhang också förts om hur samverkan och uppföljning bör genomföras av ungdomar som inte fullföljer den obligatoriska grundskolan, inte har påbörjat eller har hoppat av gymnasieskolan. Det strukturella arbetet med samverkansfrågorna kommer att fortsätta under 2009.

Förebyggande insatser

Insatser med drogförebyggande arbete har fortsatt bl.a. med lokala preventions-samordnare och kontaktpersoner i stadsdelsförvaltningarna och i samverkan med utbildningsförvaltningen. Stockholmsenkäten om skolungdomarnas drogvanor har presenterats under året.

Inom Kometprogrammet och MST (Multi Systemisk Terapi) sprids åtta program som bygger på evidens och vänder sig till föräldrar och skolpersonal. Komet i Förskolan har utvecklats och en första utbildning startade hösten 2008.

Ungdomsmottagningar

Ett förslag till samverkansavtal mellan staden och Stockholms läns landsting kring stadens ungdomsmottagningar har utarbetas under året. Förslaget till avtal kommer att omfatta 9 mottagningar. Antalet mottagningar har tidigare uppgått till 11, men den 1 januari 2009 slås mottagningarna i Rågsved, Enskede och Skarpnäck samman till en mottagning belägen vid Gullmarsplan. Jämförelser har gjorts av kostnader, bemanning m.m. mellan stadens mottagningar som visat att de förutsättningar som ges mottagningarna ser mycket olika ut. Avtalet syftar till att skapa gemensamma ramar för mottagningarna. Totalt besökte ca 2 400 ungdomar i ålder 12 – 23 år stadens mottagningar för socialkurativa behov. Antal besök uppgick till ca 9 500.

Unga lagöverträdare

Inom området har samverkan skett med stadsdelsförvaltningarna, berörda enheter inom socialtjänstförvaltningen, polis, ungdomsåklagare samt med kriminalvården. Ett utvecklingsarbete pågår med inriktning att uppmuntra till en ökad användning av strukturerade arbetssätt och metoder med forskningsstöd samt till ett kontinuerligt uppföljningsarbete.

De insatser som används inom stadens ungdomsvård måste bli mer effektiva och i ökad utsträckning nå önskade resultat. För att detta ska ske måste beslutade insatser föregås av professionella utredningar och bedömningar som tar hänsyn till risk- och skyddsfaktorer och som metodiskt kartlägger den unges riskområden och behov av hjälp. 9 stadsdelsförvaltningar har deltagit i 2 projekt som har inriktats på att komplettera ungdomsutredningar med strukturerade bedömningsinstrument för kartläggning och bedömning av ungdomarnas behov vid kriminalitet, missbruk eller annat antisocialt beteende. De instrument som används är:

- ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis) - ett evidensbaserat kartläggningsinstrument med datastöd.
- SAVRY (Structured Assessment of Violence Risk in Youth) - en strukturerad modell för bedömning av risk- och skyddsfaktorer hos unga i åldrarna

13 – 18 år, som man enligt aktuell forskning vet har betydelse vid risk för en antisocial utveckling eller återfall i kriminalitet.

Erfarenheterna är positiva inom båda projekten. Den 22 oktober 2008 beslutade kommunstyrelsen att bedömningsinstrumenten ska implementeras i staden.

Påföljden ungdomstjänst verkställs av ungdomstjänst inom förvaltningens enhet HVB barn och ungdom. Antalet ungdomar dömda till påföljden ungdomstjänst (infördes 1 januari år 2007) fortsätter att öka i jämförelse med tidigare år, vilket också är lagstiftarens intention. Antalet domar uppgick under år 2006 till ca 50 och för år 2007 till ca 170 . För år 2008 beräknas antalet domar uppgå till ca 230. På grund av den ökande belastningen har en kö uppstått under året som under hösten uppgick till 5-6 månader. En förstärkning kommer att ske av verksamheten med 2 tjänster under 2009.

Det blev obligatoriskt för landets kommuner att kunna erbjuda medling fr.o.m. januari 2008. Staden har redan en organisation för medling, men förväntningarna är att antalet genomförda medlingar kommer att öka.

Drygt totalt 100 ungdomar placeras årligen på någon av Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. Behov finns av att förbättra effektiviteten av vårdinsatserna och utveckla en fungerande eftervård. Staden har under perioden 2007-07-01 – 2008-12-31 deltagit i SiS :s projekt Mot våld och gäng (MVG) . Projektet innebar att socialtjänstens vårdkostnader vid de särskilda ungdomshemmen subventionerades med mellan 30 procent till 40 procent samt att SiS tillhandahöll samordnare med syfte att i ett tidigt skede planera för en utslussning. En utvärdering har genomförts kring effekterna av samordningen och eftervårdsinsatserna. Resultat kommer att presenteras av SiS i en rapport under våren år 2009.

Insatser för barn och unga

Antalet anmälningar som inkom under året var totalt 10 756. Av dessa ledde 3 357 anmälningar till utredning och 879 av utredningarna har lett till en insats. Observera att samma individ kan förekomma i flera anmälningar. Under året har sammanlagt 343 barn och ungdomar någon period varit föremål för vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) i hela staden. Åldersfördelningen bland dessa är följande: 0-5 år 41, 6-11 år 61, 12-14 år 71, 15-17 år 115 och 18-20 år 55 stycken. Antalet barn och unga i öppna insatser (stödboende, öppenvård, kontaktfamilj och -person) var 2 847. Antalet barn och ungdomar som under året varit placerade i familjehem var 827 och i jourhem 467. Antalet barn och ungdomar som under året varit placerade i HVB (inklusive SIS) var 390.

BBIC (Barns behov i centrum)

Implementeringen av BBIC har under året påbörjats i och med att samtliga socialsekreterare som arbetar med barn och unga har fått en tredagarsutbildning i handläggnings- och dokumentationssystemet BBIC. Förvaltningen har bidragit med personal som har utbildat i varje stadsdelsförvaltning, lagt upp strukturen samt förberett allt material. Det finns en organisatorisk struktur som är lika över staden med en BBIC-ansvarig på varje stadsdel, oftast en enhetschef, en samordnare och 2-5 utbildare. Utbildarna, de ansvariga och samordnarna har fått en tvådagars utbildning av Socialstyrelsen där en av huvuduppgifterna var just att skapa en organisation för implementeringen. Varje stadsdelsförvaltning har sedan lagt upp sin implementering på olika sätt utifrån lokala förutsättningar och resurser. BBIC-mallarna har lagts in i paraplysystemet och går att använda i sin helhet. Det finns dock en hel del problem med mallarna och de upplevs inte som helt igenom användarvänliga och/eller läsarvänliga men arbetet med att förbättra dem pågår. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att stödja den lokala implementeringen genom BBIC-samordnaren som även kommer att vara stadens kontaktperson gentemot Socialstyrelsen. Stadsdelsförvaltningarna har fått en tvåårig prövolicens och det är viktigt att följa implementeringen så att det blir möjligt att söka permanent licens för hela staden 2010.

Barnuppdraget i Stockholms Stad/BUSS

En översyn av stadens samlade insatser och resurser för barn och ungdom har pågått under året inom ramen för barnuppdraget i Stockholms stad. Många utvecklingsområden som finns inom stadens sociala barn- och ungdomsvård beskrivs i BUSS-kartläggningen som presenterades för socialtjänstnämnden i oktober 2008. Utredningen ska lämna sin slutgiltiga rapport till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden i mars 2009. Kartläggningen resulterade i fem utvecklingsområden; rättssäkerhet och myndighetsutövning, utbud och efterfrågan inom öppenvård, familjevård, resultatuppföljning/effektmätning och stadsgemensam kompetensutveckling.

BUS-policyn (Barn och ungdomar med behov av särskilt stöd)

BUS-avtalet gick ut vid årsskiftet 2008/2009 och en revidering av policyn pågår under ledning av Kommunförbundet i Stockholms Län (KSL). Det gamla avtalet är inte förlängt men parterna har kommit överens om att fortsätta arbeta enligt avtalet till en ny policy har tagits fram. BUS-samverkan finns över hela staden i varierande grad och omfattning men är ett utvecklingsområde där förvaltningen på olika sätt stöttar stadsdelarna.

Sveriges Kommuner och Landsting har ett uppdrag att undersöka möjligheterna att införa en förstärkt vårdgaranti för barn- och ungdomspsykiatri där vi deltagit i arbetet med synpunkter från staden.

Riktlinjer, policy och samverkan

Mycket av arbetet med att revidera stadens riktlinjer för handläggning av barn och ungdomsärenden samt riktlinjer för familjevård har ingått och ingår i barnuppdraget. Under året har arbetet med revidering av riktlinjer för adoption blivit klart och arbetet med revidering av riktlinjerna för vårdnad, boende och umgänge pågått. Förvaltningen har medverkat i utbildningar riktade till andra yrkesgrupper såsom blivande läkare, barnhälsovården och förvaltningsrättsdomare, vilket är ett viktigt led i att sprida ett barnperspektiv och kunskap om socialtjänsten. För att förbättra och underlätta samverkan runt psykiskt sköra gravida och nyblivna föräldrar medverkar förvaltningen i en utvecklingsgrupp med samverkanspartner från landstingets barnhälsovård, mödrahälsovård, barnpsykiatri och vuxenpsykiatri. För en bättre samverkan i anmälningar som rör barnmisshandel följs arbetet vid Barncentrum och för att följa upp gruppstödssamheten även arbetet i projektet Centrum för gruppstöd.

Ej verkställda beslut enligt socialtjänstlagen (SoL)

Socialtjänstnämnden har under 2008 till kommunfullmäktige redovisat gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden inte verkställt inom tre månader från beslutsdatum. Den kvartalsvisa rapporteringen har avsett beslut inom stadens individ- och familjeomsorg respektive funktionshinderomsorg, vilket bistånd besluten gällt, om besluten avsett en man eller kvinna samt beslutsdatum. Antalet beslut som inte verkställs inom skälig tid har minskat sedan kommunernas rapporteringsskyldighet till länsstyrelserna infördes 1 juli 2006.

Under 2008 redovisades 21 ej verkställda beslut kvartal 1 (jfr 32 beslut kvartal 1 2007), 17 beslut kvartal 2 (jfr 21 beslut kvartal 2 2007) och 13 beslut kvartal 3 (jfr 21 kvartal 3 2007). Andelen beslut som avser insatsen kontaktperson/kontaktfamilj har minskat och uppgick till 5 kvartal 3 (jfr 19 beslut kvartal 3 2007).

Socialjouren

Socialjouren har handlagt 4 600 barnavårdsärenden under 2008, vilket är en ökning med 100 ärenden jämfört med 2007. 125 barn och ungdomar placerades, varav 20 omhändertogs enligt 6 § LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga), 34 omplacerades enligt 11 § LVU och 72 placerades frivilligt enligt 4:1

§ SoL (socialtjänstlagen). Antalet placerade barn och ungdomar motsvarar 2007 års siffra.

Socialjouren var med vid 187 polisförhör av unga misstänkta brottslingar, vilket motsvarar 2007 års antal. Socialjouren har det akuta ansvaret på icke-kontorstid för ärenden inom individ- och familjeomsorg och prioriterar i sitt arbete barn och ungdomar och säkerställer att de får skydd i akuta situationer när de riskerar fara illa i sin hemmiljö eller på grund av destruktivt beteende riskerar sitt liv eller sin hälsa. Socialjouren ger även bistånd och stöd till barn och ungdomar som är brottsoffer eller kan misstänkas vara utsatta för människohandel.

Socialjouren arbetar sedan hösten 2006 med projektet "Tidiga insatser", med syfte att förbättra rutiner för samverkan kring barn som far illa/riskerar att fara illa. Målet är att polis och sjukvård ska kontakta socialjouren i tidigare skede och i större utsträckning när de möter barn i behov av socialtjänstens akuta insatser. Projektet avslutades i december 2008. En slutrapport från projektet kommer att presenteras för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden under första kvartalet 2009. Projektet ska utvärderas i maj 2009.

Maria Ungdomsenhet

Genom att enheten har en central samordning får sektionerna inom enheten i det dagliga arbetet en övergripande bild av nya trender och ungdomars situation i Stockholm. Enheten har haft organiserad samverkan med landstinget, lokal socialtjänst, polisen samt Fryshuset. Regelbundet informationsutbyte sker med skolor, forskning, ideella organisationer, olika myndigheter, egen förvaltning och föräldrar/ungdomar. En halvdagskonferens arrangerades, *ny inriktning mot hemlöshet*, för alla fältassistenter inom staden under våren samt ytterligare en halvdag under hösten.

Enheten har en representant i Sveriges expertgrupp om barn/ungdomar utsatta för trafficking. För att åtagandet helt ska uppfyllas förutsätter detta en utförligare statistikbearbetning. Enheten ingår i ett samarbete med Göteborg och Malmö för att utveckla statistik.

Utrednings- och behandlingssektionen

Antal nyaktualiseringar och prestationer ligger på samma nivå som föregående år trots att Sundbyberg inte ingick avtal för 2008. Sektionen har en hög tillgänglighet. Alla som önskat nybesökstid har erhållit detta, och vid önskemål om skyndsamt handläggning har nybesökstid kunnat erbjudas inom tre dagar. Mycket arbete har lagts på metodutveckling och tre nya behandlingsmodeller har implementerats

i verksamheten. Ett statistiksystem har utvecklats i samarbete med Göteborg och Malmö, och sektionen har som pilotverksamhet använt detta system sedan 1 oktober.

Under året har 424 ungdomar/familjer aktualiserats. Enhetens landstingsdel har varit delaktiga i 253 av dessa ärenden. 144 av dessa var flickor, vilket utgör 33 procent. Flest ärenden, 58 st, kommer från Södermalm. Därefter följer Enskede-Årsta-Vantör (56), Hägersten-Liljeholmen (40) samt Hässelby-Vällingby (28). Minst ärenden kom från Älvsjö (7).

Under året har 4 636 behandlingstimmar genomförts. Utöver detta har 1 302 inbokade besök uteblivit eller avbokats sent. Uteblivna/avbokade besök utgör således 22 procent. 27 ungdomar mellan 16-23 år, varav 3 flickor, har påbörjat Cannabisprogrammet. 13 ungdomar mellan 17-23 år har påbörjat alkoholbehandling i behandlingsmodellen Promille 0, varav 10 flickor och 3 pojkar. Under året har 1 185 urinprover tagits. Under 2008 har medarbetare från enheten tagit emot studiebesök eller haft externa föreläsningar/utbildningsinsatser i sammanlagt 360 timmar.

Ungdomsjouren

Antalet ungdomar i City har ökat markant. Vid uppföljning av de uppdrag sektionen haft under året kan konstateras att 89 procent är aktuella vid lokal socialtjänst eller aktualiseras av ungdomsjouren. 11 procent är ungdomar som tillfälligt vistas i miljön och inte har behov av socialtjänstens insatser. Ungdomsjouren har arbetat för att nå fler pojkar i City vilket inneburit att pojkkontakterna nästan är lika många som kontakterna med flickor. Fortfarande är Ungdomsjourens vanligaste uppdrag *avviken flicka*.

Antalet ärenden där Ungdomsjouren medverkar vid polisförhör och besök av ungdomar på häktet har ökat markant. Detta antas att i första hand bero på polisens och kriminalvårdens organisatoriska förändringar. I Ungdomsjourens samverkan med Länskriminalpolisen på fältet har tidigare uppmärksammats att ungdomar med stora problem, och som är okända av socialtjänst och beroendevård, fångats upp. Dessa resultat bekräftas även under 2008, och dessa ungdomar utgör ca 30 procent av de ungdomar som påträffats.

Ungdomsjouren har gjort totalt 280 anmälningar till lokal socialtjänst och genomfört 412 polisförhör. I citygruppen har registrerats 6 711 kontakter med ungdomar och 314 föräldrakontakter. 143 uppdrag har genomförts och 13 avvikna ungdomar har hittats och återförts. 124 ungdomar har transporterats till hemmet eller Maria

Ungdoms akut. Socialsekreterarna i citygruppen har tillbringat minst 70 procent av den totala arbetstiden ute. Fältrapporter skrivs nu även för dagarbetspass.

146 ungdomar har inkommit på häktet och 490 häktesbesök har genomförts. I samarbetet med Länskriminalens Narkotikarotet har socialsekreteraren bokat in 28 nybesök på Maria Ungdom Stockholm samt Mini-Marior. 7 avvikna ungdomar har upphittats och återförts och 31 ungdomar har länkats till Maria Ungdoms akutmottagning. 11 av dessa ungdomar var i så dåligt skick att de behövde läggas in på avgiftningsavdelningen. Ett aktivt arbete har utförts med 132 barn och ungdomar. Av dessa var 27 procent tidigare okända av socialtjänst och beroendevård.

Stödcentrum

Antalet nyaktualiserade ungdomar för brottsofferstöd ökade med 7,9 procent. De vanligaste brotten ungdomarna utsatts för är misshandel och olaga hot. Medelåldern på de nyaktualiserade ungdomarna är 15 år, och fördelat på kön är det helt jämnt.

Från och med 2008 har kommunen lagstadgad skyldighet att erbjuda ungdomar medling. Antalet inledda medlingsprocesser har under året uppgått till 111. Av dessa genomfördes 56 medlingar, vilket är en liten ökning (7 medlingar) jämfört med föregående år. Det är i övervägande grad polisen som aktualiserar medlingsärenden. Mycket arbete har under året lagts ner på att skapa fungerande rutiner och utveckla kunskapen inom detta område. Ett led i detta har varit att påbörja inspelningen av en informationsfilm kring medling. Stödcentrums brottsofferstödjare har nyaktualiserat 479 ungdomar samt avslutat 367. Medlingssamordnarna har inlett 140 medlingsprocesser, vilket är en ökning från föregående år med 14 inledda medlingsprocesser.

Resursteamet barn och ungdom

Resursteamet barn och ungdom består av tre verksamhetsområden: adoption, placeringskonsultation och familjehem. Verksamhetsområdet *adoption* har i uppdrag att anordna utbildning inför adoption, att inhämta och sprida kunskap om adopterades särskilda situation samt att driva Spira, en öppen pedagogisk verksamhet för adopterade förskolebarn.

Under året har 286 personer (26 utbildningsgrupper) genomgått den förberedande utbildningen inför adoption (FIA). För att komma tillrätta med tidigare budgetunderskott för denna del av enhetens insatser har kursledarna under året i allt större utsträckning hållit kurser en och en. Därutöver har kursplatser erbjudits till blivande adoptivföräldrar från övriga kommuner i Stockholms län.

Verksamheten vid Spira för adopterade barn i förskoleåldern och deras föräldrar har varit öppen 4 dagar per vecka och har som tidigare varit mycket välbesökt och uppskattad.

Enhetens *familjehemskonsulter* har av nämnden i uppdrag att för hela stadens räkning ansvara för rekrytering och utbildning av familjehem. Behovet av nya familjehem är stort och det är förhållandevis svårt att hitta familjer för de behov som finns. Enheten har under året arbetat aktivt med att hitta nya vägar och arbetssätt för rekrytering. Affischer för uppsättning i stadens lokaler och anslagstavlor har tagits fram. Kontakt med företag och organisationer har tagits för att initiera samarbete. Under året har fyra grundutbildningar för familjehem anordnats. Sammanlagt har 39 familjer utbildats och ställts till stadsdelsnämndernas förfogande.

Under året har också ett arbete påbörjats för att förenkla processen då en stadsdelsnämnd söker familjehem. I början av 2009 kommer varje handläggare själv att kunna gå in i enhetens register och se vilka familjer som finns lediga och på ett enkelt sätt kunna göra en första grovmatchning själva. Enhetens psykolog erbjuder tolkning av de djupintervjuer som görs med de blivande familjehemmen och kan också ta emot familjehem för handledning, enskilt eller i grupp.

Samtliga familjehem och all familjehemspersonal i staden har erbjudits 9 föreläsningar i olika ämnen under året. Därutöver har familjehem och deras barn erbjudits två teaterbesök. Under året har enheten också i samarbete med länets övriga kommuner för sjätte året i rad arrangerat Familjehemmens dag på Gröna Lund. Enhetens familjehemsinspektörer samarbetar med ett stort antal ensamstående och par som tar emot barn och ungdomar som jourhem eller för längre tids vård. Stadsdelsnämnderna erbjuds att mot ersättning placera barn och ungdomar i dessa hem. Efterfrågan på denna tjänst har varit stor. 14 000 vårddygn hade planerats och nära 16 000 vårddygn har presterats. Placeringarna har fördelat sig enligt följande: jourhem för barn i åldrarna 0-12 år, 3 628 vårddygn, jourhem för ungdomar i åldrarna 13-20 år 5 987 vårddygn och familjehem för åldrarna 13-20 år har presterat 9 985 vårddygn. Antalet vårddygn motsvarar 46 helårsplaceringar. 98 barn och ungdomar har varit inskrivna i verksamheten. En uppföljning av placeringarna görs av en av enhetens psykologer.

Förutom familjehemsinspektörernas dagliga arbete med att placera och följa upp vården av placerade barn och ungdomar, har ett antal familjer också fått handledning enskilt eller i grupp. En särskild verksamhet har erbjudits familjehem och placerade barn vid Spira en dag i veckan. Såväl besökande vuxna som barn har uttryckt glädje över att en mötesplats har skapats för dem. De vuxna har fått tillfäl-

le att träffa andra familjehemsföräldrar och barnen andra familjehemsplacerade barn för socialt umgänge. I de vuxnas fall har erfarenhetsutbyte uppskattats.

Verksamhetsområdet familjehem har med stöd av konsultföretaget Ramböll, under året arbetat med att ta fram en modell för resultatbaserad styrning. Modellen fokuserar på resultat och effekter av gjorda insatser. Under året har man arbetat med att definiera begreppen för den aktuella målgruppen samt tagit fram manualer och IT-stöd för det fortsatta arbetet.

Resursteamerna barn och ungdom erbjuder handläggare vid stadsdelsnämnderna *konsultation* när de står inför att välja vårdform för barn och ungdomar. Enhetens tre placeringskonsulenter har genom tät kontakt med upphandlade vårdgivare en djup och bred kunskap om olika vårdformer. Konsulenterna har gjort 217 besök hos vårdgivaren och i övrigt haft telefon- och mailkontakt med dessa. De har också aktivt medverkat i den upphandling av vård för barn och ungdomar som genomförts under året.

Barncentrum

Barncentrum bedrivs på tre olika platser;

- i City (där Barncentrums lokal är belägen),
- i Söderort fram till november 2008, då verksamheten där lades "på is" på grund av allvarliga lokalproblem samt
- i Västerort sedan 15 augusti. Verksamheten i Västerort sker i projektform i samarbete med kommunerna Solna, Sundbyberg och Ekerö. Prestationsmått för projektet Barncentrum Västerort finns således inte på årsbasis.

Samråden sker främst mellan socialtjänst, polis och åklagare. Planerade prestationer för *Barncentrum City* är 40 samråd på årsbasis. Sammantaget har 42 samråd genomförts under året. Prestationskravet för året har därmed uppnåtts. Samråden hade kunnat bli fler, men eftersom inkomna polisanmälningar gällande barn har lagts i s.k. "balans" hos polisen (dvs. att polisen lägger anmälningar på hög) på grund av hög arbetsbelastning har endast akuta ärenden handlagts.

Barncentrum City ska förmedla 200 polisanmälningar till stadsdelsförvaltningar/kommuner på årsbasis. Under tertial 3 har 78 polisanmälningar förmedlats, vilket innebär att totalt 253 polisanmälningar har vidarebefordrats och prestationen har uppnåtts med god marginal.

Konsultationer innebär förfrågningar kring området barn och brott från socialtjänst, polis, åklagare m.fl. Barncentrum City ska erbjuda 250 konsultationssamtal på årsbasis. 468 konsultationer har genomförts under året och prestationsmålet har således uppnåtts mer än väl.

Barncentrum City ska vidare genomföra 175 stödjande samtal med barn och medföljare (exempelvis lärare, fritidspersonal osv.) i samband med polisförhör på årsbasis. Under tertial 3 har endast 41 stödjande samtal genomförts, vilket innebär att prestationen inte kommer att uppnås. Anledningen är polisens balanser, som påverkar antalet förhör m.m.

Barncentrum City har prognostiserat att ta emot 10 barn, som upplevt våld i familjen, för samtal enligt den s.k. Trappan-modellen i lokalen på årsbasis. Inga barn har tagits emot under tertial 3. Under året har 7 barn genomgått Trappanbehandling. Detta innebär att prestationsmålet inte uppnås. Anledningen är att stadsdelsförvaltningarna inte har remitterat barn i sådan omfattning som förväntats.

Prestationsmålet *Barncentrum Söderort* är 20 samråd på årsbasis. Prestationen har inte uppnåtts. Under tertial 3 har inga samråd genomförts. Sammantaget har 11 samråd genomförts under året (samt 9 samråd per telefon). Anledningen är sjukdom hos personalen på hel- och deltid under en längre tid samt att verksamheten, som tidigare redovisats, lagts "på is" med hänsyn till lokalproblem sedan november 2008. Barncentrum Söderort beräknas förmedla 600 polisanmälningar till stadsdelsförvaltningar/kommuner på årsbasis. Under tertial 3 har 103 polisanmälningar förmedlats. Sammantaget under året har 585 anmälningar vidarebefordrats. Detta innebär att prestationsmålet avseende polisanmälningar har uppnåtts mer än väl, trots att verksamheten inte har varit igång sedan november.

Samarbetspartners från Söderort har också konsulterat Barncentrum City när verksamheten i Söderort har lagts "på is". Barncentrum Söderort ska svara på 650 konsultationer på årsbasis. Totalt för året är antalet 510 konsultationer genomförda. Detta innebär att prestationen för året nästan har uppfyllts, trots att verksamheten endast har gått på sparlåga hela året p.g.a. sjukskrivningar och stängning av verksamheten från november.

Antalet förhör har under tertial 3 varit 73, varav Söderortspolisen har genomfört 9 och annan polismyndighet 8 förhör. Barncentrum Söderort har inte detta åtagande beroende på brist på samtalsrum och mängden förhör i Söderort. Barncentrum i Söderort har inte möjlighet att ta emot barn i s.k. Trappansamtal dels på grund

av brist på lämpliga samtalsrum men också på grund av ärendemängden. Trots detta har ett barn kunnat tas emot för behandling.

HVB barn och ungdom

HVB barn och ungdom ska i stadens regi tillhandahålla en samlad vårdresurs för barn och ungdomar och deras familjer. Verksamheten skall drivas med god kvalitet, grundas på dokumenterad erfarenhet och resultatuppföljning och i enlighet med barnkonventionens värderingar och krav. Enheten driver verksamheter dygnet runt och även i öppna former inom verksamhetsområdena:

Barn och familj: Eurenii Minne akut och utredning, Järva stöd och utredning, Duvnäs föräldrastöd och Surbrunnsgatans stödboende (sammanlagt 28 dygnetruntplatser och 15 öppenvårdsplatser).

Ungdomar: Bromma arbets- och studiecenter (BAS), mellanvård, behandlingsboende (Giovannis och Saimagatan) träningslägenheter (sammanlagt 21 dygnetruntplatser och 18 öppenvårdsplatser) samt särskild kvalificerad kontaktperson och ungdomstjänst.

Skyddat boende: Kruton, stöd och rådgivningscenter och skyddat boende (8 dygnetruntplatser och öppenvårdsmottagning).

Asylsökande barn och barn med uppehållstillstånd: Söderbo, Linggården och Mandelgården och Stadshagen (sammanlagt 57 dygnetruntplatser). Verksamheten för ensamkommande asylsökande ungdomar har haft mycket god beläggning som har varierat mellan 70 procent och som högst 120 procent.

Efterfrågan på akut- och utredningsinsatser för barn i åldrarna 0-12 år har trots minskat antal platser innevarande år, inte varit i balans med enhetens utbud. Endast 50 procent av platserna har varit belagda, vilket medfört ett underskott på ca 1 mnkr. En översyn av denna verksamhet pågår.

Efterfrågan på platser på Surbrunnsgatans stödboende, som vänder sig till föräldrar med barn i åldrarna 0-7 år i behov av stöd har varit mycket stor. Vid årets slut var beläggningen drygt 100 procent. Verksamheten har ett överskott med ca 0,8 mnkr.

Antalet boendeplatser inom enhetens skyddade boende för flickor utsatta för hedersrelaterat våld är inte i paritet med efterfrågan. Beläggningen på boendets 8 platser uppgår till ca 60 procent. Genom att sälja tjänster i öppenvård samt till andra kommuner har verksamheten en ekonomi i balans. För att anpassa boendeplatserna till efterfrågan reduceras platsantalet till 6.

Inom enhetens olika verksamheter för ungdomar har under året skett en anpassning till förändrad efterfrågan. Verksamheten i form av mellanvård har avvecklats medan ungdomstjänsten förstärkts under året.

Efterfrågan på träningslägenheter från stadsdelsförvaltningarna har minskat, medan behovet av träningslägenheter för asylsökande ungdomar med permanent uppehållstillstånd ökat. Fem av verksamhetsområdets tretton träningslägenheter har därför särskilt disponerats för denna målgrupp.

En ny verksamhet benämnd särskild kvalificerad kontaktperson har startats och var i full drift under årets senare del.

Behandlingsboendena inom verksamhetsområdet ungdomar har under året avdelat särskilt riktade platser för ungdomar med tillfällig hemlöshetsproblematik och i behov av akut omhändertagande. Insatserna för dessa ungdomar sker i samverkan med socialjouren. Platser kan också erbjudas äldre ungdomar aktuella inom Boende- och behandlingsenheten. Platsantal 4 för pojkar och 2 för flickor. Behovet av dessa platser varierar kraftigt över tid, med en beläggning mellan ca 50 procent och 100 procent. Sammanlagt har 78 ungdomar akut placerats på BAS. Boendeverksamheten totalt för ungdomar har varit belagd till 60 procent och mellanvården till 40 procent.

Antalet ärenden i ungdomstjänsten uppgår till ca 270 vid årets slut att jämföras med 193 under 2007. Vid årets början avsattes resurser beräknade utifrån 250 ärenden. De medel som staten tillfört denna verksamhet har därför inte fullt ut täckt behoven. Kraftigt ökad tillströmning av ärenden har också gjort att väntetiden för ungdomarna att fullgöra sin ungdomstjänst varit längre än önskvärt.

Verksamhetsområdet asylsökande barn och barn med uppehållstillstånd, har med stöd av konsultföretaget Ramböll, under året arbetat med att ta fram en modell för resultatbaserad styrning. Modellen fokuserar på resultat och effekter av gjorda insatser. Under året har man arbetat med att definiera begreppen för den aktuella målgruppen samt tagit fram manualer och IT-stöd för det fortsatta arbetet. Modellen har testats i mindre skala en första gång. Under 2009 planeras verktyget integreras i verksamheten som helhet.

Verksamhetens måluppfyllelse mäts genom systematisk dokumentation av målgruppen vid inskrivningen. Vidare mäts måluppfyllelsen beträffande uppdragen vid utskrivningen. Det sker genom klientens och uppdragsgivarens bedömning av insatsen samt genom uppföljningsuppgifter sex månader efter utskrivningen utifrån information från socialsekreterare, ungdomar och föräldrar.

Sammanlagt 473 inskrivningar gjordes 2008 i HVB barn och ungdoms verksamheter (39 i barn- och familjeverksamheterna och 434 i ungdomsverksamheterna). Nedan följer några av de resultat som kan utläsas ur den systematiserade uppföljningen av de insatser som gjorts. Placerande handläggares bedömningar (197 ärenden) gällande hur vistelsen fungerat för barnet/ungdomen/familjen:

- I 55 procent av ärendena bedöms att vistelsen har fungerat mycket bra.
- I 33 procent bedöms att vistelsen har fungerat bra.
- I 12 procent bedöms att vistelsen har fungerat både bra och dåligt

Placerande handläggares bedömningar (161 ärenden) hur situationen har förändrats för barnet/ungdomen/familjen. I 86 procent bedöms att situationen har förändrats mycket positivt eller delvis positivt. Stockholms Ungdomstjänst har tagit emot 270 ungdomar. För 32 ungdomar (12 procent) som inte tillfredsställande genomfört åtgärden ungdomstjänst har återrapportering skett till tingsrätten. Av de ungdomar som fullföljt åtgärden och svarat på verksamhetens enkät har 89 procent bedömt att deras situation har förbättrats mycket positivt eller delvis positivt.

NÄMNDMÅL:

Öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta i samhällslivet på lika villkor

♦ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

Genomförandegruppen för utbyggnad av bostäder med särskild service

Under året har genomförandegruppen, under ledning av socialtjänstförvaltningen och med representanter från, stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna, fortsatt sitt arbete. Genomförandegruppen har sammanträtt fem gånger under året.

Under året har arbete pågått med drygt 80 olika objekt som omfattar drygt 350 lägenheter. Under 2008 har 39 nya lägenheter i bostad med särskild service tillkommit för personer som tillhör LSS personkrets 1 och 2 (LSS - lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). För psykiskt funktionshindrade har 29 nya lägenheter tillkommit. Vid årsskiftet 2008/2009 fanns i staden totalt ca 870 lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS och totalt ca 470 lägenheter i olika boendeformer till psykiskt funktionshindrade.

Under året gjordes en behovsinventering vad gäller bostäder med särskild service enligt LSS och olika boendeformer för psykiskt funktionshindrade. Sammanställningen visar på ett fortsatt behov under femårsperioden av drygt 850 lägenheter i

olika boendeformer enligt LSS och SoL. Under året har förvaltningen lämnat förslag till nya arbetsformer för utbyggnaden i staden och för genomförandegruppen. Socialtjänstnämnden godkände ärendet i september 2008.

Samlas sydväst – pilotverksamhet

Den modell för ”Samordnade insatser för vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar” som togs fram av Samlas-projektet kommer under 2009 att börja tillämpas. Som ett första led i pilotverksamheten har under hösten 2008 gemensamma utbildningar för staden och landstinget tagits fram. Utbildningarna genomförs med start i januari 2009. Deltagande stadsdelsförvaltningar är Skärholmen, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö i samverkan med landstingets psykiatri, habilitering och beroendevården i sydväst. Förvaltningen kan konstatera att den kommande tillämpningen av modellen är mycket efterfrågad från såväl stadsdelsförvaltningarna som landstinget.

Funktionshinderinspektörer

Inspektörerna har under år 2008 genomfört en pilotgranskning av daglig verksamhet, LSS och sysselsättning, SoL i Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning. Arbetet var dels en reglerätt granskning och dels utprovning av en modell som möjliggör jämförelse mellan såväl skilda verksamhetsområden som mellan stadsdelsförvaltningar. Enligt denna modell har pågående arbete fortsatt i stadsdelsförvaltningarna Södermalm, Östermalm, Hässelby-Vällingby och Farsta.

Inspektörerna har haft nära kontakt med brukare, intresseorganisationer och handikappråd och tagit del av angelägna frågor inom funktionshinderområdet. För att vara uppdaterade på aktuella frågeställningar inom verksamhetsområdet i staden deltar inspektörerna vid olika utbildningsinsatser för medarbetare samt chefsforum vid socialtjänstförvaltningen. Inspektörerna har även medverkat i olika forum för kvalitets- och utvecklingsfrågor.

Några av de frågor som inspektörerna lyft under året är handläggning och dokumentation utifrån den enskildes delaktighet och rättssäkerhet. Vägen ut till arbete/studier är ett angeläget område för personer som deltar i daglig verksamhet, LSS eller sysselsättning, SoL. Tydligare struktur i verksamheternas inriktning och ökad samverkan med företag och arbetsplatser är några av de steg som behöver tas för att komma vidare med frågan.

Funktionsnedsättning

Valfrihet

Den 1 juli 2009 införs valfrihet inom LSS-verksamheterna bostad med särskild

service för barn, ungdomar och vuxna, daglig verksamhet samt korttidsboende för barn, ungdomar och vuxna. Under hösten 2008 har ett antal arbetsgrupper startat förberedelsearbetet. Det gäller t ex hur upphandlingar ska genomföras, paraplysystemets anpassning till valfriheten och hur den enskildes val ska gå till. Därutöver förbereds utbildningar för biståndshandläggare, utförare och chefer. Stadsledningskontoret leder arbetet med deltagande av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsförvaltningarna. Den övergripande praktiska hanteringen och administrationen av valfrihetssystemet efter den 1 juli 2009 kommer i stora delar att bli ett ansvar för socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Bedömningskansliet

Den 1 januari 2008 trädde det nya resursfördelningssystemet i kraft för LSS-verksamheterna bostad med särskild service för barn, ungdomar och vuxna, korttidshem för barn, ungdomar och vuxna samt daglig verksamhet. Behovsbedömningarna, som ligger till grund för resursfördelningen till stadsdelsnämnderna, genomförs och administreras av bedömningskansliet vid socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Bedömningskansliet kommer att få en mycket viktig roll i det kommande valfrihetssystemet och utredarna har under hösten 2008 haft ett nära samarbete med stadsledningskontoret i förberedelserna inför genomförandet av valfrihetssystemet.

Personer med utvecklingsstörning boende utom länet s.k. "utomlänare" kostnadsansvaret för personer med utvecklingsstörning som före kommunaliseringen 1995 placerades av Stockholms läns landsting i andra kommuner, åvilar för närvarande socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Kostnadsansvaret omfattar 65 personer i december 2008.

Kvalitetsarbetet

Under hösten 2008 har ett arbete med att utveckla kvalitetssystemet inom funktionshinderområdet inletts som kommer att fortsätta under 2009. Arbetet omfattar framtagande av förslag till kvalitetsindikatorer, en stadsgemensam mall för verksamhetsuppföljning (enhetsnivå) och underlag för brukarundersökning.

DUR – Dokumentation, Utredning, Resultat

Projektet DUR pågår mellan augusti 2008 – juli 2009 och syftet är att ta fram ett dokumentations- och utredningsmaterial för biståndshandläggning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Under hösten 2008 har material tagits fram och deltagande stadsdelsförvaltningar är Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta, Östermalm och Enskede-Årsta-Vantör. Under våren 2009 ska dokumentations- och utredningsmaterialet testas i deltagande stadsdelsförvaltningar.

Våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning

Efter att länsstyrelsen beviljat staden projektmedel för bl.a. en utbildningssatsning kring våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning har en trestegsutbildning tagits fram under 2008. Del 1 och del 2 har genomförts under året, med totalt ca 440 deltagare. Del 3 är planerad till februari 2009. Utbildningens målgrupp är medarbetare och chefer inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, socialpsykiatri, socialsekreterare och biståndshandläggare. Projektet består även av samverkansarbete med viktiga aktörer såsom stadens juridiska avdelning, preventionscentrum och länskriminalen, ett arbete som påbörjats under 2008 och som fortsätter under projektets andra år, 2009. Projektet pågår till och med februari 2010.

CARPE

Stockholms stad beviljades under 2008 som projektägare medel från ESF-rådet (Europeiska socialfonden) inom Programområde 1 (för anställda) till ett förprojekt tillsammans med fem kommuner i länet inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Förprojektet pågick under våren och därefter gjordes en ansökan om medel till genomförandeprojekt, vilken beviljades. Samverkansansparter är bl.a. Socialstyrelsen och länsstyrelsen. Projektet kommer att pågå i två år med start 1 januari 2009 och vara organisatoriskt placerat på socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Ansökan omfattar ca 29 mnkr.

Utbildningar

Utbildningar har genomförts i stadens riktlinjer för nya handläggare av bistånd och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) respektive lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), stadens avgiftssystem och dess tillämpning, nyheter inom rättspraxis, stadens riktlinjer för kontaktverksamheten samt riktlinjer för utförardokumentation både för beställare och utförare.

Förvaltningen har medverkat i gymnasiekurser i form av två basutbildningar, kurser i Utvecklingsstörning/funktionshinder, Pedagogiskt ledarskap och Autism. Under året genomfördes två högskolekurser om LSS för handläggare respektive medarbetare i utförarverksamhet. Dessutom har ett flertal föreläsningar anordnats inom verksamhetsområdet.

Samarbete med landstinget

Socialtjänstnämnden fattade i december 2008 beslut om ”Policy för samverkan och samordning av insatser för vuxna personer med utvecklingsstörning”. Policydokumentet har tagits fram i samverkan mellan socialtjänstförvaltningen och Handikapp & Habilitering, Stockholms läns landsting. Den gemensamma policyn har sin grund i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering, SOSFS 2007:10.

Sedan 2003 gäller en överenskommelse mellan Stockholms stad, Försäkringskassan och Stockholms läns landsting som rör personer som är i behov av andnings-

hjälp i hemmet och som har personlig assistans. Under hösten 2008 har en översyn av överenskommelsen påbörjats. Syftet är dels att se över ansvarsförhållandet mellan parterna men också att utreda möjligheten om överenskommelsen kan omfatta samtliga kommuner i länet. Arbetet leds av Kommunförbundet Stockholms län (KSL).

Även den överenskommelse som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting när det gäller äldre personer och personer med funktionsnedsättning, är under översyn. Staden representeras av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen samt äldreförvaltningen.

Ej verkställda beslut enligt LSS

Socialtjänstnämnden har under hösten 2008 till kommunfullmäktige redovisat ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, efter att en rapporteringsskyldighet till länsstyrelsen, stadens revisorer och kommunfullmäktige, motsvarande den i SoL, infördes i LSS den 1 juli 2008. Det första rapporteringstillfället avsåg kvartal 3 2008. Detta kvartal fanns totalt 42 ej verkställda beslut i stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden att redovisa. I 45 procent av fallen (19 beslut) utgjorde resursbrist orsak till att besluten inte verkställts, 60 procent (25 beslut) avsåg insatsen kontaktperson.

En rekryteringskampanj planerades under hösten 2008 i samarbete med stadsdelsnämnderna med syftet att underlätta arbetet med att rekrytera lämpliga kontaktpersoner. Kampanjen genomförs våren 2009.

Socialpsykiatri

Antalet aktuella personer med biståndsbedömd insats uppgick vid slutet av 2008 till drygt 2 600 personer. Av en kartläggning som genomförts framgår att ca 3 000 personer är aktuella under ett år för olika insatser inom stadens socialpsykiatri.

Sysselsättning

Under 2008 har antalet personer i sysselsättande verksamheter ökat, men fortfarande saknar många någon form av sysselsättning. Under året har därför en förstudie genomförts i projektet ALFA (alternativ förmedling av sysselsättningsverksamheter). Projektet finansieras med medel från ESF-rådet. Syftet med ALFA är att öka sysselsättningsgraden för personer med psyksiska funktionsnedsättningar genom att samla huvudmännen med ansvar för gruppens rehabilitering samt öka tillgången av biståndsbedömda sysselsättningar och möjligheten till studier och arbete. En ansökan har inlämnats till ESF-rådet om ett genomförande av projektet under 2009-2011. Det långsiktiga målet är att under den perioden öka sysselsättningsgraden för personer med psykisk funktionsnedsättning med 10 procentenheter.

Valfrihet

Under året har förvaltningen deltagit aktivt i arbetet med att förbereda införandet av ett valfrihetssystem inom stadens socialpsykiatri. Arbetet leds av stadsledningskontoret med deltagande av socialtjänstförvaltningen och stadsdelsförvaltningar.

Samverkan med landstinget

År 2005 träffades en överenskommelse mellan staden och landstinget om ansvars- och kostnadsfördelning när det gäller personer med psykiska funktionshinder och /eller beroendeproblematik. En gemensam arbetsgrupp mellan staden och landstinget har i uppdrag att göra en översyn av överenskommelsen. Arbetet har pågått under året och fortsätter under 2009. Under 2008 presenterades en uppföljning som visade att det under 2007 träffades överenskommelser om kostnadsfördelning i totalt 60 ärenden. Motsvarande statistik för 2008 kommer att tas fram i början av 2009.

Kvinnor med psykiska funktionshinder

Inom ramen för ett samverkansprojekt mellan staden, landstinget och RSMH (Riksförbundet för social och mental hälsa), som särskilt inriktar sig på att öka kunskaperna om hur man kan upptäcka och bemöta behov hos kvinnor med psykiska funktionshinder har anordnats utbildningar och särskilda seminarier. Projektet avslutades vid halvårsskiftet 2008. Det fortsatta arbetet bedrivs inom ramen för projektet Våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning.

Dokumentation, Utredning, Resultat, DUR

Under året har arbetet med implementering av DUR/socialpsykiatri i stadens paraplysystem slutförts. Utbildningar har genomförts kontinuerligt liksom grundutbildningar för nyanställda.

Utbildningar

Under året har genomförts ett flertal utbildningar för personal inom socialpsykiatrin. I samarbete med Ersta Sköndal Högskola genomfördes en första omgång av en högskolekurs för boendestödjare. Utbildningarna fortsätter under 2009. Under året har stadsdelsförvaltningarnas biståndsbedömare/socialsekreterare fått utbildning om bemötande och handläggning av insatser för personer som är döva och har psykiatrisk problematik. Vidare har förvaltningen informerat om och marknadsfört ett utbildningsmaterial (DVD) för personal inom stadens socialpsykiatri. Materialet har lagts in på stadens intranät under kompetensplatsen. Utbildningar har dessutom genomförts om nya lagstiftningen Öppen psykiatrisk tvångsvård och Öppen rättspsykiatrisk tvångsvård, övriga aktuella lagar, riktlinjer samt information om gällande avgifter.

Upphandlingar

Under året har socialtjänstförvaltningen för hela stadens räkning avslutat upphandling om köp av enstaka plats på HVB för vuxna inom socialpsykiatri enligt socialtjänstlagen. Ramavtal har tecknats med 39 anbudsgivare och avtalen börjar gälla den 1 januari 2009. Informationsmöten om avtalen har genomförts. Under året har underlag utarbetats för en stadsövergripande upphandling av funktionen Personliga Ombud. Upphandlingen sker under 2009. Upphandling av sysselsättningsverksamheter för döva med psykiska funktionsnedsättningar behandlades av kommunstyrelsen under året, där förvaltningen fick i uppdrag att genomföra denna. Upphandlingen sker under 2009.

Brukarundersökning

Underlag har tagits fram för en brukarundersökning inom socialpsykiatri. Den genomförs under 2009.

Enheten för hemlösa

Genom biståndsbeslut tillförsäkras den enskilde olika former av stödinsatser som leder till ett tryggt och varaktigt boende. För personer där det är möjligt att skapa ett tryggt boende uppfylls målet, men det finns enskilda individer som befinner sig i en livssituation där rehabiliteringsinsatser först är nödvändiga.

Enhetens team Skyddsnätets olika strukturerade aktiviteter syftar till att på olika sätt stärka enskilda individer. S.k. kö-grupper arrangeras för de personer som står i kö för tränings-/försökslägenhet för att förbereda för eget boende. Fyra omgångar har anordnats med totalt 47 personer som deltagit. ADHD-grupp (neuropsykiatrisk diagnos): 7 män har deltagit under 10 veckor. Datakurser: 17 personer fullföljt. I de mer öppna mötesformerna har ett 100-tal personer deltagit i varierande omfattning. Uppskattningsvis har 20 procent av enhetens klienter deltagit i någon aktivitet. Enheten för endast statistik över de strukturerade aktiviteterna, därför är det svårt att ange en exakt siffra för de öppna verksamheterna.

För personer med funktionshinder finns det olika former av sysselsättning. Enheten har 25 klienter som deltar i någon form av aktivitet antingen på Fountain House, på Aktivitetscentrum, Möjligheternas hus m.fl. verksamheter.

Personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder

Två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder drivs på entreprenad av Stockholms Stadsmission. Ombuden fungerar som en länk mellan det uppsökande fältarbetet och myndighetskontakterna. Klienten är uppdragsgivare och dess åsikter ska vara vägledande i deras arbete. I december 2008 hade ombuden kontakt med 29 klienter varav 15 tillhörde enheten för hemlösa. Under hela 2008 har PO-verksamheten haft kontakt med 104 personer varav 46 personer tillhörde Enheten för hemlösa. Under året har verksamheten utökats så att det nu

finns tre personliga ombud. Utökningen finansieras av Stadsmissionen. Regelbundna uppföljningar har skett under året.

LSS-kollo

LSS-kollo erbjuder i första hand stadsdelsförvaltningarna men även länskommuner korttidsvistelse under sommar- och vinterlov för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. Insatsen beviljas enligt LSS 9 § 6. Deltagarna ska ges rekreation, social samvaro och miljöombyte.

Samtliga inom Stockholms stad som fått beslut om bistånd till kolloplacering och där ansökan inkommit till socialtjänstförvaltningen i tid, har under 2008 kunnat erbjudas plats. Däremot har 33 som beviljats insatser från annan kommun och där ansökan kommit i tid inte kunnat tillgodoses med kollovistelse på grund av platsbrist.

Kollodeltagarna och alternativt deras anhöriga erbjuds efter sommarens kolloverksamhet att lämna synpunkter genom en enkät på de insatser som kommit dem till del. 79,8 procent (407 av 510 placeringar) har svarat på enkäten. 96,6 procent av dessa är nöjda (29,2 procent) eller mycket nöjda (67,3 procent) med vistelsen. 1,7 procent anger missnöje med omvårdnad, inflytande eller vissa aktiviteter.

Prestationer

Lov	Budgeterad beläggning (dygn)	Faktisk beläggning (dygn)
Jullov	90	72
Sportlov	516	514
Påsklov	462	410
Sommarlov	6 944	7 453
Totalt	8 012	8 449

LSS-kollo planerade att utföra totalt 8 012 deltagardygn under 2008. Fördelat på 1 068 dygn under vinterloven och 6 944 under sommaren, totalt 178 platser på vintern och 494 på sommaren. Under vinterloven har 996 dygn utförts för 166 deltagare. Beläggningen var 93 procent. Under sommaren utfördes 7 453 deltagardygn för totalt 510 deltagare. Beläggningen under sommaren var således 107 procent. För 2008 totalt en beläggning på 105 procent. Totalt 510 gäster i sommar- och 166 i vinterverksamhet. Av totalt 676 placeringar var 509 utnyttjade av personer boende i Stockholm stad (75 procent).

Av det totala antalet deltagardygn utfördes 5 544 i egen regi och 2 905 av entreprenör.

Verksamheten prognostiserar ett överskott med 1,2 mnkr. Det beror på att placeringarna från länskommuner som är avgiftsfinansierade har blivit fler än vad som budgeterats.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Korttidshemmen Drömmen och Navet har under 2008 erbjudit verksamhet för funktionshindrade ungdomar och vuxna från 12 år och uppåt. Insatserna är beviljade enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) - korttidsvistelse utanför egna hemmet.

Drömmens målgrupp är utvecklingsstörda ungdomar och vuxna ofta med ett flertal tilläggshandikapp, såsom autism, rörelsehinder, epilepsi, CP-skada.

Navets målgrupp är en mixad ungdomsgrupp med fysiska funktionshinder. Några har också tilläggshandikapp som t.ex. lindrigare utvecklingsstörning, autism eller andra syndrom.

Antalet inskrivna har under året varit totalt 52 stycken varav 4 akutplaceringar. Inför 2008 budgeterades för 1 320 dygn vid Drömmen. Resultatet blev högre och uppgick till 1 440 inbokade dygn. Av dessa var 378 dygn akutplaceringar. Navet har under året haft 1 372 inbokade dygn varav 224 dygn varit akutplacering att jämföras mot budgeterade 1 340 dygn.

Vid nyrekrytering av tillsvidareanställd personal har krav ställts på grund utbildning inom handikappomsorgen. Större delen av personalgruppen har genomgått stadens Lys, Kompa, Funka-utbildning

Brukarrådet på Navet har träffats tre gånger under året. Diskussioner har förts angående planering av olika aktiviteter. Alla gäster har inte varit nöjda med de gruppaktiviteter som erbjudits utan önskat mer av individuella aktiviteter. Så långt möjligt med hänsyn till personalbemanning etc. har gästernas önskemål fått styra verksamheten och de aktiviteter som genomförts.

Enheten prognostiserar på helårsbasis ett överskott på 0,5 mnkr. Resultatet kan hänföras till både Drömmens och Navets akutplaceringar. Det har visat sig vara ett stort behov på stadsdelsförvaltningarna att det finns en sådan verksamhet. Beläggningen på Navet har dessutom ökat en aning under vardagarna.

Enheten för ledsagarservice

Enheten förmedlar ledsagare till personer med grava fysiska eller psykiska funktionshinder. Syftet är att underlätta deltagande i fritids- och kulturaktiviteter, exempelvis träffa vänner, delta i kultur- och föreningsliv, utöva sportaktiviteter och annat som brukaren önskar.

Verksamheten vänder sig både till den som beviljas ledsagning enligt socialtjänstlagen (SoL) och den som beviljas enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enheten ger också service till handikappföreningar. Vidare erbjuds också avlösarservice till dem som vårdar funktionshindrade anhöriga i hemmet.

För 2008 planerade Enheten för ledsagarservice att utföra 54 000 ledsagningstimmar enligt SoL och LSS samt föreningsledsagning 2 000 timmar. Utfallet blev:

- SoL och LSS 64 000 timmar
- Föreningsledsagning 1 500 timmar
- Ett 20-tal gemensamma utflykter för brukare genomfördes under året med 10-15 deltagare varje gång.

Bruckarråd har träffats två gånger under 2008. Rådet består av både brukare och anhöriga. Samtliga uttrycker att de är mycket positiva till enhetens tjänster. Frågor som diskuteras är bl.a. tillgängligheten till stadens offentliga kulturutbud, kollektivtrafik etc.

Biståndshandläggarna på stadsdelsförvaltningarna har bjudits in till ”frukostmöten” vid fem tillfällen. Mötena ger möjlighet för handläggarna att ställa frågor om verksamheten och för enheten att informera om aktuella händelser, ändringar etc. inom verksamheten.

En brukarenkät sammanställdes under året och presenterades för socialtjänstnämnden under hösten. Av enkäten framgick att merparten av brukarna som svarat var antingen nöjda eller mycket nöjda med den ledsagning de fått från enheten.

Lokalplanerarna

Lokalplanerarna är uppdragsfinansierade konsulter i lokal- och byggfrågor. Enheten utför uppdrag åt en rad förvaltningar bl.a. stadsdelsförvaltningar och internt inom socialtjänstförvaltningen, men även åt externa beställare. Tjänsterna är allt från idéskisser för ny- och ombyggnader till planeringsunderlag, projektledning, inredningsprojektering, utredningar och analyser samt hyresförhandlingar och kontraktsgranskning.

Lokalplanerarna har haft ett stort arbete som hör ihop med stadens införande av ett nytt lokaldatasystem (Lois) inom förvaltningarna. Dessa har behövt stöd och hjälp att dels lära sig programmet, dels tolka avtal, vilket enheten bistått SLK och en rad förvaltningar med.

För att uppnå en budget i balans krävdes 3 125 debiterade timmar. Vid årets slut hade 3 863 timmar debiterats. Enheten har på grund av ökad efterfrågan utökat personalstyrkan från 4 tjänster vid årets början till 5,2 tjänster vid årets slut.

Olika inredningsuppdrag har ökat under 2008 och ökningen förväntas bestå.

Under året arbetade Lokalplanerarna med olika uppgifter inom utbildningsförvaltningen, bistod bl.a. med juridisk kompetens, fungerade som stöd i införandet av Lois mm. Dessa tjänster kommer att fortsätta under 2009.

Exploateringskontoret köper av enheten ca 480 timmar/år för service och informationstjänster till projekt Hammarby Sjöstad.

Under året har även förvaltningar köpt tjänster när de lokaleffektiviserat eller flyttat till andra lokaler.

Lokalplanerarna har för avsikt att delta i stadens kvalitetsutmärkelse under 2009 och påbörjade under 2008 planering för detta.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Förnyade riktlinjer för kontaktverksamhet	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: Nya riktlinjer för handläggning och dokumentation inom stadens kontaktverksamhet enligt SoL, LSS och LVU har antagits av kommunstyrelsen den 16 april 2008.			
☒ Stödja stadsdelarnas arbete med att tillgodose behovet av kontaktpersoner/-familjer	2008-01-01	2008-12-31	
Kommentar: En rekryteringskampanj planerades under hösten 2008 i samarbete med stadsdelsförvaltningarna med syftet att underlätta arbetet med att rekrytera lämpliga kontaktpersoner. Kampanjen genomförs våren 2009.			

NÄMNDMÅL: Förbättra insatserna mot hemlösheten

◆ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

Antalet hemlösa

Under våren 2008 gjordes en ny kartläggning av antalet hemlösa i staden. Denna visade att antalet hemlösa hade minskat med cirka 150 personer, från 3 231 personer år 2006 (30 mars) till 3 081 personer år 2008 (15 april). Vidare visade statistiken på några andra förändringar, t.ex.:

- Minskat antal hemlösa i de flesta stadsdelsförvaltningar, dock en ökning i Bromma och Enskede-Årsta-Vantör.
- Minskad andel kvinnor, från 28 procent år 2006 till 26 procent år 2008.
- Ökad andel hemlösa i mer långsiktiga stöd- och omvårdnadsboenden, en ökning mellan 2006 och 2008 med 4 procent.
- Ökat antal hemlösa som inte hade kontakt med socialtjänsten, från 139 personer år 2006 till 235 personer år 2008.
- Ökat antal unga vuxna 20-25 år, 19 personer fler år 2008 än 2006.

Taköverhuvudgarantin

Staden har under årets alla nätter kunnat leva upp till taköverhuvudgarantin. Uppföljning görs dagligen och har för 2008 visat en ökad beläggning på akutboendena/härbärgena jämfört med tidigare år (se statistik nedan). Tack vare att staden har gott om extraplatser får alla som söker nattlogi av socialtjänsten före 24:00 en säng för natten.

Beläggning härbärgesplatser (%)

2008	jun-dec 2007	jan-maj 2007	2006	2005
98	104	93	90	93

Totalt antal utnyttjade loginätter (st.)

2008	2007	2006	2005
66 367	62 836	56 428	60 828

Totalt antal individer (st.)

2008	2007	2006	2005
2 087	Ingen uppgift	1 997	2 381

Ny inriktning i arbetet mot hemlösa

Socialtjänstnämnden har under 2008 särskilt prioriterat tre områden:

Utökade insatser för hemlösa barn och ungdomar

Under året har åtta extra platser tagits fram för pojkar och flickor 13-20 år där socialjouren kan akutplacera. Under akutplaceringen görs en utredning för vidare åtgärder.

Samverkansprojektet mellan Maria Ungdomsenhet och polisen har permanentats under 2008. Arbetet går ut på att en socialsekreterare följer med polisen i riskmiljöer där ungdomar vistas. På så sätt har socialtjänsten lyckats fånga upp ungdomar som tidigare varit okända och kunnat hjälpa dem.

Utökat individuellt riktat stöd till de som bor länge på härbärge

Under hösten 2008 startade en hemlöshetsjour inom förvaltningen vars uppgift är att fånga upp samtliga som bor på akutboenden och härbärgen. I första hand handlar det om de personer som kommer genom direktintag. Direktintag innebär att den hemlöse går direkt till akutboendet utan kontakt med socialtjänsten. Hemlöshetsjouren säkerställer att länkning och uppföljning görs för att individuella arbetsplaner ska kunna upprättas fortast möjligt. Hemlöshetsjouren har fått projektmedel under två år från Socialstyrelsen.

För att minska antalet unga vuxna som bor på härbärge startade förvaltningen ett projekt "Unga vuxna på härbärge" med länsstyrelsemedel i mars 2008. Arbetet har på ett effektivt sätt fångat upp unga människor som tidigare bott på härbärge och i samarbete med aktuell stadsdelsförvaltning funnit andra boendelösningar samt annat behövligt stöd för den unge.

Förvaltningen och landstinget planerar att skapa ett gemensamt hemlöshetscenter under 2010. Syftet med centret är att bättre hålla ihop hela vårdkedjan socialtjänst, psykiatri och beroendevård för de mest utsatta hemlösa, som ofta bor på akutboende eller är uteliggare.

Öka tillgången till försöks- och träningslägenheter

Antalet försöks- och träningslägenheter har ökat under 2000-talet men målgrupperna för denna boendeform har ökat under motsvarande tid. De senaste två åren har antalet förmedlade lägenheter varit rekordstort: 2007 var antalet 302 och 2008 var det 301. Bedömningarna för att få förtur till bostad har dock blivit alltmer strikta. Det är inte ovanligt att ansökningar till förtur avslås med hänvisning till försöks- och träningslägenheter. Enligt en kartläggning som gjordes under 2007 visade det sig att behovet av försöks- och träningslägenheter är större än utbudet. Förutom de då redan förmedlade lägenheterna var behovet totalt 230 försökslägenheter och 240 träningslägenheter.

Bostadsförmedlingens mål under perioden 2009-2011 är fortsatt 300 förmedlade lägenheter per år.

I början av december 2008 skrev Fastighetsägarna Stockholm och staden under ett avtal där Fastighetsägarna förbinder sig att aktivt arbeta för att föreningens medlemmar tillhandahåller 100 försöks- och träningslägenheter under en 18-månadersperiod.

Ytterligare frågor som har starkt samband med en fortsatt god utveckling av boendet i försöks- och träningslägenheter:

- Ett väl utvecklat boendestöd så att den boende kan klara av boendet och därmed gå vidare till ett eget boende med eget kontrakt.
- Tillräcklig omfattning av budget- och skuldrådgivning för hemlösa så att de kan få ordning på sin ekonomi och därmed gå vidare till ett eget boende med eget kontrakt. I verksamhetsplanen för 2009 har nämnden planerat att utveckla budget- och skuldrådgivningen vid sina olika boenden.

Redovisning av nya boendialternativ och dagverksamheter för hemlösa

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har utvecklat ett nytt drogfritt stödboende för hemlösa under 2008. Boendet har 22 platser och ligger i Västertorp. Stödboendet har gett de berörda klienterna en förbättrad boende- och livssituation. Stadsdelsnämnden har ansökt om och fått 1,2 mnkr ur centrala medelsreserven för detta boende.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har öppnat ett kollektivboende med tre platser för unga kvinnor med psykosocial/psykiatrisk problematik som är hemlösa. Stadsdelsnämnden har ansökt och fått 370 tkr ur centrala medelsreserven.

Socialjouren

Till Socialjouren har 4 500 personer vänt sig på grund av bostadsproblem. Socialjouren har beviljat boende/härbärge vid 2 150 tillfällen. Under 2008 har det varit ca 100 personer fler som fått boende än under 2007.

Socialjouren har under hösten 2008 fått fler ansökningar om boende på grund av att stadsdelsförvaltningar har hänvisat direkt till socialjouren. Frågan har tagits upp med ansvariga på stadsdelsförvaltningarna, eftersom det inte är socialjourens uppdrag att besluta i dessa ärenden.

De flesta hemlösa vänder sig direkt till ett härbärge och får då logi. Många av de hemlösa har inte en fungerande kontakt med socialtjänsten och bor under långa tider på härbärge. Socialtjänstförvaltningen ansökte om projektmedel till en hemlöshetsjour och beviljades av Socialstyrelsen medel för två år. *Hemlöshetsjouren* startade den 3 november och målet är att minska direktintagen på härbärge med 50 procent till förmån för bokade platser och andra planerade insatser. Hemlöshetsjouren som tillhör Socialjouren är placerad på Grimmans akutboende och verksamheten har under de två första månaderna kommit igång på ett bra och ändamålsenligt sätt.

I Socialjourens uppdrag ingår att utreda biståndsbehovet för hemlösa icke-stockholmare. Till Socialjouren kommer utländska medborgare i behov av bistånd av olika slag. Deras antal har ökat och komplexiteten i de problem som dessa människor har är stor. Det tar lång tid att utreda deras biståndsbehov. Socialjouren har beviljat sammanlagt 490 hemresor. Inom Sverige och Norden var antalet 456 och antalet hemresor utanför Norden, men inom EU var 34. Under 2007 beviljade Socialjouren under motsvarande period sammanlagt 629 hemresor. Det betyder en minskning med 139 hemresor. Kostnaden för hemresor har minskat med 100 tkr under 2008.

Uppsökarenheten för vuxna

Uppsökarenhetens prestationer är baserade på ett genomsnitt av alla månader på året vilket gör att det varierar från månad till månad. Under året har antalet kontakter per månad pendlat mellan 347 (maj) och 514 (oktober). Antalet uppdrag har också varierat mellan olika månader under året och uppgick till 31 i februari och 64 uppdrag i augusti. Antalet klienter i länkningsprocesser är dock högre än de beräknade 65. Klientantalet i länkning har varierat mellan 90 personer i februari till 165 i september. Från och med 1 mars 2008 infördes ett dokumentationssystem som gör det möjligt att se hur många unika individer som enheten arbetat med i länkningsprocesser under året. Under perioden mars t.o.m. december har enheten arbetat med 236 personer i länkningsprocesser. 182 män och 54 kvinnor. 65 procent av arbetstiden har varit fältförlagd under 2008. Eftersom mer kontinui-

tet uppnås i det riktade uppsökande arbetet är det naturligt och positivt att enheten har ett större antal klienter i länkningsprocesser än beräknat.

Uppsökarenheten för vuxna har ett nära samarbete med S:t Görans teamet (landstingets mobila psykiatriska team för hemlösa) och Hållpunkt (läkarmottagning för hemlösa). 20 gemensamma länkningsplaneringar har genomförts med S:t Görans teamet och Hållpunkt. På häktet genomfördes ca 40 länkningar/månad.

Härbärgesteamet har arbetat med 51 klienter. Vid utgången av 2008 var 13 klienter aktuella. 23 har under året placerats på annat boende, överförts till behandling eller till slutenvård inom psykiatri. 15 klienter har avslutats utan att annan insats har kommit till stånd. Klienterna har avvisat kontakt eller gått till kriminalvård. Fram till den 1 november, när projektet Hemlöshetsjouren startade administrerade socialsekreterarna i härbärgesteamet alla direktintag vid härbärgena. I genomsnitt genomfördes cirka 40 beslut per dag.

Unga vuxna på härbärge är ett projekt med syfte att minska antalet yngre personer (t.o.m. 25 år) vilka ökar vid härbärgena. Ett ytterligare syfte är att kartlägga personerna för att utröna varför unga vuxna ökar vid härbärgena. 66 personer, 43 män och 23 kvinnor har varit aktuella vid projektet under 2008. Av dessa har 58 avslutats under perioden. Av de som avslutats har 17 kommit in på stödboende, 8 har gått vidare till behandling, 4 personer har flyttat till kamrat eller partner, 5 personer har fått egen bostad, 3 personer har flyttat till sitt föräldrahem, 4 personer har gått till kriminalvård samt 17 personer har avslutats då de efter kortare perioder av härbärgesboende inte återkommit till härbärgena. Av de aktuella personerna har 45 stycken missbruksproblem, 17 har psykiatriska problem och 18 personer har kriminell belastning. En person har placerats av stadsdelsförvaltning på härbärge utan några definierade problem utöver hemlöshet. 32 personer av 66 är födda i annat land än Sverige. 18 personer av 66 är födda i Sverige av föräldrar med annat etniskt ursprung.

21 personer har under året påbörjat avgiftning med hjälp av *lotsfunktionen*.

På *Flaten camping* har 7 personer varit inskrivna. Två personer har gått vidare till lågtröskelboende och en person har gått vidare till vård och behandling. Projektet avslutades 30 september 2008.

Uppsökarenheten har systematiskt utvecklat sitt kvalitetsarbete och vann stadens kvalitetsutmärkelse under 2008.

Boendeutredningen

Förvaltningens boenden/institutioner för vuxna har varit organiserade inom tre olika verksamheter. Denna uppdelning inom olika avdelningar/enheter har på olika sätt försvårat överblicken för samarbetspartners och handläggare, över förvaltningens totala utbud av tjänster inom området.

Under 2008 hade konsultföretaget Ernst & Young AB därför i uppdrag att genomföra en organisationsöversyn av förvaltningens samtliga boenden för vuxna missbrukare och hemlösa. Som utgångspunkt och förutsättning för översynen hade förvaltningen tidigare planerat för att slå samman de olika boendeverksamheterna. Utifrån den översyn som genomfördes inleddes ett mer processinriktat och gränsöverskridande arbete över avdelnings- enhets- och institutionsgränser.

Förvaltningen beslutade med översynen som grund att samla alla boende/institutioner för vuxna inom en samlad enhet Boendeenheten (arbetsnamn). Institutionerna inom denna enhet kommer att vända sig till vuxna personer med missbruksproblem och personer som är hemlösa.

Avsikten med denna förändring i organisationen är att få en bättre överblick över utbudet av vård och boende för vuxna och att skapa gemensamma arbetssätt och processer. På så sätt förväntas kvaliteten i verksamheterna att förbättras. Organisationen blir tydlig och mer överskådlig vilket ökar förutsättningarna för en effektivare resursanvändning. Enheten kommer också att ha en gemensam administrativ stödfunktion, vilket kommer att underlätta styrningen av verksamheten.

En sammanhållen boendeorganisation ger också ytterligare förutsättningar för stadens verksamheter att bli konkurrenskraftiga i förhållande till externa vårdgivare. Arbetet att föra samman de olika boendeverksamheterna i en gemensam organisation påbörjades under 2008 och ska vara helt genomfört till halvårsskiftet 2009.

Stadsgemensamma boenden

Förvaltningens boenden av lågtröskelkaraktär, dvs. där klienterna har ett pågående missbruk och/eller har psykiska problem, har sammantaget haft en genomsnittlig beläggning på 91 procent, vilket understiger prestationskravet på 92 procent. Den genomsnittliga beläggningen under 2008 på lågtröskelboendena uppgick till:

Boende	Tillgängliga platser (st.)	Beläggningskrav (%)	Uppnådd beläggning (%)
Västan	12	85	76
Drevvikshemmet	21	92	87
Gamlebo	29	96	99
Norrtull	20	90	92
Triaden	19	92	99
Hvilan	21	85	82
Råcksta stödboende	55	92	87
Råcksta referensboende	28	92	89
Basboendet	21	95	96
Grimman	28	92	101

Kvinnoboendena Hvilan och Västan har haft lägst beläggning med 82 procent respektive 76 procent. Beläggningen på kvinnoboendena varierar över tid och har gjort detta de senaste åren. Förvaltningen har inte kunnat klarlägga orsaken till detta. Sammantaget har lågröskelverksamheterna haft en vikande beläggning under året. Orsaken är att stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa ser över kostsamma placeringar. På Räcksta stödboende skrevs ett större antal klienter ut före sommaren med hänsyn till droger på institutionen, vilket påverkade beläggningen trots att successiva inskrivningar därefter gjordes så snart det var möjligt.

Enheten för hemlösa

Antalet personer som avslutats under året var 223 och av dem har 78 personer flyttat till någon form av eget boende. Därtill kommer de som övertagit kontrakt på försökslägenheter (18). Det innebär att totalt fick 96 personer ett eget boende under 2008, vilket överstiger årsmålet som var 50 avslutade klienter till eget boende.

Under hela 2008 har det varit 18 personer som övertagit kontrakt på en försökslägenhet. Målet på 35 är inte uppfyllt, vilket beror på att klienten ska bo minst 12 månader i försökslägenhet innan denne kan överta kontraktet. Då många klienter erhöll lägenhet i början av 2008 dröjer det till våren 2009 innan det blir aktuellt med en kontraktsskrivning. Det har också varit en viss tröghet från hyresvärdarnas sida då några fastigheter ombildats till bostadsrätter eller stod i beredskap att göra det. Ett annat problem var kvarvarande skulder som bidragit till svårigheter att få överta kontraktet.

Antalet personer som övernattade på härbärgen uppgick till 393, vilket innebär att enheten överskred prognosen med 43 personer. När det gäller härbärgesboende är Enhetens uppgift att minska antalet, men med tak-över- huvudgarantin är det inte möjligt att helt styra inskrivningarna. Däremot kommer hemlöshetsjouren att öka möjligheterna att finna mer långsiktiga boenden flera.

Antalet personer i olika former av stödboenden uppgår till 465 personer. Enheten har haft fler personer i tränings- och försökslägenheter än tidigare samt fler på härbärgen, vilket påverkat och minskat antalet som fått ett stödboende. En majoritet av Enhetens klienter har dock ett värdigt boende genom olika stödboenden.

Enheten kan bevilja insatser efter en individuell bedömning och erbjuda ett stödboende, ett referensboende på Hotellhem, lägenhet i blockförhyrningarna på Hotellhem, tränings- och försökslägenheter, sjukhemsplats och lägenhet i servicehus för äldre och funktionshindrade, familjehem. Tränings- och försökslägenheterna är ett viktigt led ur hemlösheten. Enheten har under de senaste åren fått fler lägenheter aviserade från bostadsförmedlingen. Under 2008 är det 118 personer som bor

och bott i dessa. Årsmålet var satt till 100, vilket därmed uppnått. Traditionellt brukar lägenheterna tillhöra det kommunala bostadsbeståndet, men enheten har fått ett flertal lägenheter under året även från privata fastighetsägare. Enhetens team Skyddsnätet har anordnat fyra s.k. kögrupper för personer som står i kö för att få en tränings- och försökslägenhet. Dessa grupper är numera obligatoriska för att få flytta in i en lägenhet. Sammanlagt har 47 personer deltagit i dessa under året.

Budget- och skuldrådgivaren efterforskar skulder och gör skuldsammanställningar, avskriver bilar, ser till att bolag blir avregistrerade, begär omprövning av sköns-taxeringar, skickar preskriptionsinvändningar, gör frivilliga uppgörelser eller an-söker om skuldsanering m.m. Budget- och skuldrådgivaren har haft i 149 aktuella klienter under året. 13 skuldsaneringsansökningar har beviljats och 26 skuldsane-ringsärenden pågår.

2008 års budget överskreds med 19,6 mnkr. Konsultföretaget Ramböll Manage-ment gjorde på uppdrag av förvaltningsledningen en genomlysning av Efhs verk-samhet, som redovisas närmare under kommentarer om budgetutfall avseende hemlösa och missbrukare.

Entreprenad drift

Akutboendena **Planeringshemmet Hammarbybacken och H-huset på Skarp-näck**, som drivs på entreprenad, har haft en hög beläggning under året och entre-prenaderna uppfyller därmed mer än väl prestationskraven enligt gällande avtal. Beläggningen på kvinnoplatserna på Hammarbybacken har liksom på övriga kvin-noboenden varit låg medan beläggningen på manssidan varit mycket hög. De ex-traplatser som tillhandahålls har utnyttjats kontinuerligt.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal hemlösa som bor i Försöks- och Träningslägenhet	118 st	100 st	Årsredovisning 2008
■ Antal hemlösa som övertar kontrakt, efter boende i försökslägenhet	18 st	35 st	Årsredovisning 2008
● Antal hemlösa som bor på härbärgen	393 st	350 st	Årsredovisning 2008
● Antal hemlösa som bor i olika former av stödboenden	465 st	500 st	Årsredovisning 2008

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Antalet avslutade klienter som flyttar ut till någon form av eget boende	78 st	50 st	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Öka möjligheterna för personer med missbruksproblem att upphöra med eller minska sitt missbruk

◆ Uppfylls delvis

Stadsövergripande arbete

Arbetet med att vidareutveckla samverkan inom stadens verksamheter och mellan staden och andra aktörer som direkt eller indirekt arbetar med missbruksproblem har fortsatt. Syftet är att vård- och behandlingsinsatser ska vara långsiktiga och sammanhållna. Viktiga externa samarbetspartners under året har framförallt varit landstingets beroendevård, psykiatri, smittskyddsenhet och kriminalvården.

Ett nytt gemensamt policydokument för länets kommuner och landstingets missbruks- och beroendevård har tagits fram under året. Dokumentet behandlar evidensbaserade metoder och arbetssätt inom förebyggande arbete, tidiga insatser och vård- och behandlingsinsatser.

Samverkansmöten mellan stadsdelsförvaltningarnas missbruksenheter, frivårdspersonal och häktesuppsökare har genomförts regelbundet. Förvaltningen har deltagit i styrgrupp för ITOK (integrerat team för substitutionsbehandling till opiatberoende kriminalvårdsklienter) med kriminalvården, landstingets beroendevård och länskommuner. Tillsammans med landstingets beroendevård och kriminalvården har förvaltningen medverkat i planering och genomförande av s.k. Rådslag för personal vid beroendevården, frivården, länets kommuner samt frivilligorganisationer.

Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och de kommunala bostadsbolagen deltagit i en grupp som arbetat med att ta fram förslag till utökad samverkan mellan socialtjänsten och bostadsbolagen för att förhindra vräkningar. En kartläggning av familjer med osäkra boendeförhållanden har genomförts och kommer att redovisas under våren 2009.

Revideringen av STAN- programmet, Stockholms tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska program, pågår.

Kartläggning

I den kartläggning som genomfördes i oktober 2008 var 3 372 personer med missbruksproblem aktuella inom stadens socialtjänst, varav en fjärdedel var kvinnor. Alkohol är den vanligaste huvuddrogen följt av amfetamin, opiater och cannabis.

Blandmissbruk är mycket vanligt. 30 procent bedömdes ha missbruk och allvarliga psykiska problem i sådan omfattning att de var i behov av behandling eller omvårdnad. I denna kartläggning var 38 procent hemlösa utifrån stadens definition av hemlöshet, varav ca en femtedel vistades på härbärke, bodde i husvagn/ camping eller var uteliggare. Bedömningen är att behovet av vård- och behandlingsinsatser är stort, både av hälso- och sjukvårdsinsatser och av missbruksinsatser i öppenvård och vård på behandlingshem enligt socialtjänstlagen (SoL). Även behovet av långsiktiga boendeformer och eget boende är stort.

En mycket stor del av stadens kostnader inom vuxenvården går till olika typer av boendeinsatser. Tillgången till försöks- och träningslägenheter har ökat under de senaste åren. 2008 förmedlades 301 lägenheter men målgruppen för denna typ av lägenheter har vidgats och det finns behov av ytterligare lägenheter.

Projekt

Implementeringen av evidensbaserade arbetsmetoder och systematisk dokumentation inom missbrukarvården har fortsatt. Staden deltar i ett utvecklingsprojekt som leds av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för att implementera Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Kring dessa frågor finns ett samarbete med Kommunförbundet Stockholms län (KSL), landstinget och länets kommuner.

Inom ramen för regeringens satsning "Ett kontrakt för livet", har staden erhållit stimulansmedel för att utveckla vården och behandlingen för personer med tungt missbruk. Flera stadsövergripande och ett stort antal lokala projekt som vänder sig till målgruppen har pågått under 2008.

Implementeringen av ASI (Addiction Severity Index) som en del i missbruksutredning för kartläggning och bedömning av individuella behov samt som underlag för planering och vid uppföljning av genomförda insatser har fortsatt. Under året har grundutbildningar, utbildning i statistikmodul samt metoddagar genomförts. Projektet fortsätter 2009.

Samarbetsprojektet mellan stadens socialtjänst och kriminalvården, "Samverkan kring kvinnor på häkte och anstalt" (f.d. Färingsöprojektet) har pågått under året och syftar till att utveckla gemensam planering och förbättra utslussningen från häkte och anstalt. Inom ramen för projektet har bl.a. ett antal gemensamma seminarier genomförts. Detta projekt fortsätter 2009.

Socialjouren

Socialjouren har beslutat om fyra akuta omhändertaganden enligt LVM § 13 (lagen om vård av missbrukare i vissa fall) under 2008. Detta är en minskning med 11 ärenden jämfört med 2007, då 15 beslut togs. Enligt Socialjourens statistik för 2008 har nästan 2 000 ärenden haft missbruk som ett problemområde.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende

Enheten har ett åtagande att ha minst 4 300 inbokade besök/insatser per år varav 3 400 besök/insatser förväntas bli genomförda. Under 2008 har verksamheten haft 4 632 inbokningar och 3 638 har genomförts. Antal återbud och uteblivna besök har varit 994. Sammanlagt har enheten haft 320 besökare under året. 167 var nya för året. Antalet besökare på verksamheten PUMAN (Programmet unga med risk att utveckla alkohol- och/eller narkotikaberoende) var 60 och hälften av dessa var nybesök. Av enhetens genomförda besök var 195 par-/familjesamtal, föräldra- och anhörigsamtal. Telefonmottagningen har tagit emot 287 samtal under året. Av enhetens 320 besökare var 151 kvinnor.

Enheten för hemlösa

För varje person som ansöker om bistånd i olika former görs en grundutredning, därefter görs en ASI-intervju i fall där det finns en missbruksproblematik, i annat fall en DUR-utredning. Även i de fall där varken ASI eller DUR förekommer så sker en ordentlig utredning med en individuell bedömning om lämpliga insatser i samverkan med den sökande. Besluten följs upp regelmässigt där en ny bedömning sker om vilka insatser som ska fortsätta, avslutas eller förändras. Enheten har haft 117 personer i behandling, 87 personer har haft öppenvård, 32 personer har beviljats placering i familjehem och 11 personer har haft erhållit LVM-vård.

Enheten har kunnat erbjuda klienter återfallsprevention. Kursen syftar till att förebygga återfall genom att träna sig i att undvika och behärska risksituationer och problembeteende. Kursen genomförs i grupp bestående av högst 11 personer och hålls under 8 kurstillfällen som varvas med föreläsningar och diskussioner. Varje kurstillfälle är strukturerat enligt en evidensbaserad modell som ska ge klienterna egna personliga verktyg att klara drogfrihet. Under 2008 har 30 personer deltagit i motivationskurser som är en förberedelse samt 14 i återfallsprevention.

HVB Vuxna

HVB Vuxnas uppdrag är att främja människors möjligheter att utvecklas och skapa förutsättningar för ett värdigt liv. Grunden för denna utveckling är att behov beskrivs i individuella uppdrag och att tjänster kombineras så att det individuella uppdraget uppfylls. Institutionerna är indelade i behandlingshem, stödboenden och omvårdnadsboenden. Antal platser, beräknad beläggning och utfall under 2008 framgår nedan.

Behandlingshem	Tillgängliga platser (st.)	Beläggningskrav (%)	Uppnådd beläggning (%)
Västberga motivation	18	80	70
Västberga behandling	14	80	57
Älvis/Linden	60	83	77
Östagaråden	13	85	90
Krukis/Örnsberg	25	89	88
Stegsholm	25	88	85
Totalt	155	84	79

Stödboende	Tillgängliga platser (st.)	Beläggningskrav (%)	Uppnådd beläggning (%)
Ankaret	25	88	88
Eken	14	88	70
Bandhagshemmet	62	85	92
Lönnen	55	87	91
Riddaren/Orhem	15	82	52
Syrenen	13	85	58
Totalt	184	86	82

Omvårdnadshem	Tillgängliga platser (st.)	Beläggningskrav (%)	Uppnådd beläggning (%)
Ljungbacken	23	94	95
Hamnvikshemmet	36	92	85
Edshemmet	31	95	95
Totalt	90	93	91

Enhetens metod för att mäta om uppdraget/målet nås för klienterna är att mäta antalet fullföljda respektive inte fullföljda uppdrag. Verksamheterna har utifrån uppdragets innehåll, tid och utfall, bedömt om det varit fullföljt. Grunden för uppföljningen är att den sker i samverkan med klient och socialsekreterare. Resultatet har rapporterats in från verksamheterna till enhetens ledning kvartalsvis. Målet för 2008 var att minst 55 procent av uppdragen ska vara fullföljda. Andelen fullföljda uppdrag uppgick under 2008 till 51 procent. Att uppdrag inte har fullföljts kan bero på olika orsaker som att klienten avviker från institutionen, återfaller i missbruk etc. För de klienter där uppdraget av olika skäl inte fullföljts blir ofta andra insatser inom förvaltningens eller olika entreprenörers vårdutbud aktuellt.

Omvårdnadshemmen, som inte varit föremål för några förändringar under året, har uppnått planerade prestationer och där har inga förändringar behövt vidtas.

I december 2008 avslutades pilotprojektet "Klienten i centrum" som innebar att resultatuppföljningssystemet Maps (Monitoring Area Phase System) infördes på sex av HVB Vuxnas verksamheter. Enheten inför nu Maps på samtliga verksamhe-

ter under 2009, i syfte att på ett bättre sätt än tidigare kunna mäta effekten av de insatser som erbjuds vid verksamheterna. Under året har kompetensutveckling bl.a. skett genom att följande kurser har arrangerats i egen regi;

- "Unga invandrare med missbruksproblem" (79 deltagare)
- "Depressionstillstånd efter skilsmässan från droger" (51 deltagare)
- "Inte mer än fullt, tack" - en monolog med skådespelaren Benny Haag (ett 60-tal deltagare)
- "Hur vårt medvetande påverkas av alkohol och droger" (27 deltagare)
- "Hur blir man narkoman?" (21 deltagare)
- Maps - löpande utbildningsinsatser under året

Alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna drivs på entreprenad av **Checkpoint Center AB**. Gällande avtal löpte ut den 1 januari 2009 och kunde inte förlängas ytterligare. En ny upphandling har därför genomförts och Checkpoint Center AB fick ett nytt antal från 2 januari 2009 som löper till 1 januari 2011 och kan förlängas längst t.o.m. 1 januari 2013. Checkpoint Center AB har uppnått prestationsmåten, som uppgår till 1500 samtal/aktiviteter, enligt gällande avtal.

NÄMNDMÅL:

Tillhandahålla familjerådgivning till alla som begär det

◆ Uppfylls delvis

Familjerådgivningen

Prestationerna för 2008 är 20 procent högre än beräknad årsprognos beroende dels på att bemanningen varit högre än antalet budgeterade familjerådgivarbefattningar, dels på en överprestation.

Antalet nyregistrerade ärenden är 5,6 procent högre än år 2007. Personalstyrkan har varit mindre än förgående år. Detta och en ökad efterfrågan har lett till en ökning av den genomsnittliga väntetiden med ca 10 vardagar från 29,8 vardagar år 2007 till 39,25 vardagar år 2008. Jämfört med år 2006 har väntetiden fördubblats. Redan efter sommaren var alla höstens nybesökstider fullbokade, detta trots både överprestation och viss överbemanning i förhållande till budget. Den stora ärendetillströmningen innebär ständiga avvägningar mellan kraven på hög genomströmning och god kvalitet på insatserna. Familjerådgivningen har haft telefontid för tidsbeställning och därtill erbjudit telefonkonsultationsmöjlighet hos familjerådgivare alla vardagar. Tid har reserverats för att kunna ta emot mer akuta ärenden även då väntetiden varit lång. Familjerådgivarna har upprätthållit en god om-

världsorientering i syfte att vid behov kunna rekommendera andra hjälpinstanser. Verksamheten har lokaler för att kunna ta emot sökande med funktionshinder.

Den genomsnittliga samtalskontakten för ärenden avslutade år 2008 är 4,17 samtal. Fördelningen av resurserna sker utifrån en professionell bedömning i varje enskilt ärende. Klientstatistiken visar inga markanta förändringar vad gäller åldersfördelning, relationernas art och längd, antal barn i familjen och andel utlandsfödda klienter. Andelen ärenden från innerstaden utgjorde 43 procent och från ytterstaden 57 procent. Statistiken visar att verksamheten har en fortsatt god spridning i förhållande till befolkningsunderlaget i de 14 stadsdelsområdena. I 95 procent av samtalen arbetar familjerådgivaren ensam. Endast vid särskilt komplicerad problematik, såsom pågående våld i relationen samt vid gruppbehandling, arbetar två familjerådgivare tillsammans. 92 procent av samtalen är parsamtal. Resterande 8 procent är gruppsamtal, familjesamtal och individuella samtal.

90 procent av klienterna har hemmavarande barn, 85 procent har barn under 18 år, vilket är en ökning med 12 procent sedan år 2006.

115 barns föräldrar sökte och erhöll samtal i syfte att uppnå ett förbättrat föräldrasamarbete efter en separation. Samtalen har skett med bägge föräldrarna som uppdragsgivare. Familjerådgivaren arbetar med barnens perspektiv i fokus och har lång erfarenhet i frågor som rör barns boende, vårdnad och umgänge. Samarbetsamtal är avgiftsfria för klienterna.

NÄMNDMÅL:

Utveckla stödet till frivilligorganisationer

● Uppfylls helt

Socialtjänstnämnden ger stöd till organisationer och föreningar inom frivilligsektorn som är ett komplement och/eller ett alternativ till stadens egna verksamheter inom den sociala sektorn. Under 2008 har anslaget uppgått till ca 111 mnkr. De prioriterade målgrupperna som anslaget fördelats till är följande:

Utsatta barn och ungdomar
Våldsutsatta kvinnor
Hemlösa/missbrukare
Psykiskt funktionsnedsatta

Organisations- och föreningsutskottet (OFU) beviljar ekonomiskt stöd i form av verksamhetsbidrag och projektbidrag. Förvaltningens samarbete med de olika organisationerna innebär bl.a. att:

- utreda och bedöma ansökningar om ekonomiskt stöd
- ge råd och stöd till organisationerna

- följa upp verksamhet och ekonomi
- i samverkan mellan förvaltningens egna verksamheter, stadsdelsnämnderna och organisationerna utveckla frivilligsektorns engagemang i socialtjänsten.

Under året har organisationerna erbjudits 7 seminarier. Fyra av dessa hölls under ett övergripande demokrati tema där en öppen träff med politiker i OFU ingick. Exempel på andra seminarier har varit "Arbetsgivarkunskap för organisationer" och "Bra redskap i den ekonomiska redovisningen".

Förvaltningen har under året startat två nya nätverk för alla organisationer verkssamma inom områdena kvinnofrid samt ett för barn/ungdom/familj. Dessa nätverksmöten har varit mycket välbesökta och förvaltningen kommer att fortsätta att bjuda in till strukturerade möten med bestämda teman.

Förvaltningen har under året haft ett erfarenhetsutbyte med Göteborg och Malmö i form av studiebesök hos varandra. Bland annat har förvaltningen tagit del av Göteborgs IT-baserade uppföljningssystem av skyddade boenden för kvinnor. Förvaltningen har påbörjat samtal med organisationer samt förvaltningens egen verksamhet om att införa detta uppföljningssystem.

Förvaltningen kartlade under året samtliga hyreskostnader samt avtal, i syfte att arbeta fram en strategi för sänkta hyreskostnader vilket skulle ha en positiv effekt för många organisationer. Strategin planeras utarbetas under 2009.

Insatser för utsatta barn och unga

Organisations- och föreningsutskottet (OFU) ger stöd till föreningar och organisationer som arbetar med barn och ungdomar i utsatta situationer. Under året har stöd utgått till t.ex. Ersta Vändpunkten för arbete med barn till föräldrar med beroendeproblematik, Ersta Fristad för barn som bevittnat våld, till Källan för arbete med barn till föräldrar med psykisk ohälsa och till Bryggan för arbetet med barn till frihetsberövade. Vidare erhöll Barnens Rätt i Samhället, BRIS pengar för sitt arbete med framför allt BRIS hjälptelefon och BRIS-mailen.

Förvaltningen ansvarar för projektet Centrum för Gruppstöd som bedrivs med medel från Länsstyrelsen i Stockholms län. Projektet syftar till att arbeta fram en organisation för Stockholms stad som medför att gruppstöd ska kunna erbjudas alla barn och ungdomar vars föräldrar har missbruksproblem, psykiska problem eller som har upplevt våld inom familjen.

OFU beviljade under 2008 pengar till verksamheter som vänder sig till unga kvinnor som lever i patriarkala familjeförhållanden och som utsätts för så kallat hedersrelaterat våld och/eller förtryck. Kvinnors rätt, Kvinnors Nätverk samt

Elektra på Fryshuset kan nämnas som exempel. Vidare erhåller Tjejzonen pengar för sitt arbete med unga flickor i riskzonen.

Insatser för funktionsnedsatta

OFU ger ekonomiskt stöd till organisationer som arbetar med människor med fysisk liksom psykisk funktionsnedsättning. Stödet avser såväl organisationer som ger individstöd som organisationer som har intressepolitisk inriktning i sitt arbete. Som exempel på föreningar som arbetar med stöd till fysiskt funktionsnedsatta kan nämnas De dövblindas förening och föreningen Lunk i kring som bedriver fritidsverksamhet med ridning för barn med funktionshinder.

Som exempel på föreningar som framför allt vänder sig till psykiskt funktionsnedsatta kan föreningen Mellamålet nämnas som är en verksamhet för unga nyinsjuknade psykospatienter samt RSMH föreningarna som bedriver kamratstödjande verksamhet, de är fem till antalet.

BOSSE – Råd, Stöd & Kunskapscenter vänder sig till personer med funktionsnedsättning, företrädesvis rörelsehinder i kombination med andra funktionsnedsättningar, t.ex. syn- eller hörselskada, tal- eller minnessvårigheter. Målgruppen är personer i åldrarna 16-64 år, bosatta i Stockholms län.

Stockholms stad har, sedan kommunaliseringen av omsorgen, haft ansvar för det ekonomiska stödet till BOSSE. Den ekonomiska delen hanteras inom ramen för nämndens bidragsgivning till utomstående organisationen. BOSSE rapporterar löpande utförda prestationer till förvaltningen och för år 2008 har verksamheten levt upp till sitt avtal.

Under år 2008 blev BOSSE nominerade till stadens Kvalitetsutmärkelse.

Hiv/aids -prevention

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att samordna stadens insatser vad gäller hiv/aids prevention. Detta innebär bland annat att tillhandahålla allmänheten och myndigheterna information om hiv/aids och aktivt verka för att minska spridningen av hiv och sexual transmitted infections (STI) i staden. Vidare har förvaltningen upprätthållit kontinuerlig kontakt med de frivilligorganisationer som bedriver hiv-preventivt arbete. Dessa insatser finansieras i huvudsak med statliga pengar, ca 13 mnkr för året 2008.

Insatser för utsatta vuxna

Missbrukare - OFU ger stöd till organisationer som arbetar med stöd och hjälp till missbrukare, Inom denna kategori arbetar förvaltningen med bl.a. brukarföreningar, länkarorganisationer och kyrkliga församlingar.

Hemlösa - OFU har under året beviljat bidrag till organisationer som bedriver dagverksamheter för hemlösa. I första hand gäller detta Stadsmissionens verksamheter Stadsmissionsgården och Klaragården, Frälsningsarmens Sociala Center och Ny Gemenskap.

Våldsutsatta kvinnor – OFU ger ett antal föreningar som arbetar med våldsutsatta kvinnor stöd. Dessa föreningar arbetar både med rådgivning, stöd och vissa har möjlighet att erbjuda skyddade boenden. Som exempel kan Alla Kvinnors Hus samt Systerjouren Somaya nämnas.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

◆ Uppfylls delvis

Socialtjänstnämnden har under år 2008 arbetat mot målet att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare vilket bland annat medfört att medarbetarna på socialtjänstförvaltningen gav ett gott betyg för arbetsförhållandena i den medarbetarenkät som genomfördes under året. Nöjd medarbetar index (NMI) var 61 jämfört med staden som helhet med NMI 59. Sjukfrånvaron har dessvärre ökat under 2008. Från att nämnden i flera år sänkt sjukfrånvaron har den under år 2008 ökat till 6,9 procent från 6,6 procent vid utgången av år 2007.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Sjukfrånvaro	6,9 %	6 %	8 %	Årsredovisning 2008
● Medarbetarindex	61 %	61 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Frisknärvaro	51 %	51 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Andel chefer med chefskörkort	10,67 %	10 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Personalomsättning (externt)	4 %	4 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Personalomsättning (internt)	2,8 %	2,8	tas fram 2008	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:**Socialtjänstnämnden ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare**

◆ Uppfylls delvis

Socialtjänstförvaltningen har under år 2008 arbetat mot målet att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare bland annat på följande sätt.

Sjukfrånvaro, arbetsmiljö och hälsa

Förvaltningen har i flera år sänkt sjukfrånvaron, men under år 2008 har den ökat till 6,9 procent från 6,6 procent vid utgången av år 2007. Detta trots att arbetet med att sänka sjukfrånvaron är och har varit den mest prioriterade frågan. Ett stort fokus har vid genomförda tertiärluppföljningar med ansvariga chefer lagts på sjukfrånvaron, genom en utvecklad sjukfrånvarostatistik och fördjupad analys samt ett ökat konsultativt stöd till cheferna genom förslag till åtgärder och varaktiga lösningar. Vidare har arbetsmiljöutbildningar genomförts och särskilda insatser kring att utveckla arbetet med handlingsplanerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Därutöver har utbildningar kring tydliga samtal med medarbetare genomförts i syfte att stärka cheferna i deras kommunikativa förmåga. En god såväl fysisk som psykisk arbetsmiljö är av central betydelse för att minska sjukfrånvaron.

Medarbetarna på socialtjänstförvaltningen gav ett gott betyg för arbetsförhållandena i den medarbetarenkät som genomfördes under året. Nöjd medarbetar index (NMI) var 61 jämfört med staden som helhet med NMI 59.

Förvaltningen har som mål år 2009 att sänka sjukfrånvaron till 6 procent. En sänkning till 5 procent år 2010 som staden centralt anger synes möjlig om centrala medel även fortsättningsvis anslås för intensifierade åtgärder till riktade insatser av olika slag.

Jämställdhets- och mångfaldsplan/diskriminering

Inga diskrimineringsärenden har förekommit under år 2008. Varje verksamhet inom förvaltningen ska i samband med de fysiska arbetsmiljöerönderna, de psykosociala arbetsmiljöenkäterna, andra medarbetarenkäter, arbetsplatsträffar, utvecklingssamtal med mera identifiera behov av åtgärder för att arbetsförhållandena ska lämpa sig både för kvinnor och män och därefter upprätta planer för åtgärder. Detta dokumenteras bland annat i planerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. När det gäller kränkande behandling kommunicerar förvaltningsledning och chefer på samtliga övriga nivåer den nolltolerans som föreligger. Värdegrundsdokument har bland annat upprättats i förhållande till medarbetare och brukare. Ett omfattande arbete har dessutom genomförts med införande av en förvaltningsgemensam kvalitetssäkrad samt kompetensbaserad rekryteringsmodell. Ett

handledningsmaterial har utarbetats och samtliga chefer och medarbetare som deltar i rekryteringsprocessen har erbjudits utbildning. I dessa sammanhang har frågor om åtgärder vid annonsering och urvalskriterier beaktats. Den kompetensbaserade rekryteringsmetoden sätter fokus på relevanta objektiva faktorer och styr bort irrelevanta subjektiva faktorer.

Lönekartläggning har genomförts. Denna visar att inga osakliga löneskillnader föreligger mellan kvinnor och män. Förvaltningen har också arbetat och arbetar alltjämt med stöd till cheferna för utarbetande av verksamhetsbaserade lönekriterier. Sådana kriterier leder till ökad objektivitet i lönesättningen. Vidare har seminarium genomförts på temat "Mångfald eller Enfald samt om härskartekniker" i samarbete med Pocketteatern. Detta i syfte att öka medvetenheten kring frågorna. Vidare har utbildningsmaterial köpts in för utlåning till chefer när det arbetar med frågorna kring jämställdhet och mångfald i arbetsgrupperna på till exempel arbetsplatsträffar. Arbete pågår dessutom med lokal överenskommelse gällande samverkansavtalet som bland annat syftar till att förbättra arbetsplatsträffarna. Väl fungerande arbetsplatsträffar är av central betydelse för arbetsmiljön och därmed den närbesläktade frågan om jämställdhet och mångfald. I enlighet med samverkansavtalet har uppföljning ägt rum i samverkans- respektive förvaltningsgrupp. Därutöver sker uppföljning varje tertiäl i samband med avstämning av de så kallade interna kontrakten som avdelningschefer tecknat med enhetschefer för planering, styrning och uppföljning av verksamheterna. I syfte att framgent kunna bedriva ett än mer strategiskt, systematiskt och målinriktat arbete kring jämställdhet och mångfald har förvaltningen under år 2008 på en förvaltningsövergripande nivå inventerat och följt upp det arbete som bedrivs kring jämställdhet och mångfald i de olika verksamheterna. Detta har skett dels genom enkät till samtliga chefer med personal- och budgetansvar, dels genom att stadens medarbetarenkät brutits ner på kön och etnicitet.

Stadens medarbetarenkät

Män och kvinnor liksom medarbetare födda i Sverige och utrikes födda ger ett klart godkänt betyg för arbetsförhållandena. Männerna ger dock ett något högre betyg än kvinnorna på arbetsförhållandena, NMI 64 jämfört med 60 för kvinnorna. Utrikes födda medarbetare är nöjdare än dem som är födda i Sverige, NMI 64 jämfört med 61. NMI för männen på socialtjänstförvaltningen ligger över genomsnittet för staden medan kvinnorna har ett genomsnittligt NMI. NMI för utrikes födda medarbetare är högre på socialtjänstförvaltningen än i staden.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andelen medarbetare som har individuella kompetensutvecklingsplaner	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Andelen chefer som genomgått utbildning om genomförande av medarbetarsamtal.	53,33%	50 %	Årsredovisning 2008
● Andelen arbetsplatser som har individuella kompetensutvecklingsplaner	100 %	100 %	Årsredovisning 2008

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:

3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Socialtjänstnämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet genom en konstruktiv budgetdialog och genom att periodiskt och löpande genomföra en konsekvent uppföljning. Arbetet med internrevisionen har också bidragit till att inriktningsmålet har uppfyllts.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Socialtjänstnämnden har under året haft en ekonomi i balans och prognossäkerheten har varit god under året.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar	99,31 %	100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008
● Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar (%)	99,3 %	100 %	100 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008
◆ Nämndens prognossäkerhet T1	96,66 %		+/- 1% (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar: Nämndens uppdrag i T1 och vid bokslutet är inte jämförbara vilket avspeglar sig i att budgetramen höjts med 27,3 mkr.				
● Nämndens andel indikatorer med hög måluppfyllelse	64,81 %	60 %	tas fram 2008	Årsredovisning 2008
● Nämndens prognossäkerhet T2	99,23 %		+/- 1 % (inga avvikande årsmål på nämndnivå)	Årsredovisning 2008

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Årsutfall

Årsredovisningen är uppställd efter samma utgångspunkter som verksamhetsplanen. Kolumnen "Budget 2008" i tabellen nedan visar den reviderade budgeten för verksamheten efter kommunstyrelsens beslut i samband med tertialrapport 2 2008 medan "Utfall 2008" visar det faktiska utfallet. Nettoutfallet för socialtjänstnämnden uppgår till ett underskott på 0,3 mnkr efter återredovisning av överskott för utomlänsplacerade funktionshinderade på 4,9 mnkr. När avsättning av överskott till resultatfond gjorts uppgår årets utfall till ett underskott på 1,0 mnkr för nämndens samlade verksamhet.

Årsbudget och –utfall	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse
Personalkostnader	518,5	518,7	-0,2
Lokalkostnader	104,7	110,3	-5,6
Ekonomiskt bistånd	27,8	30,4	-2,6
Entreprenader o köp av verksamhet	252,6	179,5	73,1
Övriga externa kostnader	209,8	251,0	-41,2
Summa kostnader	1 113,4	1 089,9	23,5
Taxor o avgifter	33,4	35,6	2,2
Hysesintäkter	17,1	17,6	0,5
Bidrag o ersättningar	18,7	82,4	63,7
Försäljning	351,2	255,9	-95,3
Övriga externa intäkter	29,0	39,0	10,0
Summa intäkter	449,4	430,5	-18,9
Totalt SotN före återredovisning o resultatöverföring	664,0	659,4	4,6
Återredovisning av överskjutande för utomlänsplaceringar			-4,9
Totalt SotN efter återredovisning			-0,3
Resultatöverföring (avsättning till resultatfond)			-0,7
Totalt SotN efter återredovisn. o resultatöverföring			-1,0

(-)= ökade kostnader/minskade intäkter

Kommentarer till avvikelser mot budget

Avvikelsen vad gäller *Lokalkostnader* beror dels på bevakningsinsatser vid Maria Prästgårdsgata och dels på att tillgänglighetsanpassningar har skett i lokalerna på Södra station.

Kostnaderna för *Ekonomiskt bistånd* har ökat jämfört med den budget som lades för året och avser Enheten för hemlösa. En anledning till det är att fler klienter placeras i försökslägenheter och om dessa inte har egna medel belastar hyreskostnaderna försörjningsstöd.

Avvikelsen vad gäller *Entreprenader och köp av verksamhet* beror framförallt på att nämndens interna köp- och säljverksamhet budgeterats på ett sätt men bokförts på ett annat. I samband med budgeteringen är det svårt att bedöma hur stor andel av en verksamhet som kommer att finansieras med externa beställningar och hur stor andel de interna affärerna kommer att utgöra. De förvaltningsinterna affärerna uppgår till 66,2 mnkr. I avvikelsen ligger också ett överskott avseende platser för utomlänsplacerade funktionshindrade.

Övriga externa kostnader har ett högre utfall än budgeterat beroende på ett flertal faktorer, bl.a. har uppdrag inom det stadsövergripande området varit helt eller delvis ofinansierade under året och bidrag till Fryshusets verksamhet har budgeterats på annat kostnadsslag. Dessutom bidrar ökade konsultkostnader för organisationsutredningar samt för utveckling av ett nytt datorstöd inom Tillståndsenheten till utfallet.

Fakturering av stadsdelsnämnderna för taköverhuvudgarantin har bokförts som en intäkt under *Taxor och avgifter* samtidigt som det budgeterats som försäljning.

Bidrag från andra huvudmän har budgeterats endast till en del vilket medför att *Bidrag och ersättningar* visar ett överskott. De bidrag som budgeterats uppgår till 18,7 mnkr och avser HIV/AIDS-insatser och AMS-bidrag för s.k. o.s.a.-anställningar. De statliga bidragen uppgick under året till totalt 82,4 mnkr varav statsbidragen till ensamkommande asylsökande barn och ungdomar m.m. uppgår till 39,7 mnkr och resterande ca 24 mnkr avser bidrag till olika projekt. Dessa projekt är inte budgeterade varken på kostnads- eller intäktssidan.

Försäljning redovisar en större avvikelse främst beroende på ovan nämnda budgetering av nämndens interna köp- och säljverksamhet. Därutöver har statsbidragen

till ensamkommande asylsökande barn och ungdomar budgeterats som försäljning men utfallet är bokfört på annat kostnadsslag, se ovan.

Vad gäller *Övriga externa intäkter* avser avvikelsen främst intäkter för utbildningsinsatser inom Kometprogrammet och MST.

Återföring av medel för utomlänsplacerade funktionshindrade

Socialtjänstnämnden har under år 2008 haft betalningsansvaret för 65 personer med funktionshinder från Stockholms län. De placerades av landstinget i staden före kommunaliseringen år 1995. Överenskommelser upprättades under 2004 och 2005 med anledning av bosättningskommunernas övertagande av betalningsansvar utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. 4,9 mnkr återredovisas i outnyttjat anslag för utomlänsplacerade funktionshindrade för 2008.

Resultatenhet - avsättning till resultatfond

Inom Socialtjänstförvaltningen finns en resultatenhet, Tillståndsenheten. Vid utgången av 2008 hade Tillståndsenhetens ett överskott på 0,9 mnkr. Enheten kan enligt regler för ekonomisk förvaltning avsätta högst 5 procent av omslutningen varför 0,7 mnkr avsätts till resultatfonden. Den ackumulerade resultatfonden uppgår därmed till 0,8 mnkr vid årets utgång.

Avrop av projektmedel

Kommunstyrelsen har i ärendet "Fortsatta utvecklingsprojekt 2007 inom ramen för kvarvarande kompetensfondsmedel" (Dnr 109-4609/2006) beslutat att socialtjänstnämnden ska erhålla 11,5 mnkr för kompetensutveckling inom verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Medlen ska enligt beslutet användas till en fortsättning av dels projektet Utbildning för utbildade inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och dels projektet Fördjupade utbildningsinsatser inom Lys, kompa, funka. De medel som avsatts för kompetensutveckling används för att genomföra dessa insatser under mandatperioden.

Vid 2007 års utgång återstod 10,9 mnkr av medlen. Enligt anvisningarna från stadsledningskontoret för bokslutet 2007 återredovisades medlen för att sedan kunna avropas löpande under återstoden av projektperioden. Under 2008 har 2,2 mnkr använts och motsvarande medel har avropats från kommunstyrelsen.

Driftformer

Avvikelse från budget	Utfall 2007	Prognos T2 2008	Utfall 2008
Egen driftverksamhet	10,2	-3,7	0,3
Entreprenader	3,1	3,3	3,6
Stöd till utomstående organisationer	2,2	-3,3	0,3
Stadsövergripande frågor	1,1	-0,4	-4,5
Utomlänsplacerade funktionshindrade	18,4	4,0	4,9
<i>Totalt SotN</i>	<i>35,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>4,6</i>
Återredovisning av överskjutande för utomlänsplaceringar	-18,4	-4,0	-4,9
Totalt SotN efter återredovisning	16,6	-4,1	-0,3

(-)= ökade kostnader/minskade intäkter

Nämndens verksamhet kan delas upp i olika grupperingar, beroende på vem som driver verksamheten. Enklast är att se det som olika driftformer.

- Den verksamhet som drivs helt i egen regi har under året ett i det närmaste nollresultat, ett överskott på 0,3 mnkr.
- Entreprenader är upphandlade verksamheter som driver institutioner på uppdrag av nämnden och som finansieras med kommunala medel utifrån ett avtal. Under 2008 redovisar dessa ett överskott på 3,6 mnkr beroende på att avtalen utgår från prestationer som är lägre än faktiskt utfall.
- Stöd till utomstående organisationer avser kommunala medel som lämnas som bidrag till föreningar, stiftelser och andra organisationer som arbetar inom samma verksamhetsområde som nämndens egenregiverksamhet och som utgör ett viktigt komplement till de kommunala insatserna. Utfallet är ett litet överskott på 0,3 mnkr.
- Stadsövergripande frågor är en beteckning för det övergripande ansvar inom det sociala området som tilldelats nämnden. Underskottet 4,5 mnkr hänger framförallt samman med ett antal uppdrag från fullmäktige som under året varit helt eller delvis ofinansierade.
- Rubriken utomlänsplacerade funktionshindrade avser en verksamhet som är statligt finansierad. Vården bedrivs av privata institutioner på uppdrag av nämnden. Eventuella överskott återredovisas till staden i samband med årsredovisningen.

Kommentarer till utfallet per verksamhetsområde/målgrupp

I det följande beskrivs nämndens verksamhet utifrån ett antal områden. De viktigaste avvikelserna beskrivs kortfattat.

	Budget 2008	Utfall 2008	Avvikelse 2008
Barn och ungdom	57,8	43,7	14,1
Funktionshindrade	25,3	23,2	2,1
Jourverksamhet	18,1	18,1	0,0
Hemlösa och missbrukare	225,9	245,3	-19,4
Arbetsmarknadsfrågor	15,0	16,9	-1,9
Rådgivande verksamheter	14,5	15,0	-0,5
Insatser för kvinnofrid	11,5	11,4	0,0
Tillståndsfrågor	0,0	-0,9	0,9
Förvaltningsledning och administration	48,7	49,2	-0,5
Omstrukturering	7,6	2,1	5,5
Stadsövergripande	34,8	39,3	-4,5
Entreprenader	17,5	13,9	3,6
Stöd till utomstående organisationer	111,3	111,0	0,3
Utomlänsplacerade funktionshindrade	76,2	71,2	4,9
<i>Totalt SotN före återredovisning</i>	<i>664,0</i>	<i>659,4</i>	<i>4,6</i>
Återredovisning av överskjutande för utomlänsplaceringar	0,0	4,9	-4,9
Totalt SotN efter återredovisning	659,1	659,4	-0,3

(-)= ökade kostnader/minskade intäkter

Barn och ungdom, +14,1 mnkr

HVB barn och ungdoms resultat mäts genom intäkts- och prestationsredovisning. Prestationerna uppgår till 33 017 vårddygn mot budgeterade 40 851 vårddygn. Samtidigt uppgår vårdintäkterna till 61,5 mnkr mot budgeterade 62,1 mnkr. Enheten har en budgetomslutning om 90,3 mnkr och ett överskott vid årets slut på 7,7 mnkr. Överskottet beror så gott som uteslutande på att de verksamheter som enheten driver för ensamkommande flyktingbarn med och utan uppehållstillstånd har haft en mycket god beläggning, för december månad 105 procent i genomsnitt och upp till 120 procent kortare perioder under året. Det statliga ersättningssystemet för denna verksamhet är baserat på både grund- och prestationsersättning, vilket leder till hög ersättning vid hög beläggning. Tillströmningen av ungdomar har varit högt och arbetet har inriktats mot att organisera boenden för att snabbt kunna ta emot ungdomarna. Att driva gruppboende för flyktingungdomar är dessutom i jämförelse med att driva annan dygnetruntvård mindre kostnadskrävande.

Verksamheten *Särkilt kvalificerad kontaktperson* är också finansierad av statliga medel. Verksamheten bidragit till enhetens överskott med 0,4 mnkr beroende på att den inte var i full drift förrän mot slutet av året.

Området jour- och familjehem inom Resursteamens barn och ungdom har under året mött en ökad efterfrågan från stadsdelsförvaltningarna och redovisar därför ett överskott på 2,9 mnkr.

Maria Ungdomsenhet redovisar ett överskott på 1,5 mnkr beroende på vakanser och projektmedel.

Funktionshindrade, +2,3 mnkr

Området omfattar insatser för funktionshindrade vad gäller ledsagarservice, LSS-kollo och placeringar på korttidshem.

Efterfrågan på *ledsagarservice* har varit hög under året. Antalet sålda ledsagar-timmar uppgår till 9 500 fler än planerat för året vilket har medfört ett överskott på 0,4 mnkr.

LSS-kollo har mött en ökad efterfrågan under sommaren, både från staden och från andra huvudmän. Stadsdelsnämnderna beviljar varje år fler placeringar än vad som ryms inom anslaget. Målet är att alla beviljade kolloansökningar ska genomföras för barn boende i Stockholm. Verksamheten redovisar ett överskott på ca 1,2 mnkr främst beroende på att andelen deltagare från andra huvudmän varit högre än beräknat.

Beläggning på *korttidshemmen* har varit hög vilket bl.a. beror på att verksamheten under sommaren kunde skriva in fler barn och ungdomar på platser som ger intäkter och har hållit nere kostnader genom effektiviseringar. Överskottet uppgår till 0,5 mnkr.

Hemlösa och missbrukare, -19,4 mnkr

Ett underskott redovisas för verksamhetsområdet och de medel som avsatts för att möta eventuella underskott täcker endast upp till viss del.

Vid *Enheten för hemlösa* har en översyn av verksamheten och dess förutsättningar genomförts på uppdrag av förvaltningsledningen. Konsultföretaget Ramböll Management gjorde under juli och augusti en genomlysning av enhetens verksamhet i syfte att analysera det väntade stora underskottet. Såväl förvaltningsledningen, Enheten för hemlösa som socialtjänstnämnden har därefter tagit del av Rambölls rapport. Konsultrapporten visade att enhetens kostnadsökning från 2007 till 2008 primärt orsakats av ett ökat antal vård dygn, ett ökat genomsnittligt pris per dygn samt i viss utsträckning en tendens att välja mer kostsamma och mer kvalificerade vård- och boendeformer. Ett åtgärdsprogram togs fram under tertiäl 2 och under senare delen av hösten har kostnaderna minskat något. För kommande år krävs en rad detaljerade åtgärder som presenteras under januari 2009 för att få en budget i balans. Enhetens underskott uppgår till 19,6 mnkr vid 2008 års slut.

HVB Vuxna redovisar ett underskott på 4,9 mnkr att jämföra med en total omslutning på närmare 200 mnkr. Underskottet är en följd av nödvändiga omstruktureringar i form av neddragning av antal platser. Beläggningen har därför blivit lägre än vad som budgeterades. Beläggningskrav för 2008 var 88 procent medan utfallet blev 87 procent. Följande verksamhetsförändringar har genomförts:

- Ekens stödboende har avvecklats under hösten. Kollektivboendet på Hornsgatan har flyttat till Ekens lokaler på Krukmakargatan och lokalerna på Hornsgatan är uppsagda. Denna förändring har inneburit en minskning med totalt 20 platser, Eken 16 platser och Boendekollektivet 4 platser.
- Riddarens verksamhet har inte varit efterfrågad och har därför omstrukturerats till ett motivationsboende för klienter med s.k. underhållsbehandling. I samband med omstruktureringen har verksamheten bytt namn till Motivationshemmet Orhem. Samtidigt utökades platsantalet vid institutionen med 2 till 15 platser.
- Västberga Gårds lokaler på Båtmanskroken har sagts upp och verksamheten har integrerats med Västberga utredning och motivation och Älvis-Linden på Västberga Gårdsväg. Förändringen har inneburit en minskning av 11 platser vilket är en anpassning till efterfrågan.

Stadsmissionen flyttade i maj delar av sin verksamhet till Maria Prästgårdsgata. Lokaliseringen medförde att det blev en koncentration av institutioner på en begränsad yta. Omkringboende upplevde hot och otrygghet på grund av bland annat den knarkhandel som under en period skedde helt öppet i området. Förvaltningen beslutade därför att anlita ett bevakningsföretag som placerade väktare på platsen. Kostnaderna för denna *bevakning* ingår av naturliga skäl inte i budgeten och har under året uppgått till 1,9 mnkr.

Stadsgemensamma boenden redovisar ett underskott på 1,8 mnkr. Underskottet kan hänföras till verksamheterna inom Råcksta stöd- och referensboende som förutom lägre beläggning än budgeterat också behövt förstärka personalgruppen periodvis.

Nämndens *budgeteringsmarginal* för hemlöshetsområdet täcker delvis upp underskotten ovan.

Arbetsmarknadsfrågor, -1,9 mnkr

Underskottet inom arbetsmarknadsfrågor avser *START* som prognostiserar ett underskott på 2,4 mnkr. Underskottet avser främst lägre intäkter p.g.a. färre uppdrag från stadsdelsförvaltningarna. Enheten har också haft extraordinära kostnader i samband med hopslagningen av tre team till två. Det handlar om tomgångshyra

samt flytt- och nyetableringskostnader. Den del inom START som kallas *KrAmi-Moa* redovisar däremot ett överskott på 0,5 mnkr, vilket beror dels på minskade personalkostnader beroende på vakanser och dels på hög beläggning och därmed högre intäkter.

Större delen av budgetunderskottet uppstod under årets första del då stadsdelsförvaltningarna och andra intressenter kraftigt minskade sin efterfrågan på START's tjänster. Skälet till den minskade efterfrågan var att stadsdelsförvaltningarna hänvisade klienter som tidigare varit aktuella för insatser på START till Jobbtorgen. Ett stort arbete lades ner på att hitta samverkansformer med Jobbtorgen och anpassning till de behov av tjänster dessa hade. Under senare delen av året har detta gett utdelning i form av ökad efterfrågan på tjänster från Jobbtorgen.

Rådgivande verksamheter, -0,5 mnkr

Utfallet avser *familjerådgivningen* som redovisar ett underskott beroende på ökade personalkostnader. Kön till familjerådgivningen har under hela året varit lång och tillskott av personal har varit ett sätt att försöka möta detta.

Tillståndsfrågor, +0,9 mnkr

Tillståndsenhetens intäkter har ökat till följd av beslutade avgiftshöjningar. Samtidigt har fyra nya handläggare anställts för att möta ökad arbetsbelastning. Eftersom de nya medarbetarna har kommit successivt under året är inte personalkostnaderna så höga som budgeterats. På grund av villkoren för resultatenheter för överföring av resultat mellan åren, kommer tillståndsenheten att kunna föra över 0,7 mnkr till resultatfonden inför 2009.

Förvaltningsledning och administration, -0,5 mnkr

Under året har flera befattningar vakanshållits i avvaktan på hur resultatutvecklingen skulle komma att se ut för förvaltningen som helhet. Parallellt med detta har ett antal utredningar finansierats med centrala medel, bl.a. den s.k. boendeutredningen och utredningen av orsakerna till Enhetens för hemlösa underskott. Sammantaget har detta resulterat i ett underskott.

Stöd till utomstående organisationer, +0,3 mnkr

Stöd till utomstående organisationer redovisar ett överskott bl.a. beroende på att extraplatser för hemlösa inte efterfrågats i den utsträckning som beräknats. Samtidigt har bidragen till Simba Centers och Föreningen Livstyckets verksamheter varit delvis ofinansierade.

Omstrukturering, +5,5 mnkr

Avsatta medel för omstruktureringsskostnader har inte behövt utnyttjas fullt ut. De behov som kan komma att uppstå med anledning av att den nya boendeenheten genomförs och av eventuella effekter av de upphandlingar som nu pågår, visar sig först under 2009. De pengar som återstår för 2008 har istället bidragit till att minska effekterna på nämndens ekonomi framförallt vad gäller underskotten inom hemlöshetsområdet.

Stadsövergripande frågor, -4,5 mnkr

2008 års budget förutsatte att verksamheter som startats under tidigare år och som erhållit särskilda medel från kommunstyrelsen skulle erhålla motsvarande anslag under 2008. Ett antal uppdrag har dock varit helt eller delvis ofinansierade under året.

Kommunstyrelsens handikappråd som riktar sig till alla stadens verksamheter, överfördes till socialtjänstnämnden från och med 2007. Kostnaderna för *handikapprådets kansli*, som uppgår till 0,7 mnkr, finns inte i nämndens ramar.

Statens institutionsstyrelse (SiS) genomför ett projekt för att stärka vårdkedjan för ungdomar i särskilt utsatta storstadsområden, *Vårdkedjeprojektet mot våld och gängbildning*. I projektet ingår att socialtjänstens placeringar subventioneras till viss del. Kommunernas motprestation är att tillhandahålla kontorslokaler för de av SiS anställda samordnarna som följer ungdomarna genom vårdkedjan. Socialtjänstnämnden har uppdraget att stå för lokaler för dessa samordnare och kostnaden för detta har inte fullt ut kunnat rymmas inom ram, ett underskott på 0,4 mnkr.

Förvaltningen har under året inlett genomförandet av en mycket stor utbildningsinsats i samband med införandet av *BBIC, Barns behov i centrum*. Samtliga stadsdelsförvaltningars personal inom barn- och ungdomsområdet ska utbildas. Förvaltningen har utarbetat förslag på hur BBIC:s utredningsmall kan kompletteras med specifika bedömningsinstrument och beslutstöd för att få fördjupad kunskap kring ungdomar som har ett antisocialt beteende i form av t.ex. missbruk eller kriminalitet. För ett framgångsrikt genomförande har ett utvidgat team krävts som klarar av den stora mängden utbildningar på kort tid. Kostnaderna överskrider tilldelade medel med 0,3 mnkr.

Stadens arbete mot *felaktiga utbetalningar, FUT*, har intensifierats under året. Förvaltningen har under året, på uppdrag av nämnden, genomfört en förstudie mot felaktiga utbetalningar. Under början av nästa år kommer statistikuppgifter m.m.

att presenteras som beskriver resultat och slutsatser av denna förstudie. Kostnaderna för arbetet har uppgått till 0,7 mnkr. Medlen finns inte inom nämndens ram.

En stadsövergripande kartläggning har pågått under året av *det hedersrelaterade våldets omfattning och karaktär* i Stockholm samt en kartläggning av hedersrelaterade inskränkningar som begränsar barns, ungdomars och kvinnors personliga rörelsefrihet. Medel har sökts hos länsstyrelsen för en delfinansiering. Stadens andel av kostnaderna uppgår vid årets slut till 2,2 mnkr.

Funktionshinderinspektörerna har i inledningen av sitt uppdrag genomfört något färre inspektioner än beräknat. Bedömningskansliet har haft vissa vakanser, men har full bemanning fr.o.m. september. Funktionshinderinspektörerna har i inledningen av sitt uppdrag genomfört något färre inspektioner än beräknat och utbildningssatsningar har senarelagts. Sammantaget har detta medfört ett överskott på ca 0,6 mnkr.

I kommunfullmäktiges budget för 2008 uppdrogs åt socialtjänstnämnden att under 2008 genomföra en översyn gällande stadens mål, riktlinjer, insatser, kvalitetssäkring och uppföljning gällande arbetet med barn och ungdomar i behov av vård och stödinsatser. Denna *barnutredning i Stockholms stad, BUSS* ska genomföras i två delar. Förstudien är slutförd och dess slutsatser presenterades i november. Utredningen redovisar ett underskott på 0,5 mnkr.

Entreprenader, +3,6 mnkr

Området omfattar entreprenaddriften av planeringshemmet *Hammarbybacken*, Huset på *Skarpnäckgården* samt Bosse Råd och Stöd. Verksamheterna inom hemlöshetsområdet står för merparten av överskottet beroende på högre antal prestationer än avtalat.

Utomlänsplacerade funktionshindrade, +4,9 mnkr

Nämnden har betalningsansvaret för personer med utvecklingsstörning från Stockholms län som är placerade av landstinget före kommunaliseringen 1995. År 2004 träffades en överenskommelse med anledning av bosättningskommunernas övertagande av betalningsansvar utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Det innebär att kommuner som har stockholmare i egen privat regi från och med 2006 har hela ansvaret för dessa. Vid årets utgång var antalet utomlänsplacerade funktionshindrade 65 st. Inför år 2009 har prishöjningar aviserats med ca 7 procent vilket motsvarar årets överskott.

Jämförelse med tertialrapport 2 2008

I det följande jämförs nämndens utfall med prognosen i tertialrapport 2 utifrån målgruppsområden. De viktigaste avvikelserna beskrivs kortfattat.

	Utfall 2007	Prognos T2 - 2008	Utfall 2008	Differens Utfall - T2
Barn och ungdom	5,9	12,1	14,1	2,0
Funktionshindrade	-0,3	-2,2	2,1	4,3
Jourverksamhet	0,0	-0,1	0,0	0,1
Hemlösa och missbrukare	-0,5	-16,3	-19,4	-3,1
Arbetsmarknadsfrågor	-1,1	-2,4	-1,9	0,5
Rådgivande verksamheter	-0,7	0,0	-0,5	-0,5
Insatser för kvinnofrid	-0,2	-0,2	0,0	0,2
Tillståndsfrågor	-0,5	0,8	0,9	0,1
Förvaltningsledning och administration	3,1	0,5	-0,5	-1,0
Omstrukturering	4,5	4,1	5,5	1,4
Stadsövergripande	1,1	-0,4	-4,5	-4,1
Entreprenader	3,1	3,3	3,6	0,3
Stöd till utomstående organisationer	2,2	-3,3	0,3	3,6
Utomlänsplacerade funktionshindrade	18,4	4,0	4,9	0,9
Totalt SotN före återredovisning	35,0	-0,1	4,6	4,7
Återredovisning av överskjutande f. utomlänsplaceringar	-18,4	-4,0	-4,9	-0,9
Totalt SotN efter återredovisning	16,6	-4,1	-0,3	-3,8

(-)= ökade kostnader/minskade intäkter

Barn och ungdom, + 2,0 mnkr

Skillnaden mellan prognosen i tertialrapporten och utfallet i årsredovisningen handlar i hög utsträckning om statsbidrag för ensamkommande asylsökande barn och för barn med uppehållstillstånd. Migrationsverket har velat stimulera kommunerna att snabba på uppbyggnaden och har under året utökat bidragen till kommunernas insatser.

Funktionshindrade, + 4,3 mnkr

Tertialrapporten redovisade ett prognostiserat underskott utifrån dåvarande budgetram. I samband med beslutet om tertialrapport 2 tilldelades nämnden 3,0 mnkr för att täcka detta underskott. Andelen LSS-kolloplatser som sålts utanför staden blev dock högre än som förväntades då tertialrapporten lämnades.

Hemlösa och missbrukare, - 3,1 mnkr

Ett ökat underskott på HVB Vuxna är främsta skälet till försämringen mellan tertialrapport 2 och årsredovisningen. Orsaken är framförallt att beläggningen på stödboenden inte utvecklades så positivt som bedömdes i tertialrapport 2.

Arbetsmarknadsfrågor, + 0,5 mnkr

Resultatförbättringen hänförs i stor utsträckning till KrAmiMoa som mötte en större efterfrågan än väntat under andra halvåret.

Rådgivande verksamheter, - 0,5 mnkr

Försämringen av utfallet hänförs till stor del till Lokalplanerna som överskattade sina intäkter i samband med tertialrapporten.

Förvaltningsledning och administration, - 1,0 mnkr

Resultatförsämringen beror på att de stora utredningsuppdragen som tidigare nämnts blev dyrare än beräknat.

Stadsövergripande frågor, - 4,1 mnkr

I tertialrapporten bedömdes att ca hälften av anslaget för forskning och utveckling inte skulle förbrukas. Under hösten gjordes ett flertal satsningar på olika forskningsinsatser som ledde till att i stort sett samtliga anslagna medel förbrukats.

I samband med tertialrapport 2 föreslog nämnden budgetjusteringar för att finansiera nya uppdrag. Kommunstyrelsen beslutade att inte bevilja dessa budgetjusteringar.

Stöd till utomstående organisationer, + 3,6 mnkr

Stöd till utomstående organisationer redovisar en resultatförbättring bl.a. beroende på att extraplatser för hemlösa inte efterfrågats i den utsträckning som beräknats. Samtidigt har förvaltningen på olika sätt varit återhållsam med projektbidrag och utbildningsinsatser för att täcka upp för befarade underskott med anledning av bidrag till Simba Centers och Livstygkets verksamheter.

Utomlänsplacerade funktionshindrade, + 0,9 mnkr

Eftersläpningar i faktureringen från aktuella institutioner gjorde det svårt att bedöma faktiska kostnader i samband med tertialrapporten.

Årsbokslut och jämförelse med verksamhetsberättelse 2007

Årsbokslut ska upprättas per den 31 december. I samband med bokslutet ska resultat- och balansräkning lämnas. Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, vårdkostnader, vårdintäkter, löner, samt övriga kostnader och intäkter enligt stadens anvisningar för att få en rättvisande resultaträkning per den 31 december 2008. Förvaltningen har valt att periodisera kostnader och intäkter på 100 tkr eller

högre. En kortfattad sammanställning av kostnader och intäkter för perioden och en jämförelse med bokslutet föregående år:

	Utfall 2007	Utfall 2008	Differens
Personalkostnader	491,8	518,8	27,0
Lokalhyror	95,0	110,3	15,3
Ekonomiskt bistånd	29,9	30,4	0,5
Entreprenader & köp av verksamhet	168,2	179,5	11,3
Övriga externa kostnader	222,4	251,0	28,6
Summa kostnader	1 007,3	1 089,9	82,6
Taxor och avgifter	36,1	35,7	-0,4
Hysesintäkter	15,4	17,6	2,2
Bidrag och ersättningar	47,0	82,4	35,4
Försäljning	247,0	255,9	8,9
Övriga externa intäkter	34,0	39,0	5,0
Summa intäkter	379,5	430,5	51,0
Nettokostnader/Anslag, mnkr	627,8	659,4	31,6

(-)= ökade kostnader/minskade intäkter

Förvaltningen redovisar en ökad nettokostnad med 31,6 mnkr jämfört med 2007. Förvaltningens kostnader står för en ökning med 82,6 mnkr samtidigt som intäkterna ökat med 51,0 mnkr. Både kostnader och intäkter är alltså högre än föregående verksamhetsår. En orsak till kostnadsökningen är prisutvecklingen i samhället, en annan att nya uppdrag har tillförts nämnden. Resultat- och balansräkning med noter till balansräkningen redovisas i bilaga.

Besparingsåtgärder

I samband med verksamhetsplanen för 2008 beslutade nämnden om satsningar men också om besparingsåtgärder. Förvaltningen gjorde bl.a. en översyn av den övergripande verksamheten och de lokaler som man disponerar för centrala funktioner för att nå besparingskravet på 15,4 mnkr i KF-budgeten;

- uthyrningen till äldreförvaltningen utökades fr.o.m. den 1 januari 2008,
- hyror har omförhandlats,
- starten av ett nytt s.k. PUT-hem har medfört minskade tomgångshyror,
- en ny lösning för reception och telefoni på Swedenborgsgatan medför minskade kostnader
- nyöppnade verksamheter finansierar vissa lokaler.
- försäljning av administrativa tjänster,
- vakanshållning och i vissa fall ingen återbesättning vid pensionsavgångar m.m.,
- minskning av centrala utvecklingsmedel för personal och lokaler på Swedenborgsgatan
- samordningsvinster av boendeutredningen,

- långsammare utbytestakt för IT-utrustning samt
- om disponering av anslag

Pris- och löneökningar beräknades uppgå till ca 15 mnkr. Besparingsåtgärderna har i flera fall kommenterats i tertialrapporterna. Samtliga åtgärder är genomförda.

Internkontroll

Verksamhetsrevisionen genomfördes första gången år 2006 efter ett beslut i socialtjänstnämnden innebärande att verksamhetsrevision framöver ska ingå som en del i en utvecklad internrevision.

För år 2008 har 15 enheter varit föremål *internrevision*. Ett protokoll har upprättats för var och en av de reviderade enheterna. Enheter som varit föremål för internrevisionen får genomgående omdömet utmärkt eller bra. Internrevisionen har granskat inventarier och inköp, bilanvändning, avgifter, personrapporteringar, miljöåtgärder mm. Endast smärre avvikelser från det föreskrivna har noterats och dessa rättas som regel till omgående. Det finns dock ett område där flera verksamheter släpar efter, och det är uppdatering av inventarietkort.

Verksamhetsrevisionen har inte kunnat genomföras enligt plan p.g.a. att de personer som uppdraget legat på har slutat på förvaltningen resp. har bytt arbetsuppgifter. Försök till rekrytering har genomförts vid två tillfällen utan framgång, före och efter sommaren. Under november-december har en tredje rekryteringsomgång resulterat i nyanställning. De enheter och verksamheter som utsågs för 2008 års verksamhetsrevision kommer istället att revideras under 2009.

Resultatenheter

Inom socialtjänstförvaltningen finns en resultatenhet, tillståndsenheten. Vid utgången av 2008 hade tillståndsenheten ett överskott på 0,9 mnkr. Enheten kan enligt regler för ekonomisk förvaltning avsätta högst 5 procent av omslutningen, varför 0,7 mnkr avsätts till resultatfonden. Den ackumulerade resultatfonden uppgår därmed till 0,8 mnkr vid årets utgång.

Analys av balansräkning

Analys av balansräkningen återfinns som noter till bokslutet, se bilaga.

Investeringar

Socialtjänstnämnden har ingen investeringsbudget och har därför inte gjort några investeringar under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Socialtjänstnämnden bedriver inga stora eller betydande projekt.

Ombudgeteringar

Socialtjänstnämnden föreslår inga ombudgeteringar till 2009.

Medel för lokaländamål

Socialtjänstnämnden disponerar inga särskilda medel för lokaländamål.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

Socialtjänstnämndens administration har lämnat verksamheterna ett effektivt stöd.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	6,24 %	2,8 %	minska	Årsredovisning 2008
Kommentar: Administrationens andel av de totala kostnaderna utgör 6,2 %. 40 % av förvaltningens bruttokostnader täcks av försäljning, främst till Stadsdelar. I försäljningsintäkterna ingår ersättning för central administration med 3,5 %. Om kostnaderna för administration minskas med budgeterade intäkter avseende administration uppgår administrationens andel av de totala bruttokostnaderna till 2,2 %.				
 Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi	7,5 %	12,9 %	minska	Årsredovisning 2008

NÄMNDMÅL:

Effektiv administration

● Uppfylls helt

IT-frågor

Förvaltningens lokala datornätverk består av två separata nät, ett administrativt personalnät med drygt 700 anslutna datorer och ett brukarnät med drygt 200 anslutna datorer. Under året har de tider då en eller flera servrar varit ur drift noterats. Beräkningen utgår från 24 timmar/dygn, 7 dagar/vecka. Drifttiden för 2008 uppgår till 99,71 procent.

IT-enheten har haft 9 206 supportuppdrag i det administrativa datornätverket under året. Av dessa löstes 9 183 uppdrag inom ramen för enhetens tidsatta åtagande, en uppfyllnadsgrad på drygt 99,76 procent. Under 2008 deltog 300 personer i någon av de utifrån enheternas behov utformade IT-utbildningar som IT-enheten erbjudit.

Kommunikation

Utgångspunkten för förvaltningens kommunikationsinsatser är stadens kommunikationspolicy. All kommunikation följer stadens visuella identitet och grafiska profil.

Den huvudsakliga kanalen för den externa kommunikationen är, i enlighet med stadens policy, webbplatsen www.stockholm.se. Där har förvaltningen dels ansvar för informationen om hur den övergripande socialtjänsten fungerar i Stockholm, dels ansvar för information om socialtjänstnämndens direkta ansvarsområde och de egna driftsverksamheterna. Under 2008 genomfördes en omarbeting av webbplatsen inom ramen för stadsledningskontorets projekt "Se Stockholm – stockholm.se". Webbplatsen fick en ny layout, ny struktur och nya texter i syfte att bli mer tillgänglig och användarvänlig och förvaltningen har haft ett stort inflytande i utformningen av den stadsövergripande informationen om stadens socialtjänst.

Utöver webben har förvaltningen under året tagit fram broschyrer och foldrar, såväl förvaltningsövergripande som specifika för enskilda enheter riktade till särskilda målgrupper. Inför storhelger har förvaltningen annonserat i dagspress och på webben om sociala jourverksamheter samt om verksamheter för hemlösa. Förvaltningen medverkade också under året med en helsida i en bilaga som utbildningsförvaltningen tagit fram. Bilagan distribuerades med Dagens Nyheter.

Under våren 2008 tog förvaltningen fram magasinet Socialtjänst som dels var en redigerad version av verksamhetsberättelsen för 2007, dels en presentation av förvaltningens verksamheter i reportageform. Magasinet distribuerades internt i staden, till landstinget, frivilligsektorn och övriga samarbetspartners och myndigheter.

För att se över hur kommunikationen med media och stadens medborgare samt hur marknadsföringen av de verksamheter som säljer sina tjänster kan förbättras anlätade förvaltningen under våren 2008 en extern konsult, kommunikationsbyrån Futurniture. Konsultens uppdrag var att sammanfatta en bild av socialtjänsten för att med denna som utgångspunkt utveckla en kommunikationsstrategi. Bilden av socialtjänsten togs fram genom en kvantitativ undersökning bland allmänheten, fokusgruppsintervjuer bland samverkanspartners, mediaanalys av pressarkiv, intern workshop på förvaltningen samt instudering av diverse informations- och marknadsföringsmaterial och brukarundersökningar.

Undersökningen visade bland annat att brukare och samverkanspartners med erfarenhet av socialtjänsten har ett stort förtroende för verksamheten. Vidare att de eventuella fördomar som kan finnas om socialtjänsten inte odlas av media som ofta ger en saklig bild av verksamheten. Hemlöshet och serveringstillstånd är de frågor som dominerar i media medan allmänheten uppger att de mest intressanta socialtjänstfrågorna är barn och ungdomar, våldsutsatta kvinnor och jourverksamheter.

Resultatet av undersökningen presenterades i augusti 2008 och därefter beslutade förvaltningen att med hjälp av den externa konsulten, gå vidare med fem konkreta kommunikationsprojekt för att med dessa som grund utarbeta en strategi för hur förvaltningen kommunicerar med olika målgrupper. Projekten är en presentation av Maria Ungdomsenhet och PUMAN, marknadsföring av familjerådgivningen, en tackannons till företag som tar emot ungdomar som gör ungdomstjänst samt en rekryteringskampanj för kontaktpersoner. Under första delen av 2009 presenterar förvaltningen en strategi för kommunikation och marknadsföring med utgångspunkt från dessa projekt.

Förvaltningen har en offensiv bevakning och bemötande av de artiklar som publiceras i pressen. Bevakningen ligger centralt i förvaltningen och artiklar, reportage mm kommenteras snabbt i samråd med berörd chef. Den dagspress som systematiskt bevakas är Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, City, Metro, Expressen, Aftonbladet samt de lokala tidningarna i innerstaden. Under 2008 har nämnden eller förvaltningen förekommit i någon av de nämnda tidningarna vid drygt 90 tillfällen. Av dessa har drygt 30 artiklar handlat om hemlöshet, 20 har behandlat nämndens ansvar för alkoholservering och övriga har behandlat ämnen som ungdomar, kvinnofrid, ekonomiskt bistånd och jobbtorg.

Det interna nyhetsbrevet, SotNreferat, har givits ut i anslutning till socialtjänstnämndens sammanträden med information om nämndens beslut och om övrigt

förvaltningsintressant. Nyhetsbrevet går till samtliga anställda, till nämndens ledamöter och ersättare samt till andra förvaltningar för kännedom.

Arkiv och dokumenthantering

Förvaltningen arkivfunktion bistår förvaltningens verksamheter med råd, stöd, information och utbildning i frågor rörande dokumenthantering och arkivvård. Under verksamhetsåret 2008 har utbildningar rörande sekretess, registerlagar, allmänna handlingar, offentlighet, utlämnande av allmänna handlingar, dokumentation och dokumenthantering, samt förvaltningskunskap hållits återkommande under året. Inbjudan till dessa utbildningar har gått ut till hela förvaltningen via intranätet och utbildningarna har varje gång varit fullbelagda med väntelista. Under 2008 anordnades också på uppdrag av förvaltningsledningen en särskild utbildning för förvaltningens chefer.

Ett 20-tal verksamheter har under året bett om, och fått, besök där man på plats fått råd, praktiskt stöd, information och utbildning anpassad och utformad allt efter verksamhetens art, önskemål och behov, i såväl stora som små frågor. Funktionen har också fortlöpande via mail och telefon frekvent gett råd och stöd till förvaltningens samtliga verksamheter, samt svarat på frågor m.m. från allmänheten.

Förvaltningens verksamheter har under hösten 2008 levererat handlingar som ska bevaras och är äldre än två år till centralarkivet. Dessa handlingar ska nu förtecknas. Skås arkiv har också ordnats och förtecknats och handlingarna finns nu sökbara i centralarkivet. Under året har funktionen också organiserat en leverans av socialtjänstakter som ska bevaras för forskningens behov till stadsarkivet. Detta är den första leveransen av socialtjänstakter från utförarverksamheterna sedan 1996. Fr. o m 2009 kommer leveranser till stadsarkivet att göras årligen.

Förvaltningen har deltagit i två stadsövergripande pilotprojekt under 2008. Det ena har syftat till att ta fram en ny processororienterad struktur för redovisning av allmänna handlingar och arkiv i staden. En klassificeringsstruktur av förvaltningens processer har tagits fram och utvecklats och utifrån denna struktur har även en ny processororienterad diarieplan tagits fram och implementerats. Förvaltningen är först i staden inom detta projekt med att ha infört en processororienterad diarieplan. Förvaltningen deltar också som verksamhetsrepresentant i stadens projekt med att bygga ett stadsgemensamt e-arkiv. Tillståndenheten är här pilotverksamhet och de första som kommer att ansluta ett verksamhetssystem till e-arkivet. Detta projekt kommer att fortsätta under 2009.

Kris och säkerhet

Förvaltningens säkerhetsgrupp svarar för hanteringen av de löpande säkerhetsärendena. Gruppens uppgift är att följa upp i första hand arbetet med säkerhetsgenomgångar, säkerhetshöjande åtgärder och beredskapsplanering.

Under 2008 har socialtjänstnämnden genomfört risk- och väsentlighetsanalyser. Förvaltningen har även under året genomfört risk- och sårbarhetsanalys.

Krishanteringsförmågan har stärkts genom att förvaltningen medverkat i stadens säkerhetsarbete. Dock kan den utvecklas på ett antal områden bl.a. ansvars- och rollfördelning kan tydliggöras och även larmorganisationen m.m.

Systematiskt brandskyddarbete, SBA, har genomförts under 2008 i förvaltningen, delar av START. Utbildningen vände sig till brandskyddskontrollanter.

Utbildning kring temat att bemöta hot och våld har genomförts under året. Utbildningarna syfte är att minska förekomsten av hot och våld inom verksamheten. Utvärdering utförs vid utbildningarnas slut.

Lokaler

Förvaltningen disponerade år 2008 lokaler under 90-talet kontrakt, på ett 70-tal adresser, och med en total yta av ca 75.000 kvm. Den totala årshyran var ca 77,0 mnkr. Under året har sju hyreskontrakt varit aktuella för eventuella villkorsändringar.

Genom en fortsatt kraftsamling kring lokalfrågor har lokalrationaliseringar vid Södra station och rationaliseringar och avveckling av boendeenheter inom HVB-verksamheten medfört lägre lokalkostnader för förvaltningen. Tillsammans med tidigare omförhandlingar av hyreskontrakt och resultatet av förhandlingar under år 2008 har besparingar gjorts avseende lokalkostnaderna.

Vid Enheten för hemlösa, Kapellgränd 15, har under året påbörjats ett ombyggnads- och renoveringsarbete i hyresvärdens regi, AMF Pension AB. Förhandlingar har genomförts och beräknat färdigställandedatum för ombyggnads- och renoveringsarbetena är 1 augusti 2010.

Äldrenämnden, äldreförvaltningen, hyr lokaler av förvaltningen, vilket har givit en total hyresintäkt på 4,0 mnkr. Förvaltningen har genomfört information till föreningar inom organisations- och föreningsutskottets verksamhetsområde avseende råd och stöd i hyresfrågor.

Under året har ständig översyn gjorts när det gäller brister ur exempelvis brandskydd, miljö- och hälsoskyddssynpunkt samt livsmedelshantering. Det har gällt boenden inom HVB vuxna, stadsgemensamma boenden och LSS-kollo.

Förvaltningen har under året utfört fortsatt tillgänglighetsanpassning enligt tidigare plan i form av motordrivna öppningsbara dörrar i allmänna kommunikationsytor för ca 0,13 mnkr. Förbättringsarbeten, och därmed förbättrad och ökad tillgänglighet, sker ständigt för att eliminera enkelt avhjälpbara hinder.

Synpunkter och klagomål

Klagomålshantering

Samtliga drygt 50 verksamheter inom förvaltningen som vänder sig direkt till brukarna/medborgarna formulerade inför år 2008 kvalitetsgarantier som godkändes av nämnden i början på året. Garantierna har utifrån stadens kvalitetsstrategi innehållit bl.a.:

- Åtaganden gentemot medborgaren/brukaren med åtföljande kvalitetsgarantier.
- Uppföljning av systematisk klagomålshantering

Till förvaltningen har totalt ett 60-tal klagomål kommit in under 2008. Klagomålen har mestadels handlat om innehåll i verksamheten, tillgänglighet, brister i bemötande, bristande stöd, missnöje med vårdplanering, låg standard på boende (lokalmässigt) etc. Den systematiska klagomålshanteringen genomförs genom att klagomål och synpunkter hanteras och åtgärdas vid den enhet, institution, etc. där de hör hemma, enligt skriftliga anvisningar som gäller för samtliga verksamheter. Inget klagomål har gått vidare till förvaltningsledningen som är sista ledet i klagomålshanteringen.

Övrigt

Socialtjänstnämnden 2008

Socialtjänstnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 11 sammanträden under 2008. Antalet ärenden som behandlades var 190 (151 under 2007). De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, remissvar på revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Ordförande

Ulf Kristersson (m) till 2008-09-08

Marie Ljungberg Schött (m) från 2008-09-08

Vice ordförande

Karin Rågsjö (v)

Ledamöter

Peter Lundén-Welden (m) till 2008-09-08

Kerstin Gustavsson (m)

Jonas Nilsson (m)

Petter Lindfors (m)

Christina Elffors-Sjödin (m) från 2008-10-06

Lena Kling (fp)

Abdo Goriya (s)

Elisabeth Brandt Ygeman (s)

Lars-Åke Henriksson (s)

Karin Gustafsson (s) till 2008-02-11

Eva Andersson Ney (s) 2008-02-11 – 04-28

Mia Sundelin (s) från 2008-04-28

Gertrud Brorsson (mp)

Ersättare

Ulf Segander (m)

Christina Elffors-Sjödin (m) till 2008-10-06

Bengt Carlsson (m)

Tina Ghasemi (m)

Petra Gardos Ek (m) från 2008-10-06

Patrik Silverudd (fp)

Maryam Barkadehi (fp)

Dikran Dison (kd)

Jonas Naddebo (c)

Malin Dahlberg Markstedt (s)

Dimitrios Soulis (s)

Mia Sundelin (s) till 2008-04-28

Eva Andersson Ney (s) från 2008-04-28

Per-Olof Ångman (s)

Jackie Nylander (v)

Stefan Nilsson (mp)

Socialtjänstnämndens utskott 2008

Socialtjänstnämndens utskott under 2008 har varit tillståndsutskottet, individutskottet och organisations- och föreningsutskottet.

Tillståndsutskottet har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkohol drycker och svara för tillsyn enligt bestämmelserna i alkohollagen. Utskottet består av fem ledamöter och tre ersättare, ordförande har varit Peter Lundén-Welden (m) och från den 28 augusti Petter Lindfors (m) och vice ordförande har varit Elisabeth Brandt Ygeman (s). Under året har utskottet haft 11 sammanträden och beslutat i 264 ärenden.

Individutskottet består av fem ledamöter och tre ersättare, ordförande har varit Kerstin Gustavsson (m) och vice ordförande Gertrud Brorsson (mp). Utskottet har under året haft 21 sammanträden och har fattat beslut om 13 ansökningar om tvångsvård enligt 11 § lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) till läns-

rätten i Stockholms län och om 3 yttranden i LVM-ärenden till kammarrätten i Stockholm. Härutöver anmäldes till utskottet ordförandebeslut gällande omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM, tjänstemannabeslut enligt socialtjänstnämndens delegation för enheten för hemlösa och socialjouren samt domar och beslut från länsrätten i Stockholms län, kammarrätten i Stockholm och Regeringsrätten.

Enhetscheferna för enheten för hemlösa och socialjouren har regelbundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter.

Organisations- och föreningsutskottet har haft i uppdrag att besluta om ekonomiskt stöd till utomstående organisationer, att utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn samt samverkan mellan utomstående organisationer. Utskottet består av fem ledamöter och tre ersättare, ordförande har varit Jonas Nilsson (m). Karin Rågsjö (v) var vice ordförande t.o.m. den 22 oktober 2008 därefter valdes Jackie Nylander (v) till vice ordförande. Utskottet har under året haft 6 sammanträden och har fattat beslut i 62 ärenden. Därutöver har ett ordförandebeslut fattats och biträdande förvaltningschefen har fattat 10 delegationsbeslut.

Socialtjänstnämndens handikappråd 2008

Ledamöter

Nils Duwähl	DHR (De Handikappades Riksförbund)
Ulla Elfving Ekström	IFS (Intresseförbundet för schizofreni)
Eva Englund	HRF (Hörselskadades förening i Stockholm)
Gunnar Sandström	SRF (Synskadades Riksförbund Stockholm)
Ulrika Pohl Andersson	FUB (Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna)
Tommy Hagström	NHR Sthlm (Neurologiskt Handikappades Riksförbund)
Carl-Ejnar Blesser	RSMH (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa)

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialtjänstnämnden under 2008 haft ett handikappråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda funktionshindrade personer i Stockholm medinflytande och insyn. Handikapprådet har bestått av sju ledamöter som utsetts av socialtjänstnämnden på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden. Rådet har haft en överläggning med socialtjänstnämnden och en överläggning med dess presidium. Företrädare för rådet har under året ingått i två referensgrupper.